

بودجه ملی

سال مالی 1398

یک بودجه مؤثر، شفاف و مبتنی بر نتایج

فهرست مطالب

۱	استراتیژی و دورنمای بودجه.....
۱	مرور اجمالی بودجه.....
۱	دورنمای بودجه.....
۵	دورنمای اقتصادی
۶	تورم
۷	نرخ تبادله (افغانی در برابر دالر آمریکایی).....
۸	دورنمای اقتصاد داخلی.....
۹	دورنمای اقتصاد بین المللی.....
۹	دورنمای اقتصادی برای ایالات متحده امریکا و همسایه های افغانستان.....
۱۱	دورنما و استراتیژی مالی.....
۱۱	استراتیژی مالی.....
۱۱	اهداف مالی و اقتصادی.....
۱۲	چارچوب میان مدت مصارف و پیش بینی های چندین ساله ۱۳۹۸ الی ۱۴۰۱.....
۱۴	چارچوب مالی و ریفورم بودجه.....
۱۴	تخمین های واقعیت‌نامه چارچوب میان مدت مصارف (۱۴۰۱ – ۱۳۹۸).....
۱۴	انتقال وجوه از کود احتیاط به ادارات مربوطه.....
۱۴	تغیر ساختار سکتور ها.....
۱۷	بودجه پاسخگو به جندر.....
۱۸	رسیدگی به مسئله جندر در بودجه ۱۳۹۸.....
۱۸	پلان های آینده:.....
۱۹	جبران کاهش سرمایه بانک مرکزی
۱۹	اقدامات بعدی
۲۱	بودجه توحید شده سال مالی ۱۳۹۸.....
۲۶	بودجه عادی.....
۲۶	بودجه انکشافی

۲۶	عمده ترین فعالیت های جدید انکشافی در بودجه ۱۳۹۸
۲۸	بودجه بررسی وسط سال ۱۳۹۸
۲۸	دریافت ها و کمک ها (عوايد)
۲۸	دورنمای عوايد (۱۴۰۱ - ۱۳۹۶)
۲۹	دورنمای عوايد داخلی
۳۱	پيش بيني ماليات بر ارزش افروده
۳۱	دروномای عوايد از کمک های خارجي ۱۳۹۸ الى ۱۴۰۱
۳۱	کمک ها در بودجه عادي:
۳۲	کمک های بودجه اختياری ۱۳۹۸ الى ۱۴۰۱
۳۳	کمک های غير اختياری و قرضه
۳۵	مصالحه مصارف به اساس وظايف حکومت - عادي و انکشافی
۳۵	خلاصه مصارف به اساس وظايف
۳۵	خدمات عامه
۳۶	دفع
۳۶	مصطفونيت و نظم عامه
۳۶	امور اقتصادي
۳۶	حفظات محیط زیست
۳۶	تهیه مسکن و تسهیلات اجتماعی
۳۷	صحت
۳۷	خلق مجدد، فرهنگ و دین
۳۷	تعليم و تربیه
۳۷	مصطفونيت اجتماعی
۴۳	خطرات مالي
۴۳	خطرات عمومي مالي
۴۳	امنيت
۴۳	بيجادشگان داخلی و عودت مهاجرين
۴۴	حوادث طبيعی و تغير اقلیم

۴۶	تصدی های دولتی
۴۶	اطلاعات در مورد موقف مالی:
۴۷	ناظارت از عملکرد تصدیها و شرکتهای دولتی:
۴۷	تقاعد
۴۸	اصلاح پارامتریک سیستم های تقاعد سکتور عامه.
۴۹	مشارکت عامه و خصوصی
۵۰	تعهدات و خطرات مستقیم و احتمالی دولت به پروژه های مشارکت عامه و خصوصی
۵۳	اصلوئنامه اجرای بودجه
۵۳	چارچوب قانونی برای تطبیق بودجه
۵۳	شرایط اداری برای تطبیق بودجه ملی.
۵۳	عمومیات
۵۴	تغیرات و تعديلات
۵۶	مدیریت پروژه و قرارداد ها
۵۸	مسایل مربوط به کارمندان
۵۹	پالیسی های جدید ۱۳۹۸
۵۹	مرور اجمالی
۵۹	فعالیت های جدید پالیسی چیست؟
۵۹	طرح و پیشنهادات بمنتظر از دیاد عواید
۶۱	اصلاحات در بودجه سال مالی ۱۳۹۸
۶۶	تشکیل ادارات
۶۶	مرور ساختاری و تمرکز زدایی
۶۶	تشکیل
۶۸	کمک های تخفیکی داخلی (NTA):
۶۹	عملیات مالی در ولایات
۶۹	مرور اجمالی
۶۹	مصارف حکومت از سال ۱۳۹۴ - ۱۳۹۷ به سطح ولایات
۷۱	تحلیل مصارف ولایتی

فهرست جداول

جدول ۱ (خلاصه بودجه و منابع تمویل ۱۴۰۱ - ۱۳۹۷).....	۳
جدول ۲ (چارچوب میان مدت اقتصاد بزرگ).....	۵
جدول ۳ (ساختار سکتور ها به اساس وظایف حکومت).....	۱۵
جدول ۴ (بودجه توحید شده ۱۳۹۸ - ارقام به افغانی).....	۲۲
جدول ۵ (لست پروژه های جدید ۱۳۹۸).....	۲۶
جدول ۶ (فرضیه های پیش بینی عواید).....	۲۹
جدول ۷ (کمک های بودجه عادی).....	۳۱
جدول ۸ (کمک های بودجه اختیاری).....	۳۲
جدول ۹ (کمک های غیر اختیاری و قرضه در بودجه انکشافی ۱۳۹۸).....	۳۳
جدول ۱۰ (مساعدت ها به اساس معیار احصائیه مالی حکومت).....	۳۴
جدول ۱۱ (مصارف به اساس وظایف حکومت برای سال ۱۴۰۱ - ۱۳۹۸).....	۳۹
جدول ۱۲ (وزارت خانه با بیشترین تعداد تشکیل).....	۶۷
جدول ۱۳ (۱۰ واحد بودجویی با بیشترین تعداد کارمندان NTA).....	۶۸
جدول ۱۴ (مصارف حکومت به اساس ولایات).....	۷۰
جدول ۱۵ (نیازمندی ها به اساس ولایت).....	۷۵
جدول ۱۶ (مصارف میثاق شهروندی به اساس ولایت و ولسوالی - ارقام به دالر).....	۷۸
جدول ۱۷ (شوراهای محلی).....	۸۵
جدول ۱۸ (گزارش ربuar مدیریت قروض - ربع سوم سال مالی ۱۳۹۷).....	۸۶
جدول ۱۹ (خلاصه بودجه و منابع تمویل سال مالی ۱۳۹۸).....	۸۷
جدول ۲۰ ((بودجه عادی ۱۳۹۸ به اساس اداره و کودهای اقتصادی).....	۸۸
جدول ۲۱ (تشکیل سال مالی ۱۳۹۸ به اساس اداره).....	۹۲
جدول ۲۲ (بودجه انکشافی ۱۳۹۸ به اساس اداره و کودهای اقتصادی).....	۹۴
جدول ۲۳ (بودجه توحید شده ۱۳۹۸ به اساس اداره و کودهای اقتصادی).....	۹۷
جدول ۲۴ (لست پروژه های انکشافی سال مالی ۱۳۹۸).....	۱۰۰

فهرست اشکال

..... ۶	شكل ۱ (تورم)
..... ۷	شكل ۲ (نرخ تبادله اسعار - افغانی / دالر آمریکایی)
..... ۱۲	شكل ۳ (عوايد داخلی و کمک های خارجی)
..... ۱۳	شكل ۴ (سیر عوايد و مصارف)
..... ۳۱	شكل ۵ (کنگوری های عمدۀ عوايد داخلی)
..... ۴۵	شكل ۶ (آسیب و خسارات که رشد تواليات ناخالص داخلی را الی سال ۲۰۵۰ متأثر میسازد)
..... ۶۷	شكل ۷ (کارمندان ملکی و نظامی)
..... ۶۸	شكل ۸ (کارمندان NTA)
..... ۷۲	شكل ۹ (مصارف حکومت به اساس ولایت)
..... ۷۴	شكل ۱۰ (صرف سرانه به اساس ولایت)
	ضمایم

استراتیژی و دورنمای بودجه

مروز اجمالی بودجه

بودجه سال ۱۳۹۸ در راستای حفظ اصلاحات و تغیرات مثبت در عرصه پلانگذاری مالی که در سال ۱۳۹۷ صورت گرفت، ترتیب گردیده است. تلاش ما اینست تا در پهلوی حفظ اصلاحات بالای بهبود امور مالی مطابق ارزیابی های معیاری که قبل از صورت گرفته توجه کافی صورت گیرد و هر سال نسبت به سال قبل شاهد بهبود امور باشیم. بودجه سال مالی ۱۳۹۸ نیز مانند سال قبل یک بودجه واحد ملی که در آن بودجه عادی و انکشاپی شامل میباشد، در مطابقت با معیار های بین المللی ارایه گردیده است.

حکومت افغانستان به مدیریت شفاف، پاسخگو و مؤثر بودجه ملی متعهد بوده و در این راستا تلاش های زیادی مبذول داشته است. شفافیت، پلانگذاری واقعیتمنه و مصرف مؤثر بودجه ملی به اعتبار آن افزوده و حکومت را قادر به تصمیم گیری های مفید و بموضع روی محدوده مالی مینماید که با توجه به آن سرمایگذاری های جدید بشکل بهتر و هدفمندتر صورت میگیرد. از سوی دیگر تلاش بر این است تا پروژه های موجود نیز هدفمند ساخته شده و جهت نیل به این هدف شناسایی پروژه های دارای اجرات ضعیف و یا اولویت پائین و انتقال وجوه از همچون پروژه ها به پروژه های که بشکل بهتر بتوانند پالیسی های حکومت را حمایت نمایند و اجرات مؤثر داشته باشند، از اقداماتی است که حکومت در سالهای اخیر به آن پابند بوده و از این طریق کوشیده است تا مؤثربود و هدفمندی مصارف را بیشتر سازد.

همچنان تهیه تخمین های بودجوی چندین ساله بر اساس روش های معتبر که بتواند تصویر واقعی از آینده ارائه نماید، ترتیب گردیده است. این تخمین ها نیازمندی ها، سطح مصارف و عواید را که بر اساس رویداد های حقیقی استوار بوده و تلاش شده تا عوامل مؤثر روی تخمین های چندین ساله را نیز مدنظر گرفته شود.

دورنمای بودجه

با توجه به تحولات سیاسی و اقتصادی در کشور بودجه ملی در کل دورنمای نسبتاً محدود را به همراه دارد. اگر به پیش بینی های چندین ساله در این سند مراجعه شود، ملاحظه میگردد که در میان مدت عواید داخلی بهبود یافته اما مساعدت های خارجی بشکل چشمگیری کاهش می یابد. این بدین معنیست که خلاصه مالی که در میان مدت پدیدار خواهد شد بیشتر ناشی از اختتام کمک های خارجی خواهد بود.

مجموع بودجه سال مالی ۱۳۹۸ حدود ۳۹۹ میلیارد افغانی تخمین شده است که ۲۵ فیصد تولید ناخالص داخلی را ارائه مینماید. بودجه عادی که به منظور تمویل فعالیت های عملیاتی حکومت مورد استفاده قرار میگیرد، حدود ۶۹ فیصد مجموع بودجه را تشکیل میدهد. به اساس پیش بینی های مصرف الی اخیر سال مالی ۱۳۹۷ مصارف بودجه عادی بالغ ۲۷۸ میلیارد افغانی میباشد. در سال مالی ۱۳۹۸ مصارف عادی نسبت به مصارف تخمینی الی اخیر سال ۱۳۹۷ حدود ۱ فیصد کاهش خواهد نمود که با این حساب مجموع بودجه عادی در سال ۱۳۹۸ بالغ بر ۲۷۵ میلیارد افغانی میگردد. همچنان پیش بینی میگردد که الی ختم سال مالی ۱۳۹۷ مصارف بودجه انکشاپی حدوداً به ۱۲۰ میلیارد افغانی خواهد رسید. به این ترتیب بودجه انکشاپی سال ۱۳۹۸ حدود ۳ فیصد بیشتر از مصارف انکشاپی سال ۱۳۹۷ پلان گردیده که بالغ بر ۱۲۴ میلیارد افغانی میگردد.

مجموع عواید در سال مالی ۱۳۹۸ بالغ بر ۳۸۷ میلیارد بوده که از این جمله ۱۸۸ میلیارد آن عواید داخلی و ۱۹۹ میلیارد افغانی آن از طریق کمک فراهم میگردد. با توجه به ارقام فوق هنوز هم قسمت بیشتر (۰.۵۱٪) بودجه ملی از طریق کمک ها تمویل میگردد که واستگی افغانستان را به کمک های خارجی به نمایش میگذارد. از جانب دیگر باید خاطرنشان ساخت که عواید داخلی رو به بهبود بوده و نسبت به سال ۱۳۹۷ توقع میرود در آن حدود ۷.۷ فیصد افزایش رونما گردد. هدف تعیین شده عواید داخلی در سال ۱۳۹۸ با توجه به رویداد های سیاسی پیش رو (انتخابات پارلمانی و ریاست جمهوری) نسبتاً محافظه کارانه تخمین گردیده است. کمک های خارجی برخلاف عواید داخلی رو به کاهش بوده که در سال مالی ۱۳۹۷ نسبت به سال مالی ۱۳۹۶ حدود ۱۱ فیصد کاهش را نشان میدهد که این امر در میان مدت فشار مالی بیشتر را بالای وضعیت مالی تحمل مینماید.

چنانچه میدانیم حکومت همواره در تلاش بوده تا مصارف را متناسب به عواید پلان نموده و از کسر بودجه را در سطح پائین حفظ نماید. از اینرو در سال مالی ۱۳۹۸ کسر بودجه حدود ۱۲.۳ میلیارد افغانی بوده که ۰.۸ فیصد تولیدات ناخالص داخلی را تشکیل داده و قابل مدیریت میباشد.

1401	1400	1399	1398	1397	1401 - 1400 V ብቃዎች ይሰራ ነው እና ስራውን የሚከተሉት ደንብ የሚከተሉት ደንብ
354,003,295,052	369,372,956,054	382,491,971,932	387,021,492,028	397,083,022,572	ወላጊ ፈጻዬ
259,100,144,554	234,446,192,482	208,376,441,637	188,005,594,664	173,500,000,000	ይደንበኛ
7,235,254,924	6,753,620,479	6,128,934,917	5,460,902,691		የወንጀት የሚከተሉት ደንብ
94,903,150,497	134,926,763,571	174,115,530,295	199,015,597,364	223,583,022,572	ይደንበኛ
45,591,857,305	45,591,857,305	82,063,544,567	98,843,863,664	106,762,039,274	ይደንበኛ
49,311,293,192	89,334,906,266	92,051,985,728	100,172,033,700	116,820,983,298	ይደንበኛ
-	33,180,000,000	30,800,000,000	37,200,000,000	41,584,354,066	ይደንበኛ
49,311,293,192	56,154,906,266	61,251,985,728	62,972,033,700	75,236,629,233	አዲስ ገዢ የሚከተሉት ደንብ
430,014,308,604	425,016,777,419	417,692,387,873	399,417,934,931	413,206,671,388	ይደንበኛ
331,473,472,534	313,398,117,883	296,459,105,113	275,223,837,836	280,262,039,681	ይደንበኛ
233,938,182,214	220,696,398,315	208,204,149,353	196,746,008,824	183,066,108,918	ይደንበኛ
58,073,053,420	55,618,320,596	53,394,769,804	52,503,309,427	61,134,725,721	ይደንበኛ በገዢ የሚከተሉት ደንብ
2,300,000,000	2,300,000,000	2,300,000,000	1,802,850,000	1,802,850,000	አዲስ ገዢ የሚከተሉት ደንብ
29,612,838,500	27,675,550,000	25,865,000,000	17,365,000,000	25,865,000,000	የወንጀት የሚከተሉት ደንብ
7,549,398,401	7,107,848,973	6,695,185,956	6,309,519,585	8,388,559,042	አዲስ ገዢ

دورنمای اقتصادی

رشد اقتصادی برای سال مالی ۱۳۹۸ سه فیصد تخمین گردیده است که یک میزان نزولی ۱.۷ فیصد در مقایسه با سال ۱۳۹۷ را نشان میدهد. همچنان خطر تنزیل اقتصادی بیشتر از پیش افزایش میابد. تولید پیشینی شده ناخالص داخلی ۳ فیصدی سال مالی ۱۳۹۸ اساساً اثر بهبود تولیدات زراعتی و مصرف بلند بودجه انکشافی توسط دولت میباشد که بدلیل تقاضای بیشتر برای فعالیت‌های ساختمانی، برق، گاز و آب منتج به فعالیت رشد بلند اقتصادی گردیده است. رشد اقتصادی در افغانستان بیشتر متکی به سکتور زراعت (معمولأً میوه جات و حبوبات) میباشد که اکنون سهم زراعت در مجموع تولیدات ناخالص داخلی حدود ۲۱ درصد بوده و الی سال ۱۴۰۱ تا ۲۴ درصد افزایش خواهد یافت. انتظار میروند تا رشد اقتصادی میان مدت به ۴.۵ درصد الی ۱۴۰۱ خواهد رسید.

جدول ۲ (چارچوب میان مدت اقتصاد بزرگ)

سالهای آینده			بودجه	فعلی	گذشته	چارچوب میان مدت اقتصاد بزرگ
۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	
4.5%	3.8%	3.6%	3.0%	2.2%	2.9%	رشد حقیقی تولیدات ناخالص داخلی - قیمت بازار
2037.0	1849.6	1689.3	1564.0	1485.6	1384.9	سطح اسمی تولیدات ناخالص داخلی (میلیارد افغانی) تولید ناخالص داخلی اسمی به اساس سکتور (میلیارد افغانی)
455.6	406.5	361.8	321.6	286.5	281.5	اول - زراعت
427.2	388.9	362.9	350.0	344.4	307.5	دوم - صنایع
1096.5	1002.3	919.0	852.9	817.1	729.0	سوم - خدمات
5.4%	5.4%	4.2%	2.2%	4.9%	0.9%	دیفلیتور/تعديل تولیدات ناخالص داخلی
4.2%	3.9%	3.9%	6.3%	4.6%	5.1%	اوسيط تورم شاخص قيمت مستهلك
۷۹	۷۸	۷۷	۷۶	۷۵.۹	۶۸.۴	نرخ تبادله دالر به افغانی

نوت: نرخ تبادله ذکر شده فقط پیش‌بینی تغییرات ارزش افغانی در برابر دالر آمریکایی را در بازار برای سال‌های مختلف نشان میدهد. نرخ تبادله افغانی/دالر برای بودجه سال مالی ۱۳۹۸ فی دالر ۷۴.۴ افغانی در نظر گرفته شده است.

پیشینی‌های رشد اقتصادی میان مدت متکی بر فرضیه‌های ذیل میباشد:

- چنین فرض میگردد که شرایط اقلیمی مساعد خواهد بود و صدمه نامطلوب برای کشاورزی بارانی وجود نخواهد داشت.
- کشاورزی در سکتور زراعت بهبود خواهد یافت و از ارقام اسمی ۲۸۶.۵ میلیارد افغانی در سال ۱۳۹۷ به ۳۲۱.۶ میلیارد افغانی در سال ۱۳۹۸ (افزایش ۱۲.۳ درصدی) خواهد رسید و رشد سکتور زراعت بطور متوسط در میان مدت حدود ۱۲ درصد پیشینی گردیده است که برای نزول آن هیچ دلیلی دیده نمیشود.

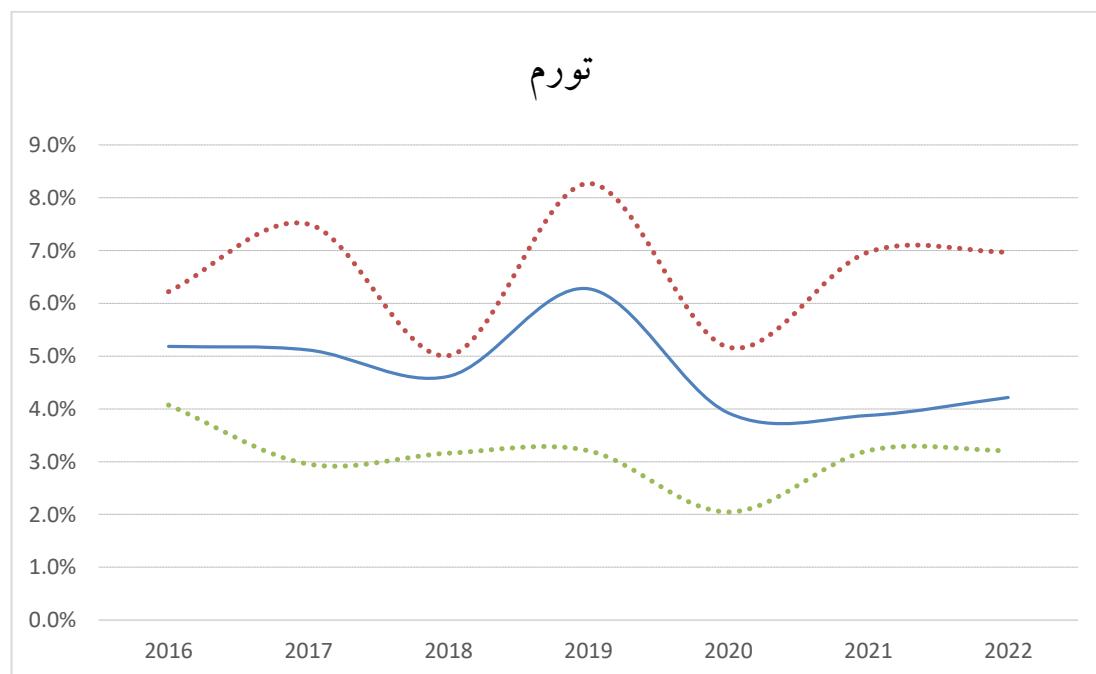
- بعد از کاهش سریع فعالیت های ساختمانی به دلیل عدم اطمینان و شرایط نامعلوم که سرمایه گذاری در بخش ساختمان از آن متأثر گردیده، پیشینی میگردد که طی سال جاری وضعیت فعالیت های ساختمانی ثابت باقی خواهد ماند؛ اما در مقایسه با سالهای ۱۳۹۱-۱۳۹۳ که طی این سالها کمک های خارجی در سطح بلند وجود داشت، فعالیت های ساختمانی بطری خواهد بود.

- میزان انفلاسیون یا تورم طی سال مالی ۱۳۹۸ بطور متوسط الی ۶.۴ درصد خواهد بود که نسبت به سال گذشته بلندتر میباشد؛ اما فرض بر اینست که خطر تنزیل قابل توجه خواهد بود. این روند در میان مدت الی ۴.۳ درصد بطور اوسط پیشینی گردیده است.

تورم

اقتصاد افغانستان یک اقتصاد مصرفی میباشد که بیشتر متکی بر واردات کالا های تجاری بوده است. هرگونه تغییرات در قیم و حجم کالا های وارد شده اقتصاد افغانستان را متأثر خواهد ساخت. انفلاسیون در میان مدت بطور متوسط ۴ درصد ثابت باقی خواهد ماند. پیشینی میزان انفلاسیون بر اساس روند گذشته استوار بوده و ذیلاً ارائه گردیده است.

شکل ۱ (تورم)

در صورتیکه کمک های بلاعوض تمویل کننده گان در میان مدت کاهش یابد وضعیت متفاوت خواهد بود – کاهش در کمک های بلاعوض کمک کننده گان ارزش افغانی در برابر دالر امریکایی را تقلیل داده و متعاقباً قیمت های داخلی از آن بابت بلند خواهد رفت. افزایش در قیمت های داخلی تأثیر منفی بالای اقشار فقیر جامعه خواهد داشد؛ به دلیل اینکه قدرت خرید آنها بیشتر متأثر خواهد شد. افزایش قیمت ها بر بودجه ملی نیز با کاهش ارزش واقعی پول افغانی نیز تأثیر دارد زیرا برای خرید عین کمیت

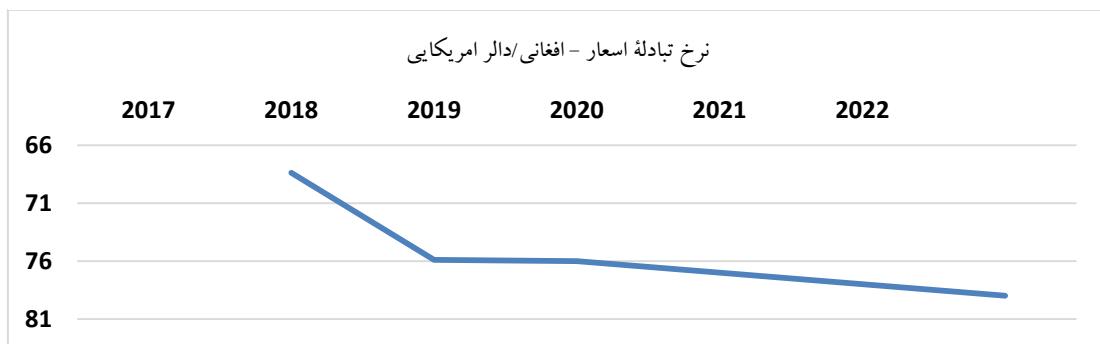
اجناس و خدمات مقدار بیشتر پول تادیه میگردد. بناءً، پالیسی مالی و پالیسی پولی بانک مرکزی افغانستان نیازمند این خواهد بود تا همه تلاش هایش را جهت حفظ ثبات قیمت های داخلی انجام دهد تا حفظ ثبات قیمت ها مطابق ارقام پیشینی شده باشد.

طوریکه خطر مهم دوم از انتخابات سال ۲۰۱۹ نشان میگیرد، عدم اطمینان امنیتی و استراتئی سیاسی حکومت جدید نیز ممکن تقاضای داخلی را برای اجناس و خدمات بطور منفی متأثر سازد. در نتیجه، میزان انفلاسیون نسبت به ارقام پیشینی شده در میان مدت کمتر خواهد بود.

نرخ تبادله (افغانی در برابر دالر آمریکایی)

انتظار میرود ارزش پول افغانی در برابر دالر آمریکایی از ۶۸.۹ افغانی فی دالر آمریکایی به ۷۵.۹ افغانی فی دالر آمریکایی در سال ۱۳۹۸ کاهش پیدا کند. دلیل عمدۀ آن کاهش میزان تکانه بر اوراق قرضه بانک های خصوصی میباشد که باعث کاهش پالیسی پولی مدیریت سیالیت بانک مرکزی گردیده است. همچنان قاچاق دالر آمریکایی به بازار های ایران بر اساس ادعای د افغانستان بانک دلیل عمدۀ کاهش ارزش افغانی محسوب میگردد. بعد از وضع تعزیرات بین المللی تجاری توسط امریکا بالای ایران، تاجران ایرانی برای تاجران ملی افغانستان پیشنهاد نرخ مناسب تبادله را در صورت خریداری تولیدات ایرانی یا پرداخت پیشکی برای

شکل ۲ (نرخ تبادله اسعار - افغانی / دالر آمریکایی)

تولیداتی که در آینده خریداری میگردد، نموده اند. در عین زمان فعالیت های / کمک تمویل کننده گان بطور عموم در بخش های بودجه اختیاری و غیراختیاری تقلیل نموده که سبب کاهش مقدار دالر آمریکایی در بازار ها گردیده است.

نوت: نرخ تبادله ذکر شده فقط پیش بینی تغییرات ارزش افغانی در برابر دالر آمریکایی را در بازار برای سال های مختلف نشان میدهد. نرخ تبادله افغانی/دالر برای بودجه سال مالی ۱۳۹۸ فی دالر ۷۶.۶ افغانی در نظر گرفته شده است.

تأثیر یک میزان متفاوت نرخ تبادله بالای بودجه در کمک های بلاعوض بطور چشمگیر محسوس خواهد بود؛ حدود ۶۰ درصد مجموع بودجه حکومت اکنون توسط کمک کننده گان تمویل میگردد و بیشترین این کمک ها به دالر آمریکایی تعهد گردیده است. هنگام بودجه سازی، همه این ارقام به معادل پول افغانی آن در بودجه ارائه میگردد. اما بعد از آغاز سال مالی، نوسانات جریان سال در قیمت دالر باعث تأثیرات متفاوت بر اساس فشار صعودی یا نزولی بالای پول افغانی، میگردد.

موارد ذیل میتواند سه نگرانی عمدۀ کوتاه مدت را در رابطه به کاهش نرخ تبادله باشد:

- باز پرداخت قروض حکومت که به ارز خارجی باشد، ممکن بیشتر گردد؛ زیرا مانع داریم تا پول افغانی بیشتر را برای پرداخت قروض تبادله کنیم؛
 - عواید ناشی از واردات به افغانی ممکن بیشتر بنظر آید؛ زیرا اجنباس با ارزش پول خارجی نیازمند پرداخت مالیات آن به مقدار بیشتر به پول افغانی خواهد بود؛
 - پرداخت هرگونه کمک خارجی یا قرارداد به دالر امریکایی یا سایر ارزهای خارجی میتواند یک فشار مصرفی منفی را بر دولت ایجاد کند که کاهش اسعاری را نیز در قبال خواهد داشت.
- کاهش نرخ تبادله اسعار در میان مدت ممکن تأثیرات ذیل را در قبال داشته باشد:
- این امر میتواند باعث فشار تورم گردد که ممکن حکومت را مجبور به ارزیابی مجدد بودجه پژوهه ها کند؛
 - به همین شکل، احتمالاً تمام هزینه های حکومت به دلیل تورم افزایش خواهد یافت. کاهش ارزش افغانی باعث فشار صعودی بالای قیمت های واردات میگردد. که نرخ تورم را در میان مدت بیشتر خواهد ساخت. به این معنی که بودجه سال آینده به قیمت های بلندتر مواجه خواهد شد. بناءً، پلان مصارف میان مدت باید بطور صعودی تجدید و بازبینی گردد. این تأثیر تورمی میتواند بالای عواید تأثیر گذار باشد یا نباشد؛ با توجه به اینکه مالیات بیشتر بالای معاشات و دیگر موارد وضع میگردد. در میان مدت، عواید ناشی از واردات احتمالاً یکبار دیگر نزول نمایند، زیرا کاهش ارزش اسعاری منتج به افزایش قیمت واردات شده و در نتیجه باعث کاهش استفاده اجنباس وارداتی خواهد شد.
 - ممکن برنامه های لتفا (LOTFA) و سیستیکا (CSTC-A) در میان مدت پابرجا باقی بمانند؛ به دلیل اینکه تخصیص بودجه کمک های خارجی به اسعار خارجی میباشد.

دورنمای اقتصاد داخلی

رشد اقتصادی افغانستان اساساً متکی به کمک های خارجی بوده است. در میان سالهای ۱۳۸۲ و ۱۳۹۳ افغانستان بزرگترین دریافت کننده کمک های خارجی بود که به اساس آن میزان متوسط رشد سالانه اقتصادی به دلیل جریان کمک های خارجی به ۹.۴ درصد میرسید. رشد اقتصادی بعداً بطور چشمگیر از یک حد متوسط ۹.۵ فیصد به ۲.۱ فیصد در میان سالهای ۱۳۹۷ و ۱۳۹۳ کاهش یافت. کاهش رشد عدمتآ به دلیل کاهش کمک های خارجی (اساساً در بخش بودجه خارجی) و قسماً از اثر ناهنجاری های سیاسی بوده است.

انتظار میرود کمک های خارجی در میان مدت بیشتر کاهش نماید و بودجه ملی بیشتر محدود تر و مقید خواهد شد. در نتیجه، اتکاء به کمک های خارجی گزینه خوبی نخواهد بود و حکومت باید سعی ورزد تا جهت یقینی سازی رشد، بالای گزینه های دیگر تمرکز نماید. در میان مدت، گزینه این خواهد بود تا از طریق مسدود ساختن وجوده به پژوهه ها/برنامه های دارای عملکرد ضعیف و تخصیص وجوده متذکره به پژوهه ها/برنامه های دارای عملکرد خوب که بطور مستقیم به نیازمندیهای جامعه پاسخگو بوده تمرکز صورت گیرد.

سناریوی رشد در میان مدت خوشبینانه بنظر میرسد، زیرا رشد حقیقی ۳ درصدی در سال ۱۳۹۸ و ۴.۵ درصد در سال ۱۴۰۱ پیش بینی گردیده، اما با اختصاص مجدد منابع به برنامه های دارای کارکرد خوب سناریوی رشد میتواند حتی بیشتر از این افزایش یابد. با توجه به یک تحلیل مالی انجام شده توسط بانک جهانی، سرمایه گذاری در سکتور های زراعت، نیروی بشری، استخراج معدن و

مسئونیت اجتماعی بالای رشد نسبت به سایر سکتور ها تأثیر خوبی خواهد داشت. همه این موارد مشروط بر امنیت خوب میباشد. بناءً، اختصاص مجدد وجوه انکشاپی به سکتور های دارای ضریب بلند مالی میتواند ضامن رشد بیشتر اقتصادی باشد.

توقع حکومت افغانستان اینست تا رشد اقتصادی در زمان پیشینی های چند ساله الی سال ۱۴۰۱ بهبود خواهد یافت. با بهبود فعالیت های سکتور زراعت، حکومت مصمم به سرمایه گذاری در پروژه های زیربنایی مانند انرژی و اتصال منطقی میباشد که با تکمیل شدن آن تحرک اقتصادی بوجود خواهد شد. اما این امر مشروط به برخی از عوامل یا صدهمه های داخلی میباشد که میتواند باعث تغییر دورنمای رشد گردد. انتخابات آینده میتواند باعث ابهامات برای محیط تجارت و پالیسی های مصرفي حکومت شود. تجارب انتخابات گذشته نشان داد که در فعالیت های عمومی اقتصادی یک کاهش بوجود آمد و رشد اقتصادی را به یک حد پائین یعنی ۱.۱ فیصدی در سال ۱۳۹۴ قرار داد. علاوه بر این، رشد اقتصادی همچنان به شرایط امنیتی کشور وابستگی دارد؛ و نامنی بیشتر وابسته به رشد پائین اقتصادی دارد.

دورنمای اقتصاد بین المللی

رشد اقتصادی اوسط برای شرکای بزرگ تجاری افغانستان در سال ۱۳۹۷ ۴ فیصد بود و در سالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ به ترتیب ۴.۱ و ۴.۲ فیصد پیشینی گردیده بود. در میان شرکای تجاری افغانستان در سال ۱۳۹۷ چین و هندوستان دارای بلندترین سطح رشد بودند که فیصدی رشد این کشور ها به ترتیب به ۶.۶ و ۷.۴ فیصد میرسید. در حالیکه انگلستان و عربستان سعودی در پائین ترین سطح رشد اقتصادی ۱.۶ و ۱.۷ فیصد به ترتیب در سال ۱۳۹۷ قرار داشتند، پیشینی میگردد که رشد اقتصادی چین در سال ۱۳۹۷ به یک فیصدی ۱.۱٪ نزول نماید، در حالیکه هندوستان نیز در عین میزان رشد خواهد کرد.

دورنمای اقتصاد منطقی

هندوستان: هندوستان یک شریک مهم تجاری افغانستان پنداشته میشود. ایجاد دهليز هوایی اخیر میان افغانستان و هندوستان فرست صادرات از افغانستان به هندوستان را مهیا ساخته است. هدف خدمات کارگو بهبود ارتباطات افغانستان به بازار های جهانی و تقویت چشم انداز رشد زراعتی و صنعت قالین این کشور میباشد. پیشرفت های اخیر در توازن تجارت افغانستان عمدتاً به گشایش این دهليز هوایی بر میگردد.

چین: اقتصاد چین تحت یک تغییر بزرگ ساختاری قرار دارد. در حالیکه رشد سرمایه گذاری نظر به سالهای اخیر پائین بوده، چین در تلاش آن بوده تا بیشتر فعالیت هایش مصرفي گردد. اقتصاد چین باعث کاهش تعداد سکتور های دارای بلندترین ظرفیت گردیده است. در ربع اول سال ۲۰۱۸، چین نخستین کسر حساب جاری خود از سال ۲۰۰۱ بدینسو را ثبت نمود. انتظار میرود که رشد چین طی سالهای آینده با تأثیرات بعدی بالای تقاضای کالاهای جهانی، بطی گردد. با این حال چشم انداز آسیب پذیری های بخش مالی و تشدید تنفس های تجاری باعث افزایش سیاست حمایت گرانه میگردد. افغانستان برای صادرات خود زیاد متکی چین نمیباشد؛ اما، کاهش مدام در فعالیت های تجاری و اقتصادی میتواند احتمال سرمایه گذاری آینده چین را در صنعت استخراجی افغانستان را کاهش دهد.

ایران: ایران اخیراً یک کاهش چشمگیر در فعالیت های اقتصادی برخی از سکتور های (بشمل ساختمان و تولید) خویش را متفقی گردیده است. تأخیر در تصامیم سرمایه گذاری، در حالیکه تعزیرات این کشور رفع گردیده، و کاهش قیمت های کالا ها در سطح

جهانی، اقتصاد ایران را بطی ساخته است. اما رشد این کشور احتمالاً بطور قابل ملاحظه‌ای در صورتیکه تعزیرات پابرجا باشد، با دسترسی محدود به گزینه‌های تمویلی، خدمات مالی، تجارت جهانی و سرمایه گذاری، کاهش خواهد یافت. تجدید تعزیرات توسط ایالات متحده امریکا بالای ایران بر افغانستان یک تأثیر غیر مستقیم را خواهد داشت. از آنجائیکه قاچاقبران، دالر امریکایی را به دلیل تعزیرات ایالات متحده امریکا به کشور ایران انتقال میدهند، پول افغانی دستخوش ضربه‌ای غیر متوجه گردیده است. وضع تعزیرات بالای ایران توسط ایالات متحده امریکا باعث کاهش پول تومان در برابر سایر ارزها گردیده است. فلهذا، ارزش پول افغانی بنابر اینکه مقدار قابل نیاز دالر امریکایی توسط قاچاقبران بطور سریع به ایران انتقال میگردد، بیشتر متضرر خواهد شد.

پاکستان: پاکستان، در بخش‌های صادرات و چندین سکتور دیگر فعالیت‌های اقتصادی متضرر گردیده است. به طور کلی، با توجه به سرمایه گذاری پلان شده در بخش گسترش انرژی و تجارت منطقوی، پیشینی‌ها احتمالاً مثبت خواهند بود. کلدار پاکستان در مقایسه با سقوط مشابه ارزی در افغانستان شاهد کاهش چشمگیر بوده است؛ بدین معنی که برای افغانستان نسبت به دیگر ارزها در برابر کلدار پاکستانی تأثیرات کوچکتری وجود داشته است. در گذشته، افغانستان برای کالاهای وارداتی خود وابسته به پاکستان بود؛ اما، با باز شدن راه‌های تجاری اخیر با کشورهای همسایه مانند ترکمنستان، قرقیزستان، ازبکستان و ایران (چابهار)، وابستگی تجاری به پاکستان کاهش یافته است. در برابر پروژه‌های ابتدایی، پیش‌بینی رشد تولید ناخالص داخلی در دو سال آینده ۳ درصد خواهد بود که از ۵.۸ درصد در سال ۲۰۱۸ کمتر میباشد. از آغاز سال ۲۰۱۶، واردات مواد ساختمانی مربوط به شرکت‌های زیربنایی چین منجر به صعود کسر حساب جاری این کشور گردید؛ در حالیکه کاهش ارز پول این کشور توأم با رشد اقتصادی این کشور باعث افزایش تورم گردید.

اقتصاد کشورهای شمال شرق آسیا: قرار پیش‌بینی‌ها، اوسط رشد منطقوی تا سال ۲۰۱۸ به ۶.۳ درصد و تا سال ۲۰۱۹ به ۶.۱ درصد خواهد رسید. کنندی ساختاری در چین، باعث توازن بیشتر در سایر نقاط منطقه آسیایی خواهد شد. تحرک فعالیت‌های جهانی میتواند منجر به رشد منطقوی بیشتر از توقع، با صادرات جامد و تقاضای داخلی شدید شود. به طور کلی، شرایط بشمول تجارت قوی جهانی، هزینه‌های کم بدھی و جریان ثابت سرمایه در سال ۲۰۱۸ برای منطقه مطلوب تر خواهد بود. اما احتمال محدودیتهای فوری شرایط تامین مالی جهانی و تنش‌های جدی تجاری بین دو اقتصاد جهانی میتواند منافع سلامت اقتصاد آسیایی را بگونه منفی متضرر سازد. کشورهای دارای کسرات مالی در حال افزایش در برابر اختلالات فعالیت‌های مالی آسیب پذیر میباشند. خطرات و تنش‌های ژئوپلیتیک در شبه جزیره کوریا همچنان به حالت خود باقی مانده است. در داخل، شرایط پولی تا حدی محدود گردیده و پالیسی‌های احتیاطی شدیدتر، باعث نگهداشتن رشد اعتبارات این کشورها در چک گردیده است. چندین اقتصاد بزرگ (مانند: چین، اندونزیا، مالزیا و ویتنام) تلاش‌های توحید مالی خود در سال ۲۰۱۸ را تجدید کرده‌اند.

دورنما و استراتیژی مالی

استراتیژی مالی

یک استراتیژی مالی معابر و همه جانبه یکی از پیش شرط های اساسی برای موفقیت دیدگاه خودکفایی حکومت می باشد. حکومت رویکردهای سنجیده تر پلانگذاری مالی را متکی بر اهداف پایدار و درازمدت جهت حمایت از رشد و اکشاف اقتصادی اتخاذ مینماید. استراتیژی مالی حکومت که در سند چارچوب ملی صلح و اکشاف افغانستان مشخص گردیده، در برگیرنده سه فرضیه ذیل میباشد.

۱. حکومت سیاست مالی را منحیث ابزار اساسی مدیریت اقتصادی استفاده خواهد نمود؛
۲. حکومت با گذشت زمان، عواید کافی جهت تمویل بودجه عادی و اکشافی جمع آوری خواهد نمود، ظرف ۱۵ سال آینده وابستگی به کمک های اکشافی بین المللی بتدریج کاهش خواهد یافت؛
۳. حکومت در میان مدت و طویل المدت بودجه خویش را بدون استقراض بی ثبات کننده، تعادل خواهد بخشد. هر نوع قرضه مشروط به توافق صندوق بین المللی پول خواهد بود.

اساس استراتیژی مالی حکومت را پیگیری دیدگاه خودکفایی افغانستان تشکیل میدهد. از نگاه مالی این به معنای رسیدن به اهداف اجتماعی و اقتصادی از راه های پایدار چون: جلوگیری از مصرف بیش از حد، پذیرفتن بیش از حد کمک ها، و استفاده اعظمی از منابع موجود می باشد. برای انجام این کار، حکومت ریفورم مالی خویش را ادامه خواهد داد تا حکومت قادر به تمرکز بیشتر روی افزایش محدوده مالی در پنج بعد ذیل گردد:

۱. کارایی در انجام امور حکومتی – بشمول جلوگیری، کشف و مبارزه با فساد اداری؛
۲. بلند بردن عواید داخلی به سطح بالاتر؛
۳. جستجوی قروض مشروط و تمویل ابتکاری برای سرمایه گذاری با تاثیرات بزرگ و خطر (ریسک) کمتر؛
۴. استفاده مسئولانه و موثرتر از کمک ها؛
۵. نگاه به آینده جهت اولویت بندی پالیسی ها و بهبود عملکرد مالی به مرور زمان.

اهداف مالی و اقتصادی

حکومت اهدافی را در کوتاه مدت و میان مدت مشخص نموده تا بودجه را جهت شناسایی سرمایه گذاری های لازم هدایت نماید.

سه هدف عمده ای که ترتیب بودجه را هدایت مینماید قرار ذیل است:

۱. داشتن رشد اقتصادی سالانه ۵ فیصد الی سال ۲۰۲۰؛

۲. افزایش در مصارف بودجه انکشاپی در میان مدت سالانه ۱۴۰۱-۱۳۹۸ فیصد؛ و توسعه عرضه خدمات معارف و صحت در

میان مدت؛

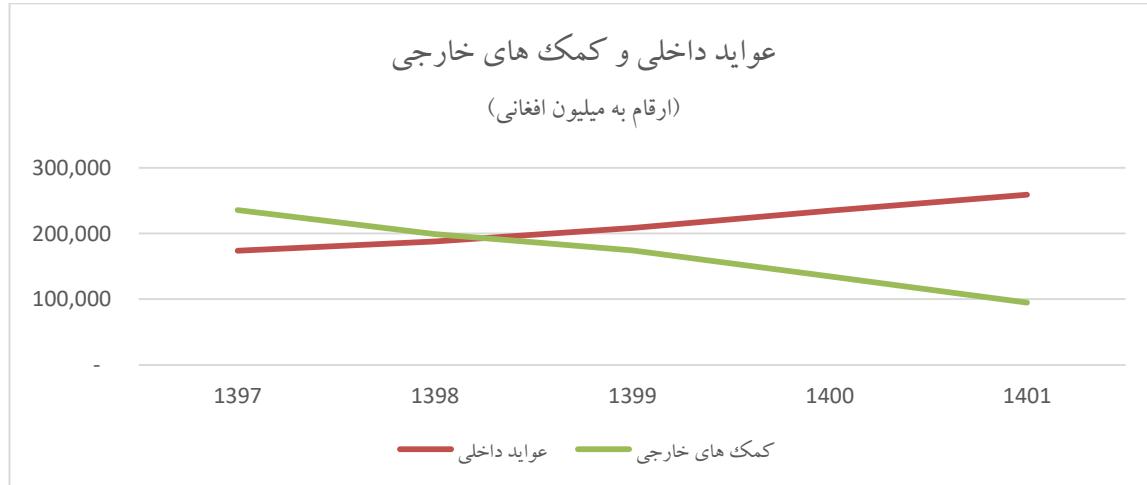
۳. افزایش سالانه ۱۲ فیصد در عواید داخلی - با هدف اساسی اینکه تا سال ۲۰۲۰ عواید داخلی ۱۴ فیصد تولید ناخالص داخلی را تشکیل دهد.

چارچوب میان مدت مصارف و پیش‌بینی‌های چندین ساله ۱۳۹۸ الی ۱۴۰۱

این سند، بودجه ۱۳۹۸ را همراه با پیش‌بینی‌ها برای سه سال بعدی ارائه میدارد. این روش حکومت را قادر می‌سازد تا به دورنمای عواید نگاه آینده نگر داشته باشد و در روشنایی آن تصامیم پالیسی حکومت اتخاذ گردد. پیش‌بینی‌های چندین ساله که در این سند انعکاس یافته بر اساس اجرات واقعی سال‌های قبل استوار بوده و کوشش شده تا این پیش‌بینی‌ها بشکل واقعگرایانه و محافظه کارانه ارائه گردد. این تلاش در راستای حفظ اصلاحات پلانگذاری بودجه ملی و از میان برداشتن خلاً بین بودجه پلان شده و حقیقی بعمل آمده است.

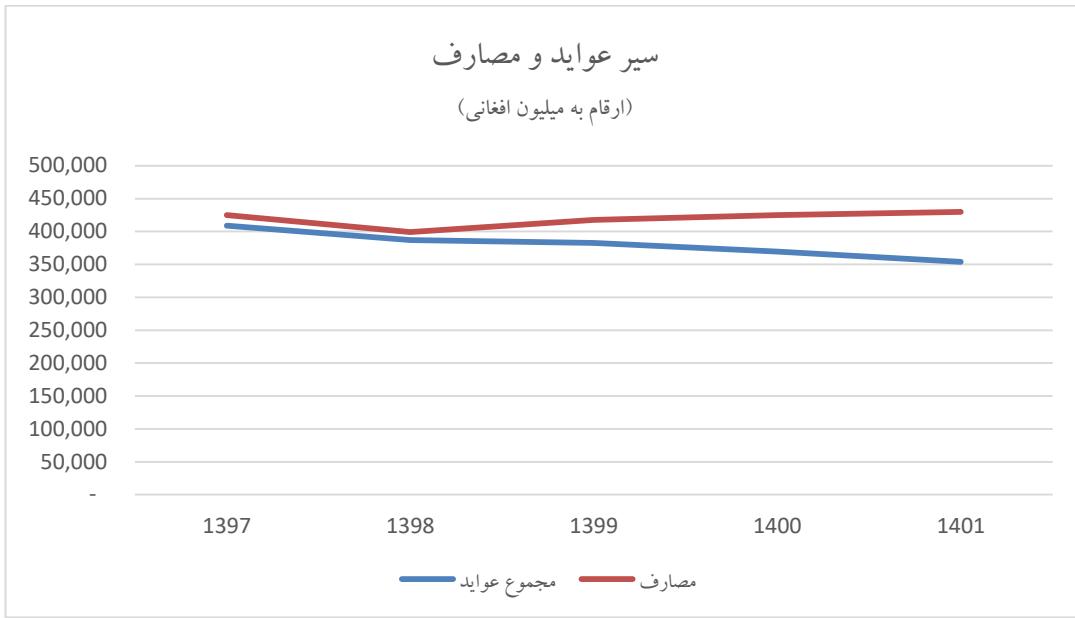
طوریکه دیده می‌شود در میان مدت عواید داخلی بهبود یافته ولی کمک‌ها به اندازه قابل ملاحظه کاهش می‌یابد. به اساس پیش‌بینی‌های چندین ساله عواید داخلی در سال‌های ۱۳۹۸ الی ۱۴۰۱ به ترتیب ۸٪، ۲۰٪، ۳۵٪ و ۴۹٪ افزایش را نسبت به سال مالی ۱۳۹۷ نشان میدهد اما از سوی دیگر کاهش کمک‌ها سالانه بیشتر شده و از لحاظ تناسب نیز نسبت به ازدیاد عواید بیشتر می‌باشد. کمک‌های خارجی در سال‌های مالی ۱۳۹۸، ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ بالترتیب ۱۶٪، ۲۳٪، ۴۶٪ و ۶۰٪ کاهش را نظر به سال مالی ۱۳۹۷ نشان میدهد.

شکل ۳ (عواید داخلی و کمک‌های خارجی)

مصارف در سال ۱۳۹۸ به مقایسه بودجه سال مالی ۱۳۹۷ حدود ۳ فیصد کاهش را نشان میدهد اما سطح مصارف در سال‌های ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ به ترتیب ۱٪، ۳٪ و ۴٪ افزایش را نشان میدهد. طوریکه ملاحظه می‌گردد حکومت در سال ۱۳۹۸ تلاش نموده تا سطح مصارف را بخصوص در بودجه عملیاتی پائین آورد. این تلاش‌ها در سال‌های بعدی نیز ادامه خواهند یافت.

شکل ۴ (سیر عواید و مصارف)

پیش‌بینی‌ها نشان میدهد که خلاصه مالی روبه افزایش بوده و هر سال نسبت به سال قبلی فشارهای مالی بیشتر میگردد. عمدت ترین دلیل آن کاهش در سطح تعهدات دونرها و ازدیاد مصارف میباشد. اگر وضع بهمین منوال ادامه یابد کسر بودجه از ۱۲.۲ میلیارد افغانی در سال مالی ۱۳۹۸ به ۷۶ میلیارد در سال ۱۴۰۱ خواهد رسید. جبران این کسر حکومت را در شرایط دشوار قرار داده طوریکه در نهایت مجبور به یک سلسله اقدامات خواهد گردید. این اقدامات میتواند بشکل طرح‌های صرفه‌جویی، یا هم طرح ازدیاد عواید یا هم ترکیبی از هردو ارائه گردد.

صرفه‌جویی در مصارف یک مسئله نهایت حساس بوده و هرگونه تصامیم میتواند نتایج مربوطه خود را داشته باشد. بطور مثال اگر حکومت در بخش انکشاپی صرفه‌جویی نماید ممکن برنامه‌های انکشاپی را متاثر سازد و روند انکشاپ را به مشکل مواجه نماید ولی تطبیق بعضی پروژه‌ها از طریق مشارکت عامه و خصوصی میتواند در کاهش فشار مالی مفید واقع شود. اما صرفه‌جویی در بخش عملیاتی در صورتیکه روی ارتقای موثریت امور عملیاتی توجه کافی صورت گیرد میتواند گزینه خوبی باشد اما این گزینه نیز تا یک حدی میتواند مفید واقع شود ولی در میان مدت نمیتواند کسر پیش‌بینی شده را بطور کامل جبران نماید، از این‌رو نیاز خواهد بود تا حکومت طرح‌های ازدیاد عواید را نیز ارائه نماید.

افزایش در عواید نیز از طرق مختلف امکانپذیر میباشد. نخست به سلسله تلاش‌های که در قسمت جمع آوری مؤثر عواید قبل‌آغاز گردیده توجه بیشتر مبذول شده تا این روند هر چه بیشتر تقویه گردد و فرار از مالیات بعد اقل رسانیده شود. ضمناً ممکن حکومت از طرح افزایش تعریفهای گمرکی روی بعضی اقلام وارداتی و یا هم افزایش مالیات در بعضی ساحات که تاثیرات ناگوار به اقتصاد ملی کشور نداشته باشد منحیث یک وسیله استفاده نماید. علاوه بر آن جلب سرمایگذاری در بخش معادن نیز یکی از گزینه‌های مهم جهت افزایش درآمد حکومت میتواند قلمداد گردد. حکومت در این راستا تلاش‌هایی را بخرج داده است که ممکن عواید در بخش معادن بشمول عواید مالیاتی و غیر مالیاتی الی سال ۱۴۰۱ افزایش یابد که با این حساب در سال‌های بعدی در صورت تحقق عواید معادن و مالیات بر ارزش افزوده وضعیت مالی بهتری خواهیم داشت.

چارچوب مالی و ریفورم بودجه

به سلسله اقدامات اصلاحی و تطبیق بعضی ریفورم ها در سال های گذشته، بودجه سال مالی ۱۳۹۸ نیز در راستای حفظ سطح ریفورم های قبلی و تداوم آن جهت بهبود امور مالی و مصارف عامه طرح و ترتیب گردیده است. این اصلاحات روی هم رفته باعث ایجاد شفافیت، بهبود حسابدهی و اعتبار بیشتر بودجه ملی از طریق رعایت معیار های پذیرفه شده جهانی میگردد. با وجود همه، این ختم کار نبوده اصلاحات و بهبود امور یک امر دوامدار بوده و ایجاب مینماید تا همه ساله روی اصلاحات تلاش صورت گیرد.

باتوجه به آنچه در فوق ذکر شد، در سند بودجه ملی ۱۳۹۸ در پهلوی ارائه بودجه عادی و انکشافی بطور جداگانه بودجه ملی بشکل توحیدی نیز ترتیب گردیده است. علاوه بر آن ارایه بودجه به اساس تصنیف اقتصادی، وظایف حکومت، برنامه، موقعیت جغرافیایی و مطابقت با معیار های بین المللی نیز در نظر گرفته شده است. همچنان یکی از نقاط عطف در مورد بودجه ملی ۱۳۹۸ تدویر جلسات استماعیه بشکل مؤثرتر بوده که در قسمت تهیه واقعینانه ترا این سند ممد واقع گردیده است.

تخمین های واقعینانه چارچوب میان مدت مصارف (۱۴۰۱ - ۱۳۹۸)

چارچوب میان مدت مصارف برای سال ۱۳۹۸ و سه سال بعدی آن بشکل واقعینانه ترتیب و ارائه گردیده است. پائین آمدن حجم کمک های خارجی و سایر عوامل موثر روی پیش بینی ها در کل هنگام ترتیب چارچوب میان مدت مصارف در نظر گرفته شده است. درنهایت کوشش شده تا تصویر مالی ارائه شده از سال های بعدی بر مبنای حقایق پیشکش گردد و ضمناً سایر عوامل موثر روی پیش بینی های چندین ساله در بخش خطرات مالی ارائه گردیده که بر اعتبار این پیش بینی ها می افزاید. باید یاد آور شد که روند ترتیب چارچوب میان مدت مصارف و پیش بینی های چندین ساله در سال های بعدی بیشتر اصلاح و بهبود خواهد یافت. وزارت مالیه در نظر دارد تا جهت بهبود کیفیت این پیش بینی ها رقم بودجوی را ز تمام ادارات در سطح فضول جمع آوری نموده و تطبیق شاخص ها را هم در سطح پائین انجام دهد. این روش در میان مدت میتواند تصویر واضحتری از وضعیت مالی ارائه نماید.

انتقال وجوه از کود احتیاط به ادارات مربوطه

یکی از اصلاحات مهم دیگر انتقال وجوه از کود های احتیاط به ادارات مربوطه بوده که این امر برای نخستین بار با این سطح صورت میگیرد. در سال مالی ۱۳۹۸ تلاش شده تا در حد امکان کود های احتیاطی که قابلیت ثبت و انتقال به ادارات را داشته به ادارات منتقل گردد. در سال های قبل درج این وجوه تحت کود های احتیاط به دلایل مختلف مانند تطبیق بعضی ریفورم، عدم اطمینان از مصرف آن به هدف تعیین شده، مشخص نبودن حجم مصرف در بخش یا اداره مربوطه و امثال آن صورت میگرفت که این مسائل برای آن بخش از کود احتیاط که به ادارات منتقل شده حل گردیده است.

تغییر ساختار سکتور ها

بعش دیگر اصلاحات شامل تغییر ساختار سکتور ها در ریاست عمومی بودجه میباشد. این ساختار که قبلاً بر اساس استراتیژی انکشاف ملی افغانستان ترتیب گردیده بود اکنون به ساختار جدید که بر مبنای وظایف حکومت بوده، تنظیم شده است. ساختار

وظایف حکومت با الهام از رهنمود احصائیه مالی حکومت (GFS) ترتیب گردیده اما به هیچ وجه به این معنی نیست که مبین وظایف حکومت میباشد زیرا ترتیب معلومات مالی به اساس وظایف حکومت هنوز هم تابع معیارات رهنمود احصائیه مالی حکومت میباشد و در ساختار یاد شده تنها اسم این وظایف به عارت گرفته شده است. هدف از این تغییر رسیدگی بهتر به امور بودجوى ادارات بوده و از جانب دیگر وظایف حکومت باساختار حکومت رابطه داشته که در درازمدت تغییرات در آن بعيد بنظر ميرسد از اينرو اين امر باعث پايدارى و ثبات سистем مالى خواهد گردید.

جدول ۳ (ساختار سکتور ها به اساس وظایف حکومت)

ادارات/ واحد های بودجوى	سکتور
	خدمات عامه
ریاست عمومی دفتر مقام عالی ریاست ج.ا.	
ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری اسلامی افغانستان	
وزارت مالیه	
وزارت دولت درامورپارلمانی	
وزارت امور خارجه	
ستره محکمه	
وزارت فواید عامه	
کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی	
اداره عالی بررسی	
وزارت تراسپورت	
اداره ملی احصائیه و معلومات	
اداره ایجاد سهولت برای حمایه منابع تمویلی کوچک در افغانستان	
ریاست دفتر رئیس اجراییه و دارالانشای شورای وزیران	
مشرانو جرگه شورای ملی	
ولسی جرگه شورای ملی	
اداره مرکزی ثبت احوال نفوس	
	دفاع
ریاست محافظت رئیس جمهور	
ریاست عمومی امنیت ملی	
وزارت دفاع ملی	
شورای امنیت ملی	
	مصنوبیت و نظم عامه
وزارت امور داخله	
وزارت عدله	

	ادارات/ واحد های بودجوی	سکتور
	اداره لوی خارنوالی	امور اقتصادی
	اداره عالی مبارزه علیه فساد اداری	
	کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی	
	وزارت صنعت و تجارت	
	وزارت معادن و پترولیم	
	وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی	
	وزارت اقتصاد	
	وزارت زراعت، مالداری و آبیاری	
	وزارت انرژی و آب	
	اداره مستقل خط آهن افغانستان	
	اداره مستقل هوانوردی ملکی	
	حکومتداری	
	ریاست مستقل ارگان های محلی	
	کمیسیون مستقل انتخابات	
	کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی	
	کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی	
	اداره مستقل ملی ستندرد افغانستان	
	تهیه مسکن و سازگاری اجتماع	
	شاروالی کابل	
	اداره مستقل انکشاف زون پایتخت	
	وزارت شهرسازی و مسکن	
	اداره مستقل اراضی افغانستان	
	دافتارستان برشا شرکت	
	شرکت آبرسانی و کانالیزاسیون شهری	
	صحت	
	وزارت صحت عامه	
	وزارت مبارزه علیه مواد مخدر	
	کمیسیون عالی انرژی اتمی افغانستان	
	بازآفرینی، (خلق مجده) فرهنگ و دین	
	رادیو و تلویزیون ملی افغانستان	
	وزارت حج، ارشاد و اوقاف	

ادارات/ واحد های بودجوي	سکتور
وزارت اطلاعات و فرهنگ	وزارت اطلاعات و فرهنگ
ریاست عمومی تربیت بدنی و سپورت	ریاست عمومی تربیت بدنی و سپورت
تعلیم و تربیه	تعلیم و تربیه
وزارت معارف	وزارت معارف
وزارت تحصیلات عالی	وزارت تحصیلات عالی
اکادمی علوم	اکادمی علوم
اداره تعليمات تخنيکي و مسلکي	اداره تعليمات تخنيکي و مسلکي
مسئونیت اجتماعی و محیطی	مسئونیت اجتماعی و محیطی
اداره ملي حفاظت محیط زیست	اداره ملي حفاظت محیط زیست
اداره ملي آماده گی مبارزه با حوادث	اداره ملي آماده گی مبارزه با حوادث
وزارت امور سرحدات اقوام و قبائل	وزارت امور سرحدات اقوام و قبائل
وزارت احياء و انکشاف دهات	وزارت احياء و انکشاف دهات
وزارت امور مهاجرین و عودت کننده گان	وزارت امور مهاجرین و عودت کننده گان
وزارت امور زنان	وزارت امور زنان
وزارت کار امور اجتماعی	وزارت کار امور اجتماعی
ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی ها	ریاست عمومی مستقل انسجام امور کوچی ها
اداره حمایت از افراد دارای معلولیت و ورثه شهدأ	اداره حمایت از افراد دارای معلولیت و ورثه شهدأ

بودجه پاسخگو به جندر

تساوي جندر يكى از مسایل مهم بوده که حکومت در بخش های مختلف باید به آن رسيدگى نماید. تساوي حقوق زن و مرد در ماده ۲۲ قانون اساسی افغانستان نيز تعجیل گردیده است. وزارت مالية طی سال های متماادي روی بودجه پاسخگو به جندر کار هایی را انجام داده و به تلاش ها در این راستا ادامه خواهد داد.

در پهلوی شامل سازی معلومات جندر در متحدمالما (رهنمود) های بودجه وزارت مالية ریفورم بودجه پاسخگو به جندر را از سال ۱۳۹۰ بدینسو عملی نموده اما بدليل عدم موجودیت پالسى و یا راهکار مشخص در زمينه نتایج آن در حد مطلوب نبوده است. اين در حالیست که مسوده پالىسى بودجه پاسخگو به جندر ترتیب ولی تا حال نهايی نگردیده است. در حال حاضر وزارت مالية نظریات جواب ذيدخل در تطبیق این پالىسى را بمنظور غنامندی بيشتر اين سند جمع آوري مینماید. بناهایي سازی و تصویب اين پالىسى انتظار میروند تا تمام امور مربوط به بودجه پاسخگو به جندر ترتیب یافته و نتایج ملموس ارائه نمایند. فعلاً به تعداد ده وزارت شامل دوره آزمایشی بودجه پاسخگو به جندر بوده و با تصویب پالىسى بودجه پاسخگو به جندر این پالىسى بتدریج بالای تمام ادارات تطبیق خواهد شد.

عمده ترین هدف پالىسى بودجه پاسخگو به جندر شامل موارد ذیل میگردد:

- بهبود تطبیق استراتئی ها و پلان عمل های مرتبط به جندر از طریق افزایش سرمایگذاری روی تساوی جندر و توانمند سازی زنان؛
- تطبیق برنامه ها و پالیسی های پاسخگو به جندر در سکتور های مختلف که منتج به بهبود دسترسی به خدمات گردد؛
- اجتناب از هر نوع تأثیرات منفی بر زنان و دختران (بالاخص زمانیکه حکومت در مورد پائین آوردن مصارف و صرفه جویی تصمیم اتخاذ نماید)؛
- اشتراک مساویانه مردان و زنان در تمام عرصه ها.

رسیدگی به مسئله جندر در بودجه ۱۳۹۸

در این اوآخر توجه به جندر و مخصوصاً بودجه پاسخگو به جندر پیشتر گردیده است. در مجالس استماعیه بودجه ۱۳۹۸ جندر یک بخش اساسی مباحثات را تشکیل میداد. با توجه به عدم موجودیت پالیسی بودجه پاسخگو به جندر که توقع میروند تصویب آن در رسیدگی سیستماتیک به این موضوع مدد واقع شود فعلاً به چند بحث اساسی اکتفا گردید که قرار ذیل اند:

- برنامه در جهت افزایش حضور خانم ها در ادارات؛
- برنامه ها در جهت تطبیق قانون منع خشونت علیه زنان، قانون منع ازار و اذیت زنان و اطفال؛
- برنامه دارای اولویت ملی توانمند سازی اقتصادی زنان؛
- قطعنامه ۱۳۲۵ افغانستان؛
- پالیسی افزایش مشارکت زنان در خدمات ملکی؛
- برنامه ها در جهت ارتقای ظرفیت خانم ها.

در واقع این مسایل اساسی است که بطور دوامدار پیگیری خواهد شد و در درازمدت در نظر است تا پالیسی پاسخگو به جندر در همه ادارات تطبیق گردیده و در قسمت افزایش مؤثریت اقدامات جهت رسیدگی به مشکلات زنان و دختران توجه صورت گیرد. باید گفت که حکومت در چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان (۲۰۱۷ – ۲۰۲۱) بالای توانمند سازی تاکید نموده و تطبیق تعهدات بین المللی در قبال حقوق بشر، منع خشونت علیه زنان و امنیت، دسترسی به تعلیم و تربیه، تحصیلات عالی، خدمات صحی، توانمند سازی اقتصادی زنان و تعدلیل قوانین جهت حمایت از حضور زنان در حکومت را در اولویت های خویش قرار داده است.

پلان های آینده:

- تصویب پالیسی بودجه سازی پاسخگو به جندر از سوی کابینه جمهوری اسلامی افغانستان؛
- ترتیب پلان کاری جهت تطبیق و تکثیر پالیسی بودجه پاسخگو به جندر به بشکل تدریجی تمام ادارات؛
- ایجاد واحد بودجه سازی پاسخگو به جندر در ریاست عمومی بودجه وزارت مالیه جهت رهبری و تنظیم این ریفورم در ادارات مربوطه؛
- تدویر برنامه های ارتقای ظرفیت در ادارات جهت تطبیق موثر بودجه سازی پاسخگو به جندر؛
- ترتیب شرح بودجه جندر؛
- ایجاد میکانیزم هماهنگی و تدویر جلسات کمیته رهبری و گروپ های کاری تخفیکی جهت تطبیق موثر بودجه سازی پاسخگو به جندر.

در این میان ترتیب شرح بودجه جندر یکی از پیامدهای مهم تطبیق پالیسی پاسخگو به جندر خواهد بود که وزارت مالیه را قادر به ارائه تحلیل بودجه ملی از نگاه جندر نموده و بر اساس آن درک بهتری از میزان رسیدگی به مسائل جندر وجود خواهد داشت. قابل یاد آوریست که این سند با تمام جواب ذیدخل شریک و همچنان جهت افزایش شفافیت در دسترس جامعه مدنی و مردم قرار خواهد گرفت.

همچنان در پالیسی بودجه پاسخگو به جندر یک کمیته رهبری در نظر گرفته شده است که مسائل مربوط به بودجه پاسخگو به جندر از طریق آن هماهنگ و رهبری میگردد. علاوه‌تا در این پالیسی گروپ‌های کاری تخنیکی نیز پیش‌بینی گردیده است که کارهای لازم را جهت تطبیق بهتر این پالیسی، پیگیری و تطبیق فیصله‌های کمیته رهبری را به پیش‌خواهند برد. باید یادآور شد که برای کمیته رهبری و همچنان گروپ‌های کاری تخنیکی جهت پیشبرد بهتر امور، لایحه وظایف ترتیب گردیده است.

جبران کاهش سرمایه بانک مرکزی

بعد از بحران کابل بانک حکومت اقداماتی را جهت حفظ اعتبار سیستم بانکداری در افغانستان اتخاذ نمود. رهایی بانک مذکور از ورشکستگی و اعاده امانات مردم از اولویت‌هایی بود که آن‌زمان باید به آن رسیدگی صورت میگرفت. روی همین ملحوظ وزارت مالیه با بانک مرکزی توافقنامه را امضا نمودند. مطابق این توافقنامه وزارت مالیه بمنظور جبران کاهش سرمایه بانک مرکزی که جهت رسیدگی به مشکل کابل بانک بمصرف رسیده بود متعهد شد آبرا طی چند سال جبران نماید. این موضوع از سال ۱۳۹۱ بدینسو در بودجه ملی شامل واجرا گردیده است. برای سال مالی ۱۳۹۸ نیز باست جبران سرمایه بانک مرکزی مبلغ ۷.۱ میلیارد افغانی در نظر گرفته شده که از ذخایر نقدی خزانه‌نی تمویل میگردد.

اصول حسابی پذیرفته شده بین المللی ایجاد مینماید تا مصارف هر دوره از عواید همان دوره تمویل گردد. بنا بر این وزارت مالیه در نظر دارد تا وجه یاد شده را که ماهیت مصرفی نداشته از طریق ذخایر نقدی خزانه‌نی تمویل نماید. ذخایر نقدی خزانه‌نی از عواید حاصله دوره های قبلی شکل گرفته و از لحاظ حسابی دارایی حکومت تلقی میگردد. پرداخت این وجه بمعنی کاهش دارایی‌های حکومت به مبلغ ۷.۱ میلیارد افغانی و همچنان کاهش بدھی‌های حکومت به همین اندازه می‌باشد که به هیچ وجه مصارف و عواید پیش‌بینی شده حکومت را در سال مالی ۱۳۹۸ متأثر نمی‌سازد. با این حساب کاملاً هویداست که این امر در روشنایی معیارات پذیرفته شده جهانی محاسبه صورت گرفته و توضیحات در مورد آن بر اساس اصل و تعهد حکومت مبنی بر پاسخگو بودن به مردم ارائه گردید.

اقدامات بعدی

رونده ترتیب پروژه‌ها یک بخش مهم روند بودجه سازی در سال‌های گذشته بوده و اما در قسمت تهیه کانسپت نوت‌های با کیفیت مشکلاتی وجود داشته است. جهت رفع این مشکل وزارت مالیه در هماهنگی با وزارت اقتصاد مصمم اند تا دوران (سایکل) ترتیب پروژه را در سال بعدی از سایکل بودجه مجزا نمایند. این اقدام بیشتر با هدف بلند بردن کیفیت پلانکداری و همچنان ارزیابی مؤثر پروژه‌ها اتخاذ گردیده است که با توجه به آن ادارات وقت کافی جهت ترتیب پروژه‌ها خواهند داشت. به این ترتیب ادارات میتوانند زمان بیشتر را در قسمت طرح، ترتیب، دیزاین و مطالعات پروژه‌ها داشته و از سوی دیگر وزارت مالیه و وزارت اقتصاد میتوانند زمان بیشتر را در قسمت ارزیابی پروژه‌های انکشافی از لحاظ تخنیکی و موثریت در اختیار داشته باشند. ادارات میتوانند بدون محدودیت زمانی در جریان سال روی طرح و ترتیب پروژه‌های انکشافی جدید خویش کارنمایند. این پروژه‌ها بعداً

توسط وزارت اقتصاد و وزارت مالیه ارزیابی خواهند شد سپس بعد از منظوری وزارت اقتصاد/مالیه با درنظرداشت امکانات بودجوى و ساحت دارای اولويت هنگام ترتیب بودجه شامل سند بودجه ملی خواهند شد.

بودجه توحید شده سال مالی ۱۳۹۸

بودجه سال مالی ۱۳۹۸ بر اساس رویداد های حقیقی و سطح مصارف تخمین شده الی اخیر سال الی ۱۳۹۷ ترتیب گردیده که در آن سطح مصارف در حد معقول نگهداشته شده و از جانب دیگر اولویت های حکومت نیز در حد ممکن منعکس گردیده است. در سال مالی ۱۳۹۸ کسر بودجه حدود ۱۲.۳ میلیارد افغانی پیش بینی شده اما انتظار میرود که این مبلغ با ازدیاد عواید در جریان سال مالی ۱۳۹۸ بعد اقل برسد.

مجموع بودجه ملی سال ۱۳۹۸ بالغ بر ۳۹۹ میلیارد افغانی بوده و از جمله ۲۷۵ میلیارد افغانی آن که ۶۹٪ مجموع بودجه را تشکیل میدهد بودجه عملیاتی (عادی) بوده متباقی ۱۲۴ میلیارد افغانی آن که ۳۱٪ مجموع بودجه را اختوا مینماید، بودجه انکشافی میباشد. در مجموع بودجه ۱۳۹۸ در مقایسه با مصارف سال مالی ۱۳۹۷ اندکی افزایش را نشان میدهد که ناشی از افزایش در بودجه انکشافی نظر به سطح مصارف تخمینی الی ختم سال مالی ۱۳۹۷ میباشد.

بودجه عادی

بودجه عادی سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با سطح مصارف عادی در سال مالی ۱۳۹۷ حدود ۱ فیصد کاهش را نشان میدهد. این کاهش بیشتر در کودهای مصرفی غیر معاشاتی رونما گردیده است. کود مزد و معاشات بودجه عادی ۱۳۹۸ بدلاًیل ذیل افزایش را نشان میدهد:

- انتقال مصارف معاشاتی از بعضی کودهای احتیاط به ادارات مربوطه،
- شامل نمودن تشکیل منظور شده در بررسی وسط سال مالی ۱۳۹۷ (بطور مثال از دیاد ۴,۰۰۰ بست در ریاست عمومی امنیت ملی،
- افزودی اعماشه محصلین،
- تفاوت امتیازات سند تحصیلی و سوپر اسکیل،
- تفاوت قدم،
- پرداخت معاشات کادری، علمی و تخصصی دکتوران که در سال قبل از کود احتیاط اجرا میگردید،
- بستهای جدید برای ادارات جدید التاسیس.

بودجه انکشافی

بودجه انکشافی سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با مصارف تخمین شده الی اخیر سال مالی ۱۳۹۷ حدود ۴٪ افزایش را نشان میدهد. این افزایش تا حدی اجتناب ناپذیر میباشد. هرگاه مصارف انکشافی کاهش یابد بدین معنیست که برنامه های انکشافی به مشکل مواجه گردیده و در کل روی اوضاع عمومی جامعه اثرات منفی میگذارد. روی این دلیل حکومت در تلاش است تا گزینه های صرفه جویی را بیشتر در بخش بودجه عملیاتی جستجو نماید.

عملده ترین فعالیت های جدید انکشافی در بودجه ۱۳۹۸

در سال ۱۳۹۸ مجموعاً حدود ۳۱ پروژه جدید انکشافی شامل بوده که اکثریت آنها بعد از ارزیابی های همه جانبه وزارت اقتصاد و یا معینیت پالیسی وزارت مالیه و بر اساس کانسپت نوشت معیاری در نظر گرفته شده است. تغییرات در نحوه ارزیابی پروژه ها ممکن سبب گردد تا این پروژه ها خلاف پروژه های سال های قبل بشکل مؤثر عملی شده و اهداف تعیین شده بدست آید.

جدول ۵ (لست پروژه های جدید ۱۳۹۸)

اداره/ واحد بودجوي	عنوان	تمویل کننده	بودجه ۱۳۹۸
مجموع پروژه های جدید			2,498,232,948
۵۹ - اداره مستقل ارگانهای محلی	پروژه اشتغال زایی	بانک جهانی	3,720,000
AFG/590213			3,720,000
۳۴ - وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی			45,000,000
سیستم مدیریت و پلانگذاری منابع دولت	حکومت افغانستان		10,000,000
AFG/340117			

اداره/ واحد بودجوي	عنوان	تمويل کننده	بودجه ۱۳۹۸
زیرینا برای تصادیق الکترونیکی ARCA		حکومت افغانستان	10,000,000
ایجاد سیستم ترافیک اقلام پستی		حکومت افغانستان	25,000,000
۴۱ - وزارت انرژی و آب		5,000,000	
AFG/340119	مطالعات امکان سنجی و دیزاین بندهای آب در پنج حوزه دریایی کشور	حکومت افغانستان	5,000,000
۴۹ - وزارت امور شهرسازی		576,000,000	
AFG/405012	پروژه اداره اپارتمانهای کشور چن	حکومت افغانستان	26,000,000
AFG/490513	اعمار کمپلکس اداری وزارت معادن و وزارت فواید عامه در شهر ک خواجه رواش غزنوی	حکومت افغانستان	550,000,000
۱۶ - ریاست عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان		45,000,000	
AFG/160022	خریداری تجهیزات تکنیکی برای استدیوها	حکومت افغانستان	45,000,000
۲۸ - وزارت تحصیلات عالی		600,000,000	
AFG/280321	خریداری تجهیزات برای پوهنتون ها و لیله ها	حکومت افغانستان	100,000,000
AFG/280322	برنامه تقویت و اکتشاف پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی	حکومت افغانستان	500,000,000
۳۶ - وزارت اطلاعات و فرهنگ		36,000,000	
AFG/360287	توسعه نشرات	حکومت افغانستان	20,000,000
AFG/360288	توسعه فرهنگ	حکومت افغانستان	10,000,000
AFG/360289	ظرفیت سازی کارمندان مسلکی و تکنیکی	حکومت افغانستان	6,000,000
وزارت صحت عامه		504,199,000	
AFG/370881	تقویت اداره ملی اعتباردهی مراقبت های صحی	حکومت افغانستان	10,000,000
AFG/370882	عرضه خدمات صحی برای عودت کننده گان	اتحادیه اروپا	484,199,000
AFG/370883	تقویت شورای نرس ها و قابله های افغانستان	حکومت افغانستان	10,000,000
۳۹ - وزارت زراعت آبیاری و مالداری		295,100,000	
AFG/390765	توسعه سرمایه گذاری و بازیابی محصولات زراعی	حکومت افغانستان	26,300,000
AFG/390766	احداث قوریه جات خانگی درولایات پکیما، پکیکا و خوست	حکومت افغانستان	60,000,000
AFG/390767	پروژه اکتشاف امور کوچی ها مربوط وزارت زراعت	حکومت افغانستان	30,000,000
AFG/430488	اکتشاف امور کوچی ها	حکومت افغانستان	30,000,000
AFG/430489	صندوق بین المللی اکتشاف زراعت برای اکتشاف دهات افغانستان	سازمان بین المللی انکشافی زراعتی	148,800,000
۴۷ - وزارت کار، امور اجتماعی، شهداد و معلوبین		37,315,948	
AFG/470249	پروژه اعزام کارگران به خارج و کاریابی در داخل کشور	بانک جهانی	37,315,948
۳۸ - وزارت امور زنان		30,000,000	
AFG/380143	تقویت روند تطبیق تعهدات ملی و بین المللی و عدالت جنسیتی و ارتقای ظرفیت و کمپاین خانمهها و چاپ و نشر بروشور	حکومت افغانستان	30,000,000
۳۵ - وزارت اقتصاد		74,840,000	
AFG/350075	برنامه اشتغال زائی	بانک جهانی	5,000,000
AFG/350077	تقویت بینادی و ظایف اساسی وزارت اقتصاد(پلان گزاری و ارزیابی، تحلیل های اقتصادی؛ اهداف انکشاف پایدار و شفافیت و حسابدهی موسسات غیر دولتی	حکومت افغانستان	69,840,000
۵۸ - اداره مستقل ملی ستندرد افغانستان		36,058,000	
AFG/580045	تهیه و تدارک تجهیزات لابراتوار آزمایشی قالین	حکومت افغانستان	16,750,000
AFG/580046	ایجاد سیستم دیتاپیس مرکزی اداره	حکومت افغانستان	3,015,000
AFG/580047	تهیه تدارک و عیار سازی لابراتوارهای برق و مواد نفتی مرکز	حکومت افغانستان	16,293,000
۷۳ - اداره مرکزی احصایی		210,000,000	
AFG/730015	پروژه سروی نفوس شهر کابل	حکومت افغانستان	70,000,000
AFG/730016	پروژه سروی معارف	حکومت افغانستان	70,000,000
AFG/730017	پروژه سروی ثبت سache تحت کشت	حکومت افغانستان	70,000,000

بودجه بررسی و سط سال ۱۳۹۸

بودجه سال مالی ۱۳۹۸ تخمین های واقعگرایانه و بشکلی که توانایی مصرف ادارات در آن مدنظر گرفته شده، ارائه گردیده است. توجه بیشتر روی پلان گذاری دقیق بودجه که در آن خلاصه میان بودجه پلان شده و حقیقی در حد اقل باشند، صورت گرفته است. از سوی دیگر هدفمند ساختن مصارف یک امر مهم بوده که حکومت همواره در تلاش آن میباشد. در ترتیب بودجه ۱۳۹۸ این موضوع تا حد امکان در نظر گرفته شده است اما این یک روند دوامدار بوده و ضرور است تا منحیث یکی از اهداف بررسی و سط سال بودجه ۱۳۹۸ مطرح گردد. در بررسی و سط سال مالی ۱۳۹۸ روی انتقال وجوه از پروژه های که دارای اجرات ضعیف اند به پروژه های که اجرات بهتر و یا اولویت بیشتر دارند با توجه به منابع تمویل دست داشته تمکن صورت خواهد گرفت. این عمل ممکن باعث شود تا بودجه بعضی ادارات در صورتیکه مصرف شان قناعت بخشن نباشد کاهش یابد. این دقیقاً بر اساس قاعده استفاده کن یا از دست بد (Use it or lose it) که در سطح دنیا پذیرفته شده است، اعمال میشود.

درباره ها و کمک ها (عوايد)

این بخش جزیيات را درباره درباره درباره دارای عوايد و کمک ها (کمک های انکشافی بین المللی) ارائه می کند. در سال جاري حکومت جزئيات قابل توجهی در مورد عوايد داخلی خود فراهم نموده و همچنین تخمین هایی را در مورد سال جاري، سال بودجوي و سه سال آينده ارائه مينماید. بناءً معلومات به ميزان قابل توجهی بالاتر از سال های گذشته ارائه گردیده و افغانستان را در مطابقت با عملکردهای خوب بین المللی قرار ميدهد.

در این بخش، حکومت همچنین تخمین حمایت های مالی آينده از طرف شركای بین المللی برای ۱۳۹۸ و سه سال دیگر را ارائه می دهد. این تخمین ها بر اساس تعهدات جاري بوده و برای اولین بار تصویری دقیق و واحد از منابع موجود برای افغانستان برای چهار سال آينده ارائه می دهد. پيش بینی های چندين ساله فراتر از پایان تعهدات تمويل كنندگان که در وارسا و بروکسل انجام شد، ادامه يافته که تلاش برای جلوگیری از بحث های آينده در مورد حمایت از افغانستان توسيط شركای بین المللی نبود بلکه تنها شامل تعهدات فعلی میشود.

دورنمای عوايد (۱۴۰۱ - ۱۳۹۶)

فرضيه های پيش بینی عوايد شامل موارد ذيل ميگرددند:

- پيش بینی عوايد برای بودجه و سالیان آينده بر مبنای هر يك خط انفرادي عايداتی صورت گرفته و توسط فرضيه های مشخص اقتصاد بزرگ مانند تولیدات ناخالص داخلی، کاهش دهنده تولیدات ناخالص داخلی (GDP deflator)، تولیدات ناخالص داخلی توسط سكتور های فرعی، تورم داخلی، تورم جهانی، رشد واردات، مؤثریت، تدبیر عايداتی و غيره انکشاف يافته است.
- تخمین های عايداتی از پروژه تابي TAPI و سایر عوايد از انتقالات در پيش بینی عوايد سالیان آينده جا داده شده است.

دورنمای عواید داخلی

دورنمای عواید داخلی در میان مدت مثبت میباشد. تخمین عواید حقیقی سال مالی ۱۳۹۷ (۲۰۱۸) در حدود ۱۷۳.۵ میلیارد افغانی پیش بینی شده است، با وجود این توقع داریم که مقدار ییشتی را در پیش بینی بودجه جمع آوری نمائیم. این مسئله در اثر ازدیاد مؤثربت در جمع آوری و افزایش نرخ تبادله که بالای ارزش گمرکی اجناس وارداتی و اصلاحات در اداره مالیات در کل اثر میگذارد، تحرک یافته است. در زیر فرضیه هایی را میبینید که برای پیش بینی عواید در سطح هدف بر حسب تناسب استفاده شده است.

جدول ۶ (فرضیه های پیش بینی عواید)

۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	شاخص ها
4%	4%	4%	4%	3%	5%	اوسع شاخص قیمت مستهلك (CPI)
5%	5%	5%	6%	6%	13%	اوسع شاخص قیمت مستهلك جمع ERC
5%	5%	4%	2%	5%	1%	دیفلاتور/ کاهش دهنده
2%	2%	3%	3%	3%	11%	دیفلاتور جمع ERC
4%	4%	4%	3%	8%	3%	اوسع شاخص قیمت مستهلك EOP
5%	5%	5%	6%	7%	12%	اوسع شاخص قیمت مستهلك EOP جمع ERC
0%	0%	0%	0%	0%	8%	ERC
7%	7%	5%	8%	5%	7%	شاخص قیمت مستهلك مواد خوراکی
8%	6%	6%	8%	7%	14%	شاخص قیمت مستهلك مواد خوراکی جمع ERC
7%	8%	8%	8%	8%	6%	روش M2
10%	10%	9%	8%	5%	5%	تولید ناخالص داخلی اسمی
10%	10%	9%	7%	4%	5%	تولید ناخالص داخلی اسمی زراعت
10%	10%	7%	4%	2%	1%	تولید ناخالص داخلی اسمی تولیدات
9%	9%	9%	8%	4%	5%	تولید ناخالص داخلی اسمی خدمات
3%	3%	2%	3%	3%	3%	شاخص قیمت مستهلك مواد غیر خوراکی
4%	3%	4%	4%	4%	12%	شاخص قیمت مستهلك مواد غیر غذایی جمع ERC
2%	2%	2%	2%	2%	2%	جمعیت
6%	6%	6%	6%	5%	7%	جمعیت و شاخص قیمت مستهلك
0%	0%	0%	0%	0%	0%	صرف

1401	1400	1399	1398	1397	1396	
-2%	-2%	-2%	-2%	-2%	-2%	مؤثریت تقسیم شده
2,036,954	1,849,552	1,689,330	1,563,993	1,485,622	1,384,905	پیشینی های تولید ناخالص داخلی اسما ب میلیون

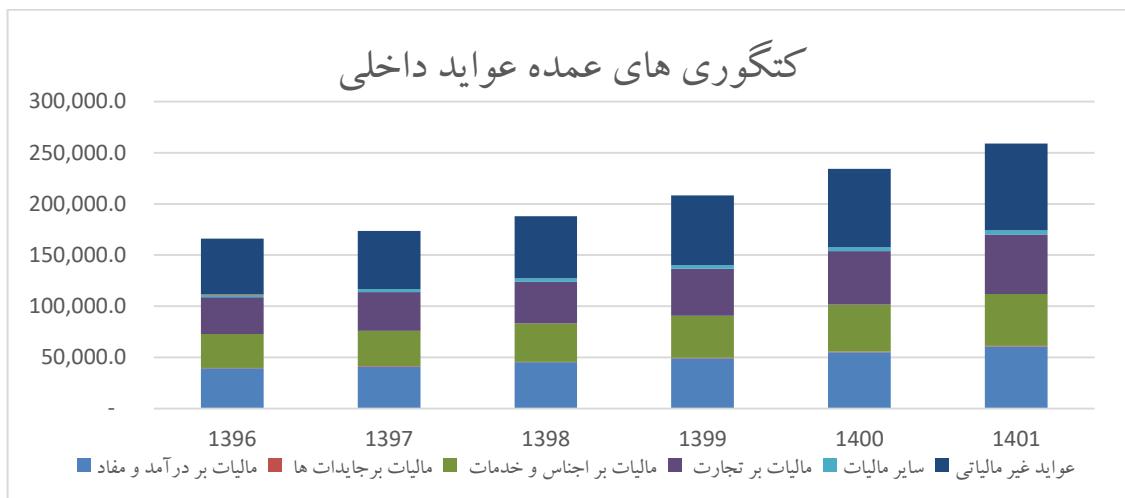
عوايد مالياتي (بشمل ماليات بر عايدات، داراي، ماليات بر اجناس و واردات، ماليات تجارتي و غيره) بخش عمده عوايد داخلی را تشکيل میدهد و تخمين ميشود که در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱۷۳.۵ ميليارد افغانی گردد. عوايد غير مالياتي دومين تشکيل دهنده بزرگ عوايد داخلی ميشود که تخمين شده است امسال بالغ ۵۶ ميليارد افغانی گردد.

پيش بيني ميشود که عوايد در سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) و ساليان آينده در نتيجه اصلاحات و بهبود اداره ماليات تا ۱۸۸ ميليارد افغانی افزایش يابد. در تخمين ساليان آينده، پيش بيني شده است که ماليات از ۱۲۷.۱ ميليارد افغانی در سال ۱۳۹۸ به ۱۴۰ ميليارد افغانی، ۱۵۷.۶ ميليارد افغانی و ۱۷۴ ميليارد افغانی بترتيب در سالهاي ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ افزایش يابد حال آنکه تخمين عوايد غير مالياتي از ۶۰.۸ ميليارد افغانی در سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) به ۶۸ ميليارد افغانی، ۷۶.۷ ميليارد افغانی و ۸۴ ميليارد افغانی بترتيب در سالهاي ۱۴۰۰، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ افزایش يابد.

در جريان سالهاي ۱۴۰۲ الى ۱۴۰۴ نمايانگر دورنمای ثابت و قوى رشد عوايد خواهيم بود. براساس پيش بيني توقع ميرود که عوايد داخلی از ۱۶۵.۱ ميليارد افغانی حقيقي (بدون One-off) در سال ۱۳۹۶ به هدف بودجوي ۱۷۳.۵ ميليارد افغانی در ۱۳۹۷ به ۱۸۸ ميليارد افغانی، ۲۰۸ ميليارد افغانی و ۲۳۴ ميليارد افغانی بترتيب در سالهاي ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ افزایش يابد. كتگوري های اصلی عوايد شامل عوايد مالياتي، غير مالياتي، تعرفه های گمرکي ميگردد که توسط فرضيه های مربوطه اقتصاد بزرگ خویش (مانند تولیدات ناخالص داخلی، تورم، کاهش دهنده تولیدات ناخالص داخلی، رشد واردات، مؤثریت و غيره) رشد مينمايند. ارقام فوق الذکر عوايد شامل سهميه اجتماعي کارمندان ميگردد که توقع ميرود در صورت تصويب شدن تعديلات قانون تقاعد توسيط کابينه و پارلمان به حساب جداگانه تقاعد انتقال يابد. هدف عوايد در عين مقدار پائين خواهد بود.

توقع ميرود مجموع عوايد داخلی تا اخير سال مالي ۱۴۰۱ به ۲۵۹ ميليارد افغانی افزایش نمайд. اصلاحات و بهبود در مدیریت ماليات توسيط حکومت دليل عده افزایش عوايد بشمار ميرود. و حکومت متعهد است تا عوايد خویش را تقويت بخشيده و اقدامات و اصلاحات لازم را در سال های ذيل بودجود آورد. علاوه بر آن در صورت تطبيق ماليات بر ارزش افزوده و همچنان بهبود در بخش معادن انتظار ميرود روی پيش بيني عوايد داخلی در سال های ۱۴۰۰ و بعد از آن تاثير مثبت گذاشته و از اين رهگذر افزون بر سطح فعلی پيش بيني ها، عوايد بيشتر تحصيل خواهد شد.

شکل ۵ (کنگوری های عواید عواید داخلی)

پیش بینی مالیات بر ارزش افزوده

حکومت متعهد به تغیرات پالیسی و بهبود اداره مالیات بمنظور افزایش عواید داخلی میباشد. توافقنامه سازمان تجارت جهانی حکومت افغانستان را ملزم میسازد تا مالیات ثابت بر واردات را از بین برد و تطبيق پالیسی مالیات بر ارزش افزوده واردات را قبل از اول جنوری ۲۰۲۱ تطبيق نماید این مسئله میتواند منجر به از دست رفتن بخش زیاد عواید گردیده و همچنین میتواند زیربناء کشور را در مقابل اداره درست مالیات بر ارزش افزوده به مشکل رو بر رونماید. بنابرین؛ حکومت با صندوق بین المللی پول توافق نموده تا تطبيق پالیسی مالیات بر ارزش افزوده را الی جنوری ۲۰۲۱ آغاز نماید. براساس محاسبات حکومت و صندوق بین المللی پول، توقع میروند که نرخ ۱۰ درصدی مالیات بر ارزش افزوده ۱.۹ درصد به تولیدات ناخالص داخلی یافاید.

دروномای عواید از کمک های خارجی ۱۳۹۸ الی ۱۴۰۱

کمک ها در بودجه عادی:

در سال مالی ۱۳۹۸ کمک های بودجه عادی مجموعاً بالغ به ۹۸ میلیارد افغانی میگردد که نسبت به سال مالی ۱۳۹۷ در حدود ۸ فیصد کاهش را نشان میدهد که ناشی از کاهش در سطح تعهدات دولت در سکتور امنیتی میباشد که بر اساس تعهد حکومت افغانستان با جامعه بین المللی دارد باید سهم خود را در تمویل بودجه نیرو های امنیتی بتدریج بیشتر سازد. برعلاوه تعهدات اداره قومندانی مشترک انتقال امنیت افغانستان، صندوق ناتفو نیز برای سال مالی ۱۳۹۸ ۲۴.۵ میلیون افغانی تعهد کرده است که در بخش تمویل معاشات شورای امنیت بمصرف میرسد.

جدول ۷ (کمک های بودجه عادی)

۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	ارقام به میلیون افغانی
پیش‌بینی	پیش‌بینی	پیش‌بینی	بودجه	مساعدت های بلاعوض
45,591	76,791	112,864	136,044	مساعدت های عادی
45,591	45,591	82,064	98,844	

1401 پیشینی	1400 پیشینی	1399 پیشینی	1398 بودجه	ارقام به میلیون افغانی
				صندوق امانی بازسازی افغانستان
14,158	14,158	25,484	28,000	صندوق امانی بازسازی افغانستان (وجوه تشویقی)
31,433	31,433	56,579	70,819	صندوق امانی بازسازی افغانستان (وجوه تشویقی - پلس)
23,644	23,644	42,559	60,520	صندوق امانی نظام و قانون
7,789	7,789	14,020	10,299	اداره قومندانی مشترک انتقال امنیت افغانستان
			25	اداره قومندانی مشترک انتقال امنیت افغانستان - برای وزارت دفاع
				اداره قومندانی مشترک انتقال امنیت افغانستان - برای اتحادیه اروپا (قرارداد دولت سازی)
				کمک های بریتانیا (SPAD))
				پالیسی انکشافی جدید
				اتحادیه اروپا (قرارداد دولت سازی)

کمک های بودجه اختیاری ۱۳۹۸ الی ۱۴۰۱

در سال مالی ۱۳۹۸ کمک های اختیاری مجموعاً بالغ به ۳۷ میلیارد افغانی میگردد که در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۷ در حدود ۱۴٪ کاهش را نشان میدهد. این کمک ها در سال های بعدی الی سال مالی ۱۴۰۱ به ۴۹ میلیارد افغانی میرسد که نسبت به سال مالی ۱۳۹۷ حدوداً ۵۷٪ کاهش مینماید. باید یاد آور شد که تمام این کمک ها مشروط بر تهدیات حکومت در راستای تطبیق رiform های مالی و اصلاحات ساختاری میباشد که در صورت سهل انگاری ممکن شدیباً متأثر شود.

جدول ۸ (کمک های بودجه اختیاری)

1401 پیشینی	1400 پیشینی	1399 پیشینی	1398 بودجه	ارقام به میلیون افغانی
-	31,200	30,800	37,200	مساعدت های بلاعوض اختیاری انکشافی
				صندوق امانی بازسازی افغانستان (وجوه تشویقی)
				صندوق امانی بازسازی افغانستان (وجوه تشویقی - پلس)
23,400	23,100	-	29,760	بانک جهانی
			-	پالیسی انکشافی جدید
				خود کنایی از طریق چارچوب حسابدهی متقابل (SMAF))
				اتحادیه اروپا (صندوق مهاجرت و عودت کننده گان)
7,800	7,700	7,440		اتحادیه اروپا (قرارداد دولت سازی)

کمک های غیر اختیاری و قرضه

کمک ها در پروژه های غیراختیاری سال مالی ۱۳۹۸ نیز نسبت به سال مالی ۱۳۹۷ در حدود ۱۶ فیصد کمتر پلان شده است. چون وزارت مالی میتواند در جریان سال بعد از منظوری کابینه وجوده غیر اختیاری را اضافه نماید بنابراین بودجه وجوده غیراختیاری بشکل محافظه کارانه در نظر گرفته شده است.

در سال مالی ۱۳۹۸ مجموع قرضه بالغ به ۵۷۴ میلیون افغانی میگردد که از این مبلغ پروژه های زیربنایی تمویل میگردد.

جدول ۹ (کمک های غیر اختیاری و قرضه در بودجه انتشاری ۱۳۹۸)

ادارات کمک کننده غیر اختیاری	بودجه ۱۳۹۸
مجموع کمک های غیر اختیاری	62,398,033,698
اتحاد سراسری برای واکسین و معافیت	452,538,000
اتحادیه اروپا	484,199,000
استرالیا	62,064,000
المان	744,000,000
ایتالیا	240,636,000
بانک اکشاف آسیایی	14,924,393,729
بانک جهانی	14,843,544,658
بخش بین المللی تنفيذ قانون مبارزه علیه مواد مخدر	161,710,871
تسهیلات مالی جهانی	585,676,800
حکومت قرقستان	22,410,244
دنمارک	18,600,000
سازمان بین المللی اکشافی زراعی	1,525,200,000
سازمان تعلیمی، علمی و کلتوری ملل متحده (يونسکو)	6,913,174
صندوق امانتی بازسازی افغانستان	21,133,895,197
صندوق امنیتی صلح و ادغام مجده	17,426,699
صندوق اکشافی سازمان همکاریهای منطقی جنوب آسیا - سارک	8,800,000
صندوق توسعه مخابرات (TDF)	1,421,609,000
فرانسه	4,869,156
کمیسیونی عالی ملل متحده در امور مهاجرین	17,342,000
کمک های امریکا	777,852,000
هندوستان	2,507,504,170
چین	33,500,000
کاسا یک هزار	744,000,000
کمکهای اکشافی بین المللی بانک جهانی	1,396,159,000
گلوبل فند(صندوق جهانی)	263,190,000
اداره قرضه دهنده	574,000,000
ایتالیا	199,000,000
بانک اکشاف اسلامی	25,000,000
صندوق اکشافی سعودی	350,000,000
مجموع کمک های غیر اختیاری و قرضه	62,972,033,698

አዲስ የትምህር አገልግሎት ተስፋ ተመዝግበ ተቋማውን ማረጋገጫ ይችላል

مصارف به اساس وظایف حکومت - عادی و انکشافی

طبقه بندی مصارف به اساس وظایف حکومت (COFOG) یک تصنیف مجزا از ساختار اداری حکومت میباشد که این بخش تخصیص منابع به سکتور های مختلف را بدون درنظر داشت این که مصارف متذکره تحت کدام اداره قرار میگیرد را نشان میدهد. طبقه بندی وظایف حکومت (COFOG) از لحاظ تحلیل پالیسی و مقاسیه بین المللی بسیار مهم بوده و حکومت را در موقعیت بهتری از لحاظ درک وضعیت مالی در مقایسه با منظقه و جهان قرار میدهد.

طبقه بند وظایف حکومت (COFOG) از ابعاد مختلف تحلیلی مهم پنداشته میشود. بطورمثال موثریت برنامه های حکومت را میتوان در احصائیه صحت ، معارف، مسئونیت اجتماعی و حفاظت محیط زیست مورد مطالعه قرار داد. و به همین ترتیب میتوان مطابقت مصارف حکومت را با اولویت های آن تشخیص داد.

طبقه بند وظایف حکومت (COFOG) که در شرح بودجه ارایه شده شامل سه سطح تفصیلی میباشد. این طبقه بندی در نخست شامل ۱۰ بخش و وظایف عمده تقسیم بندی گردیده است مانند صحت (بخش ۷) و مسئونیت اجتماعی (بخش ۱۰). در هر بخش چندین گروپ یا کتگوری های سه رقمی تشکیل شده است مانند خدمات شفاخانه بی (گروپ ۰۷۳) در هر گروپ یک الی بیشتر کلاس /طبقه و یا کتگوری چهار رقمی وجود دارد مانند نرسنگ و خدمات بهداشتی منازل (کلاس ۰۷۳۴). پیشوند "۷" به منظور سازگاری طبقه بند وظایف حکومت (COFOG) با رهنمود طبقه بندی کود های احصائیه مالی حکومت گنجانیده شده است.

خلاصه مصارف به اساس وظایف

جدول (۱۱) مصارف بودجه پلان شده را به اساس وظایف حکومت نشان میدهد. دفاع ملی در بر گیرنده بیشترین بخش از مصارف را تشکیل میدهد (۲۵ فیصد کل بودجه یا ۱۰۰ میلیارد افغانی) که وضعیت امنیتی و خیم را در کشور نشان میدهد، به تعقیب آن امور اقتصادی که ۱۷ فیصد کل بودجه یا ۶۷ میلیارد افغانی را به خود اختصاص داده است.

مسئونیت و نظم عامه سومین بخش مصارف حکومت را تشکیل داده که شامل مصارف مزد و معاشات وزارت امور داخله (۱۶ فیصد مجموع بودجه یا ۶۳ میلیارد افغانی) ، معارف و صحت باهم ۱۷ فیصد کل بودجه را تشکیل داده که ۵۰ میلیارد افغانی و ۱۷ میلیارد افغانی را به ترتیب تشکیل میدهند.

خدمات عامه

مصارف وظایف خدمات عامه شامل ارگان های اجرایی و مقننه، امور مالی، امور خارجه و خدمات عمومی میباشد.

بخش عمده مصارف تحت خدمات عامه:

ارگان های اجرایی و مقننه (۷۵ فیصد مجموع این بخش ۴۰ میلیارد افغانی را تشکیل داده) به همین ترتیب کتگوری خدمات عمومی که ۲۳ فیصد مجموع این بخش (وظایف) را به خود اختصاص داده است.

دفاع

وظایف دفاع شامل مصارف امور دفاع نظامی و عملیات زمینی، دریایی و دفاع هوایی میباشد. تفصیل مصارف تحت دفاع در جدول ۳ ذیل ارایه شده است. بخش عمدۀ مصارف به دفاع نظامی اختصاص یافته (۷۸ فیصد مجموع این بخش یا ۷۸۸ میلیارد افغانی) که به تعقیب آن دفاع که در جای دیگر تقسیم بندی نشده باشد در کتگوری دوم بوده (حدود ۲۱ فیصد مجموع این بخش یا ۲۱.۴ میلیارد افغانی را شامل میباشد) دفاع که در جای دیگر تقسیم بندی نشده باشد شامل مصارف اداری، فعالیت‌های حمایتی مانند ترتیب، تنظیم و نظارت پالیسی‌های کلی، پلان‌ها و برنامه‌های مرتبط با دفاع میباشد. به همین منوال ترتیب و تصویب قوانین و استاد تحقیکی و احصائیه امور دفاعی را نیز در بر میگیرد.

مسئونیت و نظم عامه

وظایف مسئونیت و نظم عامه شامل مصارف اداره امور پولیس و خدمات را در برداشته و احصائیه و ثبت توقف شدگان در ارتباط به وظایف پولیس، مقررات ترافیک جاده، کنترول و جلوگیری قاچاق را شامل میباشد. تفصیل مصارف که تحت وظایف مسئونیت و نظم عامه تقسیم بندی گردیده است. بیشترین بخش مصارف پلان شده به خدمات پولیس ارتباط داشته (۸۷ فیصد یا ۵۵ میلیارد افغانی)، به تعقیب آن مصارف محکم کم (۲۲.۴ فیصد مجموع این بخش را در برداشته که ۷۸ میلیارد افغانی میباشد) و بخش دیگر به مسائل حمایتی چون بخش اداری یا حمایت سیستم محکم و بخش قضایی ملکی و جنایی را در بر مگیرد.

امور اقتصادی

مصارف وظایف امور اقتصادی شامل مصارف امور کاری (نیروی بشری)، تجاری و اقتصادی است. بودجه که تحت این طبقه اختصاص یافته است در برگیرنده مصارف عمدۀ پلان شده را در بودجه سال مالی ۱۳۹۸ یعنی ۱۷ فیصد مجموع بودجه را تشکیل میدهد. و این کتگوری شامل بخش‌های زراعت، مواد سوت و انرژی، ترانسپورت، صنعت و زیربنا میباشد. تفصیل مصارف تحت تقسیم بندی وظایف امور اقتصادی در جدول ذیل ارایه گردیده است. بیشترین بخش بودجه تحت این تقسیم بندی وظایف به زیربنای ترانسپورتی (۳۵ فیصد مجموع بخش یا ۲۳ میلیارد افغانی) اختصاص یافته و به تعقیب آن بودجه بیشتر به بخش زراعت، جنگلداری، ماهی‌گیری، مواد سوت و انرژی اختصاص یافته است. که این دو کتگوری ۸۰ فیصد بودجه این بخش را تشکیل میدهد.

حفظ محیط زیست

وظایف حفاظت محیط زیست شامل مدیریت زباله‌ها، مدیریت فاضلاب و کاهش آلودگی میباشد.

تهیه مسکن و تسهیلات اجتماعی

وظایف تهیه مسکن و تسهیلات اجتماعی شامل مصارف جهت انکشاف مسکن، مدیریت انکشافی امور اجتماعی، مدیریت امور آب رسانی، تغییر جاده‌ها و مسکن /منازل میباشد. بخش عمدۀ مصارف به انکشاف اجتماعی اختصاص یافته (۵۶ فیصد مجموع بودجه بخش بوده یا ۴,۶۲۶ میلیون افغانی) است به تعقیب آن تهیه مسکن بیشترین بودجه را به خود اختصاص داده است (۳۳ فیصد بودجه وظیفه مذکور

را که ۲.۷ میلیارد افغانی میشود)، تهیه مسکن به مسایل جون مدیریت امور انکشاپ و خدماتی مسکن ارتباط دارد، و شامل کمک های بلاعوض، قرضه، یا سبسایدی جهت توسعه این بخش، خریداری زمین، بهبود و یا حفظ سهام مسکن میباشد.

صحت

وظایف صحت شامل مصارف خدمات صحی که برای افراد بشکل انفرادی یا به اساس دست جمعی فراهم میگردد را شامل میباشد که این موارد قرار ذیل اند: تولیدات طبی، امور فارماسی، وسایل و تجهیزات طبی؛ خدمات مریضان غیر بستری یا سرپا به شمول بخش دندان، خدمات شفاخانه بی، حمایت خدمات صحت عامه مانند جمع آوری خون، مسئونیت، خدمات تشخیص بیماری و ارایه معلومات، و انکشاف و تحقیق را در بر میگیرد.

خلق مجدد، فرهنگ و دین

وظایف خلق مجدد، فرهنگ و دین شامل مصارف حکومت پیرامون عرضه خدمات به اشخاص انفرادی و اجتماعی بوده که این خدمات در برگیرنده ترتیب و تصویب قوانین یا مقررات و ستندرد ها جهت فراهم ساختن خدمات خلق مجدد، فرهنگ و دین و انکشاف امور خلق مجدد، فرهنگ و دین را در بر دارد.

تعلیم و تربیه

مصارف حکومت در قسمت تعلیم و تربیه شامل مصارف عرضه خدمات برای شاگردان بشکل انفرادی و اجتماعی بوده که این موضوع در برگیرنده ترتیب و مدیریت پالیسی های دولت میباشد باید گفت که این بخش عمدتاً تعیین و تصویب ستندرد ها، مقررات، جواز نامه یا لاینس و نظارت اساسات تعلیم و تربیه را در برداشته و به مسایل چون تحقیق کاربردی و انکشاف تجربی پیرامون تعلیم و تربیه نیز مپردازد. بیشترین بودجه به تعلیمات آمادگی و تعلیمات ابتدایه اختصاص یافته که در حدود ۴۴ فیصد (۲۲ میلیارد افغانی) مجموع بودجه این بخش را به خود اختصاص داده بخش دوم بودجه عمدتاً به تعلیمات که در درجای دیگر تقسیم بندی نشده باشد اختصاص یافته است. این بخش به مصارف اتلاق میشود که نمیتواند به بخش های مشخص تعلیمات آمادگی، ابتدایه، تعلیمات ثانوی، لیسه و تحصیلات ۱۴ پاس تقسیم و تعیین گردد. مصارف تحت این تقسیم بندی شامل بخش های اداری، عملیات و یا فعالیت های حمایوی مانند ترتیب، مدیریت، هماهنگی، نظارت کلی پالیسی ها، برنامه ها و پلان ها، بودجه، ترتیب و تصویب قوانین و مقررات و ستندرد های بشمول جواز بخش تعلیم و تربیه را در برداشته است هم چنان باید گفت مسایل چون شریک ساختن معلومات، اسناد تحقیکی و احصائیه معارف را نیز این طبقه بندی وظایف شامل میباشد.

مسئونیت اجتماعی

مصارف حکومت در بخش مسئونیت اجتماعی شامل مصارف عرضه خدمات و انتقالات وجوه به اشخاص بشکل انفرادی و به خانواده ها فراهم میگردد که شامل موارد ذیل میباشند: مریضان و افرادنا توان که مشتمل بر افراد مسن، بازمانده گان اشخاص متوفی یا یتمان میباشند. این مساعدت ها شامل مزایای نقدی (پول نقد) و مزایای امتعه وی یا جنسی به خانواده ها و اطفال وابسته به کمک میباشند. به همین ترتیب مساعدت های متذکره به افراد که قادر به کار هستند و لی وظیفه مساعد را ندارند نیز شامل میباشد.

البته مساعدت های که به خانواده ها صورت میگیرد مطابق به مخارج یک خانواده میباشد. مساعدت های نقدی یا جنسی به افراد که از لحاظ اجتماعی منزوی و یا در معرض خطر منزوی شدن هستند را نیز در بر میگیرد. (مانند افراد نیازمند، افراد دارای مزد و معاش کمتر، پناهنه گان، مردم دهات، مهاجرین، قرایان خشونت های جرمی و غیره را در بردارد).

لریت چیز	لریت چیز	لریت چیز	لریت چیز						
430,129,904,158	425,126,911,410	417,97,327,878	399,417,934,931	280,716,512,933	377,190,202,974	356,453,442,148	گردشی گردشی گردشی گردشی گردشی	گردشی گردشی گردشی گردشی گردشی	گردشی گردشی گردشی گردشی گردشی
56,410,400,328	57,183,646,825	57,315,011,246	54,771,925,766	32,880,099,032	43,669,123,597	45,372,408,502	ویلے ویلے ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے ویلے ویلے
44,400,446,354	44,151,043,977	43,579,281,442	40,951,853,025	27,183,248,796	28,241,629,143	41,911,381,522	ویلے ویلے ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے ویلے ویلے
10,776,667,873	11,862,686,542	12,626,081,331	12,768,169,771	4,758,474,507	14,706,874,577	2,730,763,037	ویلے ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے ویلے
315,724,205	300,620,004	286,012,201	271,464,751	169,721,329	237,280,899	229,601,239	ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے
917,561,896	869,296,302	823,636,272	780,438,219	768,654,400	483,38,978	500,662,704	ویلے ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے ویلے
118,247,310,205	111,945,244,562	105,975,901,820	100,304,831,009	67,124,789,978	80,483,201,715	76,660,019,638	ویلے	ویلے	ویلے
93,126,939,173	88,095,219,929	83,338,775,660	78,840,354,009	47,538,509,841	62,218,042,773	58,798,112,045	ویلے ویلے	ویلے ویلے	ویلے ویلے
25,120,371,032	23,850,024,633	22,637,126,160	21,646,477,000	19,586,280,137	18,265,158,942	17,861,907,593	ویلے ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے ویلے
74,264,809,551	70,448,280,554	66,810,990,922	63,330,645,804	43,819,650,071	65,855,837,713	66,517,206,154	ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے
64,937,431,700	61,576,916,210	58,379,021,269	55,332,800,025	37,433,869,825	56,032,940,899	57,163,593,443	ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے
167,086,107	158,790,001	150,919,726	143,452,800	437,027,275	144,060,016	768,335,517	ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے	ویلے ویلے ویلے
9,160,291,743	8,712,574,442	8,281,049,927	7,854,392,979	5,948,752,971	7,216,106,051	6,985,145,770	ویلے ویلے	ویلے ویلے	ویلے ویلے
56,322,970,568	62,511,036,021	66,904,211,645	67,850,533,538	55,147,344,772	60,127,060,003	67,259,690,942	ویلے ویلے	ویلے ویلے	ویلے ویلے
3,219,734,568	3,373,145,432	3,329,110,324	2,700,344,539	3,920,051,810	2,939,083,525	گردشی گردشی گردشی	(جیلی) (جیلی) (جیلی)	(جیلی) (جیلی) (جیلی)	(جیلی) (جیلی) (جیلی)
14,667,673,716	15,604,428,094	15,775,667,030	11,199,244,983	15,593,741,380	15,996,260,340	جیلی گردشی گردشی	جیلی گردشی گردشی	جیلی گردشی گردشی	جیلی گردشی گردشی

ክፍተኛ ሰነድ
119.1	119.0	119.9	119.8	119.7	119.6	119.5
12,238,349,143	13,878,039,369	15,064,388,752	15,384,957,612	7,711,499,966	8,722,993,422	11,511,300,584
1,003,615,876	1,046,816,883	1,072,436,522	1,063,209,754	434,886,944	580,008,279	634,310,669
19,420,810,399	21,708,805,857	23,345,394,544	23,733,944,389	22,766,800,779	25,685,076,640	28,412,211,766
3,692,000,564	4,058,260,853	4,315,300,623	4,361,945,000	1,391,949,991	2,303,647,472	1,805,269,346
2,947,915,518	3,349,878,002	3,641,153,495	3,721,148,980	8,571,398,077	2,308,740,796	5,266,720,095
468,981,399	481,826,773	487,964,183	480,550,448	371,219,583	1,012,800,204	694,534,617
481,556,529	493,658,250	499,136,726	491,207,391	440,392,660	661,946,416	1,372,874,195
15,843,872	18,004,400	19,570,000	20,000,000	6,700,000		
8,386,713	7,953,572	7,543,429	7,155,034	4,535,319	6,790,771	26,136,400
315,689,262	323,895,675	327,955,26	322,580,879	366,859,588	505,315,241	1,257,668,303
141,636,682	143,804,602	144,327,771	141,471,478	68,997,753	143,140,404	89,069,492
6,712,444,195	7,538,639,808	8,131,911,781	8,279,333,663	4,744,871,500	8,314,306,464	7,915,388,018
288,570,761	323,543,637	348,616,589	354,729,816	1,248,740,199	1,485,395,341	2,166,971,397
3,703,295,356	4,185,792,891	4,534,107,438	4,626,011,358	1,753,175,011	3,323,116,984	4,615,246,871
425,099,073	482,844,139	524,676,768	536,133,912	301,817,585	620,236,340	180,747,035
2,295,479,005	2,546,459,142	2,724,510,985	2,762,458,577	1,441,138,705	2,885,557,799	952,422,715
15,340,669,693	16,513,590,303	17,307,577,454	17,365,523,313	15,371,886,940	15,038,486,413	18,760,338,027
2,295,479,005	2,546,459,142	2,724,510,985	2,762,458,577	1,441,138,705	2,885,557,799	952,422,715
9,444,464,686	10,433,573,070	11,131,433,419	11,268,758,940	10,810,583,994	9,572,368,659	12,448,710,005

خطرات مالی

خطرات عمومی مالی

پیش‌بینی‌های چندین ساله در بودجه ۱۳۹۸ شامل فرضیه‌ها و قضاوتها بر اساس بهترین معلومات موجود در زمان ترتیب بودجه می‌باشد. تعدادی از عوامل ممکن است پیامدهای واقعی بودجه را در آینده تحت تاثیر قرار دهند. توضیحات در مورد این عوامل می‌تواند شفافیت ارقام پیش‌بینی شده مالی را افزایش دهد.

رویدادهای که می‌توانند نتایج مالی را تحت تاثیر قرار دهد:

- تغییرات در اقتصاد و سایر پارامترها، بخصوص انکشافات اقتصاد جهانی؛
- مواردی که در برآوردهای مالی با خاطر عدم اطمینان درباره زمان بندی، مقیاس و یا احتمال وقوع مد نظر گرفته نشده‌اند؛
- تحقق دارایی‌ها و بدھی‌های احتمالی.

امنیت

جنگ‌های جاری در افغانستان بودجه را با خطر (ریسک)‌های متعددی مواجه ساخته است. جنگ تاثیرات منفی بالای سرمایه گذاری، مصرف، اشتراک در تولید و رشد اقتصادی دارد. هر گونه افزایش در جنگ ممکن است تاثیر منفی بالای رشد و حتی کاهش عواید داشته باشد. در عوض کاهش جنگ میتواند فعالیت‌های اقتصادی را افزایش داده و منجر به بهبود عواید شود. با ویران شدن زیربنایها در جنگ و ازدیاد هزینه امنیت، هزینه سرمایه گذاری هم افزایش می‌یابد.

بر علاوه، بخش عظیم تامین وجوه برای امنیت افغانستان خارج از بودجه ملی توسط ماموریت حمایت قاطع صورت می‌گیرد. ماموریت حمایت قاطع یک ماموریت بین‌المللی بوده و مشروط به پالیسی‌های دولت‌های خارجی می‌باشد، از این‌رو تحت کنترول مستقیم دولت افغانستان نمی‌باشد. هر گونه کاهش چشم گیر در تمویل ماموریت حمایت قاطع، تاثیرات چشم گیر و مستقیم در ظرفیت نیروهای افغان خواهد داشت. دولت افغانستان و همکاران بین‌المللی موافقت نموده‌اند که تا سال ۲۰۲۴، افغانستان مصارف امنیتی خود را از طریق عواید داخلی تمویل نماید. دستیابی به این هدف مشروط به یکتعداد فاکتورها می‌باشد که ممکن است فشار زیادی بالای بودجه ملی و توانایی حکومت برای پاسخگویی به تمویل مصارف عادی داشته باشد.

بی‌جاشدگان داخلی و عودت مهاجرین

یکی از پیامدهای مخرب جنگ و بی‌ثباتی سیاسی دهه‌های گذشته مهاجرت و بی‌جاشدن مردم از محلات اصلی زندگی شان بوده است. افرون بر آن حوادث طبیعی مانند سیلاب، لغزش زمین و مخصوصاً خشکسالی عامل اصلی بی‌جاشدن مردم بشمار می‌رود. بر اساس گزارشات کمیساری عال سازمان ملل متحد در امور مهاجرین، مهاجران افغان هنوز هم رتبه دوم را از لحاظ کمیت در جهان

تشکیل میدهند و در کل مهاجرین افغان ۱۳ فیصد نفوس تمام مهاجرین دنیا را تشکیل میدهند. این مبنی آنست که مسایل مربوط به مهاجرت نیازمند توجه جدی حکومت و سایر نهادهای که در راستا کار مینمایند میباشد.

با وجود اینکه آمارهای کمیسواری عالی سازمان ملل متحد در امور مهاجرین (UNHCR) نشان میدهد که به تعداد ۵.۲ میلیون هموطن ما از ماه مارچ ۲۰۰۲ الی سپتامبر ۲۰۱۸ به وطن عودت نموده اند اما بر اساس ارقام وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان هنوز هم بیشتر از ۶ میلیون هموطن ما در دیار مهاجرت بسر میبرند که اکثریت شان در کشور ایران و پاکستان مقیم اند. در سال ۱۳۹۸ انتظار میرود که حدود ۷۰۰ هزار تن به وطن عودت نمایند که از این جمله ۶۰۰ هزار تن از ایران و ۱۰۰ هزار تن از پاکستان به کشور برخواهند گشت. بیشترین عودت کننده در سال آینده از ایران خواهد بود چون اوضاع اقتصادی آن کشور بدلیل تحریم‌های اقتصادی ایالات متحده آمریکا احتمالاً بدتر خواهد شد این امر ممکن بسیاری از مهاجرین را مجبور به برگشت به وطن نماید. همچنان تغییر رهبری سیاسی در پاکستان و سیاست‌های جدید آن کشور از یک سو و شرایط نسبتاً بد امنیتی و معیشتی در کشور از سوی دیگر ممکن باعث آن گردد تا تعداد کمتر مهاجرین از پاکستان به کشور عودت نمایند.

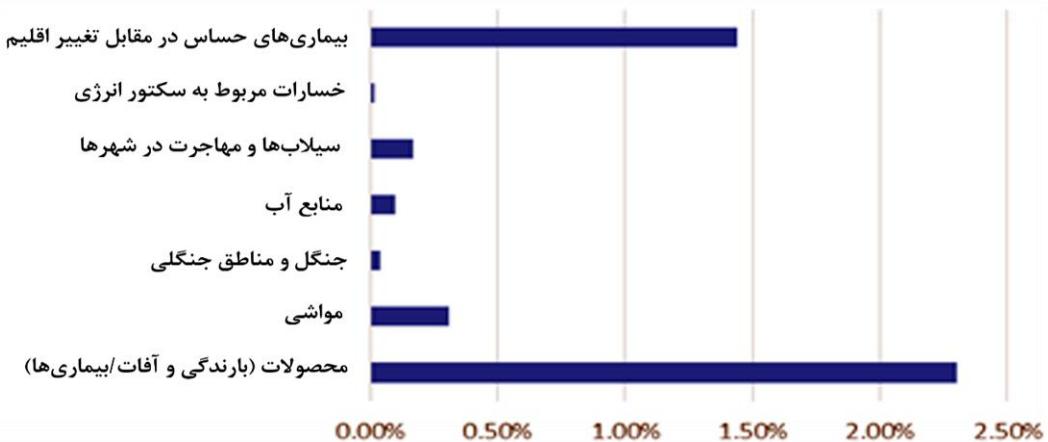
روی همراه بنظر نمیرسد این معضل به این زودی ها حل گردد. از جانب دیگر نبود ارقام دقیق و اطلاعات کافی در مورد مهاجرین راجستر ناشده، پیش‌بینی‌ها را برای رسیدگی به این معضل مشکلت می‌سازد. اگر جنگ در کشور متوقف شود و برنامه‌های مؤثر مقابله با خشکسالی و حوادث طبیعی بشکل مفید آن تطبیق گردد ممکن تعداد عودت کننده‌ها بیشتر گردند ولی بر عکس تعداد بیجاشدگان داخلی ممکن کاهش یابد چون با مساعد شدن وضع یکتعدد مردم ممکن دوباره به خانه‌های خود برگشته و به زندگی عادی خود ادامه دهند.

حوادث طبیعی و تغییر اقلیم

تغییرات اقلیم خطرات جدی را متوجه کشورهای آسیایی نموده است و بخصوص در افغانستان، این خطرات در شکل درجه حرارت سالانه و الگوهای مختلف بارندگی بارش و تربرف در بهار می‌باشد؛ که این خود باعث افزایش در فریکونسی یا تکرار خشکسالی‌ها و سیلابها در مناطق مختلف کشور از جهت توپوگرافی یا شکل‌های مختلف زمین می‌گردد. افغانستان یکی از کشورهای است که بیشتر حساس و در معرض تغییرات اقلیم قرار دارد. پیش‌بینی براین است که تغییرات اقلیم اثرات زیاد را در معیشت روستایان، مصوّنیت غذایی و در مجموع دروضعیت اقتصادی کشور بوجود می‌ورد. افغانستان اخیراً گزارش مصارف عامه تغییر اقلیم و بازنگری نهادی و چارجوب مالی تغییر اقلیم را انجام داده است که مسایل تاثیرات بالقوه تغییر اقلیم در رشد اقتصادی، مصارف موجود در ارتباط به تغییر اقلیم و بعضی از سناریوهای آینده مصارف تغییر اقلیم را مورد توجه و بررسی قرار داده است.

در گزارش مصارف عامه تغییر اقلیم و بازنگری نهادی در شکل ذیل یک تصویر کلی از خسارات و ضایعات ناشی از تغییر اقلیم در رشد تولید ناخالص داخلی افغانستان تا سال ۲۰۵۰ نشان داده شده است؛ که تاثیرات در سکتور زراعت، صحت و مصوّنیت بشری را نشان داده و باعث کاهش زیاد در رشد اقتصادی ناشی از تغییرات اقلیم می‌گردد.

شکل ۶ (آسیب و خسارات که رشد توالیدات ناچالص داخلی را الی سال ۲۰۵۰ متأثر میسازد)

منبع: تاثیر تغییر اقلیم بالای پلانگذاری و بخش مالی در افغانستان، گزارش مصارف عامه تغییر اقلیم و بازگردانی و چارچوب مالی تغییر اقلیم ۲۰۱۷

فلهذا این شکل هزینه تاثیرات عدم محاسبه اقتصادی تغییر اقلیم در آینده را نشان داده است. در صورت پیش بینی متوسط رشد برای کشور، موضوع تغییر اقلیم در استراتیژی انکشافی برای حکومت افغانستان بیشتر حائز اهمیت خواهد بود؛ که این موضوع ارتباط حساس میان رشد بالقوه در آینده و پیامدهای رفاه را نشان داده و به همین ترتیب تاثیرات تغییرات اقلیم در سکتورهای مختلف اقتصادی را نشان میدهد.

خطرات کلی مالی که ناشی از تغییرات اقلیم بوده تا هنوز قابل سنجش یا اندازه گیری نبوده و نه در پیش بینی های چندین ساله در نظر گرفته شده است.

هر گونه فشار مالی ناشی از تغییرات اقلیمی که باشد تنها محدود به خشکسالی، زمین لرزه، لغزش زمین، برف کوچ و سیلاب نبوده بلکه تمام تاثیرات تغییرات اقلیم باید در نظر گرفته شود و از منابع موجود تمویل گردد.

بمنظور اتخاذ اقدامات پیش گیرانه جهت پاسخ دهی به خسارات، آسیب‌ها و ضایعات ناشی از تغییرات اقلیم و اجتناب ورزیدن از خطرات بزرگ مالی یک اقدام مدبرانه از سوی ادارات همکار تحت رهبری دولت مرکزی یک نیاز مبرم تلقی می‌گردد تا منابع مالی را بسیج نموده و هم چنان ریفورم‌های نهادی را جهت رسیدگی به این مسایل طرح و تطبیق نماید.

شامل ساختن موضوع تغییر اقلیم در مراحل طرح و پلانگذاری برنامه‌های بزرگ بصورت فزاینده در قسمت پیشبرد و بهبود سازگاری جامعه پیرامون تغییرات اقلیم ممد واقع می‌گردد.

خشکسالی - خسارات ناشی از تغییرات اقلیم: خشکسالی به شدت بخشهای عمده از کشور را متأثر ساخته است؛ از سه ولایت دو ولایت آن شدیداً به عدم مصونیت غذایی مواجه بوده و به کمک نیاز دارد. در شکل ذیل بطور متوسط کاهش بارش برف و باران (۷۰ فیصد کاهش) باعث شده تا مجرای آب‌ها، چشمه‌ها جریان آب در دریاها کمتر و یا بکلی خشک گردد

عدم موجودیت آب بطور عمده زراعت و محصولات فصل زمستانی را متأثر ساخته و این مشکل ممکن تا فصل بهار و تابستان سال ۲۰۱۹ ادامه یابد؛ صرف نظر از مؤلдیت کم حاصلات زراعی، عدم موجودیت حاصلات نیز مالداران و چوپان‌ها مانند کوچی‌ها را متأثر ساخته است؛ زیرا علفزارها خشک شده‌اند.

در عین زمان فرصت های کاری در بخش زراعت و معاشات در این بخش از سبب مهاجرت کارگران روستایی بیشتر کاهش نموده است. بنابراین فکتور های عناصر باهم باعث عدم مسئولیت غذایی و کاهش درآمد بیشتر مردم گردیده است.

ارقام اخیر نشان میدهد که در حدود ۱.۹ میلیون نفر در سراسر کشور شدیداً از خشکسالی متاثر گردیده اند که ۲۰ ولایت کشور را در بر میگیرد که عبارت اند از: فاریاب، جوزجان، سمنگان، دایکندي، سرپل، بدخشان، بغلان، کندوز، تخار، نورستان، بادغیس، فراه، غور، هرات، هلمند، قندهار، نیمروز، اروزگان و زابل میباشد. بنابراین دولت مکلفت دارد تا در مقابل خشکسالی به همکاری جامعه کمک کننده (دونرها) مقابله نماید. این بسته شامل مواد غذایی، آب آشامیدنی، بهداشت، سرپناه های عاجل و اقلام غیر غذایی میباشد. دولت افغانستان با وصف اینکه منابع محدود در دسترس دارد ولی متعهد است تا در این زمینه سرمایه گذاری نموده تا اینکه برای افغانهای متاثر از خشکسالی خدمات عرضه نماید. در مجموع نیازمندی ها جهت پاسخ دهی به خشکسالی در سال ۲۰۱۹ و سال های آینده تا هنوز سنجش نشده است. اما در پهلوی کمکهای بزرگ دونرها دولت مکلف است تا برای پاسخ دهی به خشکسالی بودجه ای را در نظر گیرد؛ با وجودیکه فشار مالی از قبل بالای منابع محدود وجود دارد.

تصدی های دولتی

تصدی ها و شرکت های دولتی برغم تحولات اخیر در کشور به فعالیت های شان در سطوح مختلف ادامه داده اند. این تصدی ها در بخش های انرژی، معدن، امنیت، تولیدات، توریزم، ترانسپورت، آب، تجارت، مخابرات، بیمه و صنعت فعالیت دارند. در مجموع ۳۵ تصدی دولتی، ۱۶ شرکت دولتی و ۳ بانک تجاری دولتی بشمول نوی کابل بانک در کشور وجود دارد. فعالیت های تصدیهای دولتی، شرکتهای دولتی و بانک های تجاری دولتی هر کدام بر اساس قانون مربوطه و اساسنامه شان تنظیم میگردد.

اطلاعات در مورد موقف مالی:

وضعیت مالی هر تصدی متفاوت بوده ولی در کل از لحاظ وضع مالی آنها را میتوان در سه گروه دسته بندی نمود:

الف- تصدی های که دارای مفاد اند،

ب- تصدی های که فقط مصارف شانرا میتوانند از طریق عواید خویش تامین نمایند،

ج- تصدی های که دارای عواید غیر اساسی بوده و یا فعالیت ندارند.

از جمله حدود ۱۰ تصدی دارای مفاد بوده و متناسبی در دو گنگوری (ب) و (ج) شامل میباشند. در پهلوی اینکه بعضی تصدیهای عواید کافی ندارند مصارف فرستی را برای حکومت بیار می آورند، در صورتیکه تصامیم لازم در مورد سرنوشت آنها اتخاذ نگردد مصارف بعدی جهت احیای مجدد آنها بمراتب بیشتر خواهد بود که سرمایگذاری در این بخش ها ممکن فشار های جدی مالی را متوجه حکومت نماید.

تعدادی از تصدی های دولتی بعلت ظرفیت پائین نمیتوانند بیلانس شیت شانرا بموقع ارایه نمایند. این موضوع سبب گردیده تا معلومات لازم و تحلیل های همه جانبه مالی در وقت معین در دسترس نباشد. با توجه به این وضع تداوم فعالیت این تصدی ها در

حالی که تصویر درست از وضعیت مالی شان موجود نباشد، میتواند خطرات جدی مالی را در پی داشته باشد. از جانب دیگر این موضوع باعث گردیده تا خطرات مالی در این بخش غیر قابل اندازه گیری و ناممکن باشد.

نظرارت از عملکرد تصدیها و شرکتهای دولتی:

بعضی شرکت‌های دولتی و بانک‌های تجاری بیلاتس شیت و یا سایر معلومات مالی شان را طوریکه باید با ریاست عمومی تصدیهای دولتی شریک نمی‌نمایند. این مشکل ناشی از خلاً قانونی بوده و در حال حاضر ریاست عمومی تصدیهای دولتی مسوده قانون شرکت‌های دولتی را نهایی نموده و طی مراحل مینماید. با اتخاذ این قانون شرکت‌های دولتی و بانک‌های تجاری دولتی مکلف به گزارشدهی به ریاست عمومی تصدیها خواهد بود و تمام موانعی که در گذشته نظرارت از این شرکت‌ها را محدود می‌ساخت، از میان برداشته خواهد شد.

با وجودی که حکومت از تصدی‌ها و شرکت‌های دولتی به اشکال مختلف مانند تضمین قرضه، امتیاز دهی مصارف مالیاتی، سبسايدی‌ها و جمع آوری دوباره سرمایه حمایت نموده است، معلومات مالی تحلیلی از بدھی‌های احتمالی ابانته شده بصورت سیستماتیک جمع آوری نشده است. در ۱۳۹۷، حکومت ریاست تصدی‌های دولتی را به ریاست عمومی تصدی‌ها و شرکت‌های دولتی، تحت پلان بهبود عملکرد مالی، ارتقاء داده ولی روند ظرفیت سازی و ایجاد سیستم نظارتی مؤثر که بتواند سودآوری تصدی‌ها و شرکت‌های دولت را تضمین نماید نیاز به زمان و حمایت همه جانبه چون منابع بشری و حمایت تخفیکی را مینماید.

در حال حاضر مسوده قانون تصدی‌ها در طی مراحل قرار دارد و بر بنیاد تغییرات پیشنهاد شده در این قانون انتظار می‌رود تا تصدی‌ها در مارکیت عملکرد بهتر داشته و عواید شان را بعد اعظمی برسانند. لازم به تذکر است اینکه تصویب و تطبیق این قانون نیز تا حدی به زمان نیاز دارد و نمی‌شود انتظار داشت تا تمام مشکلات موجوده با تصویب این قانون حل خواهد شد.

قانون شرکتهای دولتی نیز تحت کار بوده که در قسمت ایجاد چارچوب حقوقی جهت نظارت قوی از فعالیت‌های این شرکت‌ها از اهمیت بسزا برخوردار می‌باشد. اما در کل نظارت مؤثر همچنان منحیث یک نگرانی و چالش در میان مدت باقی خواهد ماند.

تقاعد

حکومت در حال ابانته بدھی‌های عمدہ تقاعده برای کارمندان ملکی می‌باشد که بصورت کامل در چارچوب مصارف میان مدت و پیش‌بینی‌های چندین ساله مد نظر گرفته نشده است. سیستم فعلی تقاعده، حقوق تقاعده کارمندان خدمات ملکی را هنگام تقاعده بر اساس سالهای خدمت و آخرین معاش کارمند، فراهم مینماید.

فورمول برای محاسبه تقاعده از قرار ذیل می‌باشد:

- بعد از ۱۰ سال خدمت، کارمند واجد دریافت حقوق تقاعده ۴۰ فیصد آخرین معاش (وسط معاش ۳ سال آخر) می‌باشد؛
- ماده دیگری موجود است که مبنی بر آن ۲٪ اضافه برای هر سال خدمت اضافه در نظر گرفته می‌شود؛
- تقاعده دواطلبانه می‌تواند در سن ۶۳ سالگی صورت گیرد، اما تقاعده اجباری می‌تواند در سن ۶۵ سالگی صورت گیرد.

برای پرسونل نظامی فورمول متفاوتی وجود دارد:

- بابت حقوق تقاعده ۲.۳۵ فیصد معاش کارمند برای هر سال خدمت شروع از سال اول ابانته خواهد شد؛
- کارمندان نظامی می‌توانند بین سنین ۵۲ و ۷۰ سالگی نظر به رتبه و تعداد سالهای خدمت تقاعده نمایند.

برای فعلاً، دولت به اندازه ۸ فیصد از معاش کارمند را بصورت سالانه پرداخت می نماید و ۸ فیصد هم از معاش کارمندان بصورت سالانه تفريقي می نماید. برای کارمندان نظامي، سهمي که دولت پرداخت می نماید ۱۱ فیصد از معاش کارمند بوده و سهمي که از معاش آنها وضع می شود ۵ فیصد می باشد. سهم دولت در پرداخت برای تقاعده کارمندان ۱۰۰ فیصد بدون وجوده مالي می باشد. اين بدان معناست که دولت هیچ ذخيري اي برای زمانی که موعد پرداخت بدھي هاي تقاعده ميرسد، ندارد. برعلاوه، حکومت برای فعلاً سهم کارمندان را که هر ساله برای تقاعده جمع آوري مينماید را ذخيري نمي نماید. اين سهم ها بعنوان عواید دریافت شده و برای پرداخت هاي عادي استفاده ميگردد.

در نتيجه، حکومت در حال اباشتن يك بدھي بزرگ که هیچ وجوده اي برای تمويل آن موجود نیست، بناءً نياز است تا حکومت روی اصلاحات در اين بخش تمرکز نماید.

اصلاح پارامetric سیستم های تقاعده سکتور عامه

سیستم های خوب تقاعده دارای اصول ذيل میباشند: (۱) فراهم آوري مزاياي بيشتر (۲) قاب استطاعت و اقتصادي (۳) و پايدار از لحاظ مالي، (۴) مؤثريت اداري؛ و (۵) عدم آشفتگي بازار اقتصاد و بازار کار. سیستم های خوب تقاعده يك سهم بزرگ، يا حد اقل يك سهم در حال افزایش و یکنواخت نیروی کار را نيز تشکيل ميدهد.

از سوي ديگر، دو سیستم فعلی تقاعده فقط حدود ۷.۵ فیصد نیروی کار را تشکيل ميدهد، که شامل کسانی ميگردد که در بست های نسبتاً بلند با وظایف پابرجا در سکتور عامه کار ميکنند و احتمالاً به ۵۵ فیصد جمعيتي که زير خط فقر زندگي ميکند نيز تعلق ندارند. اين سیستم های تقاعده که داراي پوشش ناچيز میباشند، بگونه افزایشي در يك مسیر غير قابل استطاعت و غيرپايداري مالي قرار دارند؛ اين سیستم به سرعت رو به افزایش بوده زира ۰.۵ الى ۰.۶ فیصد توليد ناخالص داخلی در بخش تقاعده به مصرف ميرسد و آنهم در يك کشوری که مجموع عواید داخلی آن ۱۲.۳ فیصد توليد ناخالص داخلی را تشکيل ميدهد. و در نتيجه سیستم های فعلی تقاعده (به شمول سیستم مزايا يا مساعداتهای شهدا و معلولین) از قبل اجرای هزينه هاي اجتماعي افراد فقير و آسيب پذير را متأثر ساخته است. و حتی بدون محاسبه تزيدات خاص اخير در امتيازات تحصيلي، و افزایش حقوق تقاعده که باعث سنگيني بودجه تقاعده ميگردد، هزينه سالانه تقاعده از ۱۴ الى ۱۶ فیصد افزایش ميابد آنهم در يك محيط که ۵ فیصدی تورم وجود دارد. سیستم تقاعده يك طرح مالي طولاني مدت میباشد. اين سیستم نابد بر اساس بيلانس سالانه كمتر تهدید آميز، و سطح وابستگي ديموغرافيك موردن قضاوت قرار گيرد. در عوض، در نظر داشته باشيد که بدون اصلاحات فوری، هزينه هاي اسمی تقاعده در ۵ سال دو برابر، در ۸ سال سه برابر، در ۱۰ سال چهار برابر و بعداً ۵ برابر، طوريکه در سال ۲۰۱۸ میباشد، خواهد شد.

مشکلات بخش سیستم تقاعده با تطبيق اين سیستم بيشتر تشدید ميگردد. در حالیکه معرفی سیستم مدیریت معلومات تقاعده در کابل و گسترش آن به ولایات با پرداخت مستقيم مزاياي تقاعده به حسابات بانکي و تصديق با يومنتريک برای تائيid حيات يك شخص اشتباكات، تقلبات و فساد را کاهش داده و در حال کاهش آن میباشد، و ضعيت فعلی ادارات تقاعده طوری میباشد که آنها بدور از احکام قوانین و مقررات تقاعده فعالیت ميکنند. به عبارت ديگر، سیستم های فعلی تقاعده سیستم های مشارکتی میباشد که تحت آن کارمندان (بطور مثال: کارمندان خدمات ملکي و پرسونل نیرو هاي امنيتي) و کارفرمايان (مانند: دولت) مکلف گردیده اند تا سهميه خویش را متناسب با مزد پرداخت نمایند. از اين سهميه برای پرداخت هزينه فعلی تقاعده و ايجاد ذخيري تقاعده جهت تاديء بدھي هاي آينده تقاعده استفاده ميگردد. اما جمع آوري امتيازات و مشخصات ريزف ذخيري سیستم تقاعده در افغانستان عملی نمیباشد؛ زيرا يك

نهاد تقاعدهای ای که بتواند تطبیق سیستم طولانی مدت تقاعدهای سالانه بودجه جدا سازده، وجود ندارد. در حقیقت، کسر معاشات برای سهمیه تقاعدها (فعلاً بحیث عواید بودجه تنظیم میگردد) بدون جریان واقعی وجه درج سیستم میگردد و دولت نیز تأثیرات را حسب قوانین و مقررات تقاعدهای مطابق مکلفت اش در جهت پرداخت سهمیه مناسب با مزد (یا حتی کمتر از آن) اجرا نمیکند. برای کاهش صدمات/شاک های مالی آینده ناشی از تجمع یا تراکم فوری بدھی های تقاعدهای هیچ گونه سیستم ای وجود ندارد.

بنابر این، در ماه اپریل ۲۰۱۸ کابینه دولت جمهوری اسلامی افغانستان در مورد یک سلسله اصلاحات پارامتریک تقاعدهای هدف اساسی آن بهبود ثبات و استطاعت مالی سیستم تقاعدهای بود، تصمیم اتخاذ نمود. اقدامات اصلاحی در بخش سیستم های مزایای تقاعدهای شامل موارد ذیل میگردد: (۱) تعديل میزان ضربه تقاعدهای، در یک سال خدمت خود جه مقدار هزینه تقاعدهای را بدست خواهد آورد (۲) افزایش میزان سهمیه کارمند، (۳) طولانی ساختن دوره اوسط مزد قبل از تقاعدهای محاسبه مزد، (۴) تعین حد سینی برای مزایای تقاعدهای شخص زنده. تغییرات در فرمول مزایای تقاعدهای بالای کسانی که بعد از تصویب اصلاحات، تقاعدهای میکنند تأثیر گذار میباشد.

یک امتیاز مناسب در زمینه حقوق تقاعدهای مالی تصویب گردیده و بر مبنای آن یک شاخص اتوماتیک حقوق تقاعدهای معرفی میگردد. این موضوع قدرت خرید حقوق تقاعدهای را در طول عمر یک متقدعاً حفظ مینماید. بنابراین تقاعدهای بطور خودکار بعد از تطبیق شاخص تورم بالای آن سالانه ۱.۵ فیصد برای ۱۰ سال افزایش میابد.

کابینه همچنان تصویب نمود تا یک صندوق مشخص تقاعدهای عامة جهت جدا ساختن سیستم امور مالی تقاعدهای از دوران بودجه سالانه باید ایجاد گردد. بطور مثال جمع آوری سهمیه تقاعدهای کارمندان فعلی جهت پرداخت نیازمندیهای مالی متقدعاً به ریاست هرینه تقاعدهای انتقال نماید. این اقدامات اکنون در حال شامل شدن در قوانین و مقررات نافذه جهت تصویب آن میباشند. همزمان با این، اقدامات بیشتر برای اصلاحات روی دست میباشد که به اساس آن میتوان صندوق تقاعدهای عامة را تنظیم نموده و روش های مدیریت سرمایه گذاری را ایجاد نمود که احتمالاً با استفاده از وسایل صکوک دولت میتواند از وقوع یک شاک مالی در بخش پول نقد در هنگام تادیه امتیازات تقاعدهای به صندوق تقاعدهای عامة توسط دولت جلوگیری کند.

مشارکت عامة و خصوصی

حکومت افغانستان مشارکت عامة و خصوصی را در صدر پالیسی بزرگ اقتصادی به منظور عرضه خدمات و احداث زیربنایی فریکی، جلب مهارت های تشبیه سکتور خصوصی، استفاده مؤثر از ملکیت ها و دارائی های عامة، استفاده مؤثر از سرمایه های موجود در سکتور خصوصی و بانک ها روی دست گرفته است. به منظور دستیابی به اهداف فوق، حکومت ج.ا.ا به دست آوردهای ذیل نایل گردیده است:

قانون مشارکت عامة و خصوصی توسط کابینه تصویب و طی فرمان تقنی توشیح گردیده و در جریده رسمی ۱۲۲۸ نشر و نافذ می باشد. وزارت مالیه مطابق قانون مشارکت عامة و خصوصی چارچوب حقوقی و اداری آن را ترتیب و طی مراحل پروژه های مشارکتی را آغاز نموده است.

قانون، پالیسی، استناد معیاری مشارکت که شامل اطلاعیه ارزیابی قبلی اهلیت، سند مطالبه پیشنهاد، قرارداد مدل های مشارکت، فورم ها و چک لست های معیاری، سند ارزیابی مناسب بودن تطبیق پروژه از طریق مشارکت و اولویت بندی آن، و رهنمودهای کاری ترتیب و نهایی گردیده و ادارات از آن استفاده می نمایند.

چارچوب اداری مشارکت بر اساس قانون مشارکت عامه و خصوصی تأسیس گردیده است که مشمول تأسیس واحد مرکزی مشارکت در چوکات وزارت مالیه و واحد های پروژه وی در وزارت خانه های مربوط می باشد. ریاست عمومی مشارکت عامه و خصوصی منحیث واحد مرکزی از اوسط سال ۲۰۱۷ بصورت تمام فعالیت های مشارکتی در کشور را بهره نموده و فعال می باشد.

وزارت مالیه به منظور ارتقای ظرفیت و آگاهی دهی بیشتر از چهل برنامه داخلی و شش برنامه بین المللی را به مقامات و کارمندان دولت، متسببن، استادان پوھتوون ها، اکادمیسین ها، اعضاي جامعه مدنی، رسانه ها و سایر جوانب ذيدخل برگذار نموده است. به تعداد ۳۰ تن از کارمندان دولت برنامه تصدیق مشارکت را که يك برنامه شناخته شده بین المللی است فراگرفته و تصدیق نامه های خویش را در مدیول اول آن در یافت نمودند.

پلان پنج ساله مشارکت عامه و خصوصی در هماهنگی به تمام جوانب ذيدخل ترتیب گردیده و ارتباطات ریاست عمومی مشارکت عامه و خصوصی با تمام جوانب ذيدخل تحکیم یافته است. هم چنان لیست پروژه های بالقوه مشارکت عامه و خصوصی که شامل ۲۰۰ پروژه از وزارت ها و ادارات مختلف دولت (ج.ا.ا) از سکتور خدمات، سکتور زراعت، سکتور انرژی و سکتور ترانسپورت میباشد ترتیب گردیده است.

شورای عالی اقتصادی طرح ۱۷ پروژه (طرح اعمار شبکه آبرسانی در نواحی ۱۲ و ۲۲ شهر کابل، شفاخانه های جناح و جمهوریت، توزیع جواز سیرهای الکترونیکی، طرح کنافات جامد در شهر کابل، طرح بازار احجار قیمتی، تولید برق از گاز شبرغان، فاز دوم بند برق کجکی، برق آفتابی قندهار، طرح اعمار ۵ باب مسلح در هرات، مزار، کندز و کابل، طرح بند برق باグدره، فاز دوم سروبی، برق آفتابی نغلو و حصار شاهی، طرح نصب ماشین الات تشخیصی در شفاخانه های شیخ زايد و وزیر اکبر خان) را مورد تائید قرارداد.

شورای عالی اقتصادی مطالعه امکان پذیری و مدل مالی تطبيق ۱۳ پروژه مشارکت عامه و خصوصی را که مطابق به قانون مشارکت مرحله دوم پروژه های مشارکتی را تشکیل میدهد منظور نموده است، پروژه های که مطالعه امکان پذیری و مدل مالی آن منظور گردیده شامل بند برق ۱۰۰ میگاوات کجکی، تولید ۹۰ میگاوات برق از گاز شبرغان (توسط شرکت غصنفر گروب و بیات پاور) ۵ باب مسلح در هرات، کندز، مزار و کابل، طرح بند برق باグدره، فاز دوم سروبی، برق آفتابی نغلو و حصار شاهی، نصب ماشین آلات تشخیصی در شفاخانه های شیخ زايد و وزیر اکبر خان، شفاخانه های جناح و جمهوریت، و تولید ۳۰ میگاوات برق آفتابی قندهار می گردد.

کمیسیون تدارکات ملی مطابق به قانون مشارکت عامه و خصوصی منظوری قراردادهای ۵ پروژه انرژی (فاز دوم بند برق کجکی، سولر قند هار، گاز شبرغان) اعطای نموده است.

ادارات مربوط و ریاست عمومی مشارکت عامه و خصوصی تطبيق پنج پروژه را که توسط کمیسیون تدارکات ملی منظور و قراردادهای آن میان دولت و شرکای خصوصی امضاء گردیده و عملاً در مرحله تطبيق قرار دارد.

تعهدات و خطرات مستقیم و احتمالی دولت به پروژه های مشارکت عامه و خصوصی

پروژه های مشارکت عامه و خصوصی با در نظرداشت ماهیت خویش معمولاً پروژه های طولانی مدت میباشند که بعضأ دهه ها را در بر میگیرد. دولت منحیث يكى از دو شریک اصلی (دولت و جانب خصوصی) سهم عمده را در تشخیص، آماده سازی،

تدارکات، تطبیق و نظارت از پروژه‌های مشارکت عامه و خصوصی ایفا می‌نماید و منحیث شریک عمدۀ در پروژه، تعهداتی را به پروژه‌های مشارکت عامه و خصوصی به عهد می‌گیرد که این تعهدات مسئولیت‌ها و خطرات مالی را در کوتاه مدت و بلند مدت متوجه دولت می‌سازد که شامل تعهدات مستقیم و احتمالی می‌گردد. تعهدات مستقیم تعهداتی است که وقت و مقدار آن در قرارداد مشارکت عامه و خصوصی گنجانیده می‌شود مانند ارایه وجوده حمایتی (Viability Gap Fund)، لیتر آف کریدت، معافیت گمرکی و غیر که مسئولیت‌های واضح را در زمان معین متوجه دولت می‌نماید. تعهدات غیر مستقیم دولت‌ها شامل انواع ضمانت های دولت در رابطه به کاهش خطرات پروژه می‌گردد که شامل تضمین اجرآت وزارت‌ها، نهاد‌ها، تصدی‌ها و شرکت‌های دولتی، تضمین خطرات امنیتی، تضمین قرضه شرکت تطبیق کننده پروژه (Partial Risk Guaranteee)، تضمین در مقابل حوادث غیر مترقبه سیاسی و غیر سیاسی و سایر انواع تضمین‌ها و تعهدات می‌گردد. ذیلآن به تعهدات دولت به هریک از پروژه‌های که عقد قرارداد شده می‌پردازم:

پروژه برق گازی شبرغان

دستگاه تولید ۴۰ میگاوات برق گازی در ولایت جوزجان احداث می‌گردد. مدت قرارداد این پروژه پنج سال می‌باشد و دولت افغانستان تعهدات مستقیم و احتمالی ذیل را به ارتباط آن به عهد دارد:

۱. تعهدات مستقیم:

لیتر آف کریدت و حساب سپرده مجموعاً مبلغ ۱۵۰.۳۰۰.۰۰۰ (پانزده اعشاریه سه میلیون) دالر امریکایی به منظور تضمین پرداخت‌های د افغانستان برشا شرکت به شرکت تطبیق کننده پروژه.

۲. تعهدات غیر مستقیم:

- جبران خساره در صورت فسخ قرارداد به اثر کوتاهی برشا شرکت و وقوع حادثه غیر مترقبه سیاسی.
- جبران خساره در صورت فسخ قرارداد خریداری برق به اثر وقوع حادثه غیر مترقبه غیر سیاسی.

پروژه برق گازی مزار شریف

دستگاه تولید برق گازی مزار شریف در ولایت بلخ با ظرفیت ۵۰ میگاوات برق احداث می‌گردد و تعهدات مستقیم و احتمالی دولت ج.ا.ا. به این پروژه شامل موارد ذیل می‌گردد:

۱. تعهدات مستقیم:

تضمین تأديات موقت به صورت لیتر آف کریدت به مبلغ ۵ میلیون دالر امریکایی الى تهیه تضمین تأديات طولانی مدت.

۲. تعهدات احتمالی:

- تضمین تأديات الى ختم قرارداد به شکل لیتر آف کریدت به مبلغ ۱۰ میلیون دالر امریکایی که توسط نهاد IDA (بخشی از بانک جهانی) می‌باشد ارایه می‌گردد، در صورت عدم ارایه آن توسط نهاد مذکور دولت ج.ا.ا. تضمین مذکور را به عهده خواهد داشت.

- جبران خساره قرارداد خریداری برق به اثر کوتاهی د افغانستان برشا شرکت و وقوع حادثه غیر مترقبه سیاسی.
- جبران خساره به اثر وقوع حادثه غیر مترقبه.

پروژه برق آفتابی قندهار:

دستگاه تولید برق آفتابی قندهار در ولایت قندهار با ظرفیت تولید ۳۰ میگاوات احداث میگردد و تعهدات مستقیم و احتمالی دولت به آن شامل موارد ذیل میگردد:

۱. تعهدات مستقیم:

ارایه وجوه حمایتی مطابق جدول زمانی توافق شده به مبلغ ۱۴ میلیون دالر امریکایی به دو شرکت تطبیق کننده پروژه به منظور پر نمودن خلای مالی پروژه.

۲. تعهدات احتمالی:

دولت ج.ا.ا مسؤولیت جبران خساره ناشی از وقوع حادثات غیر مترقبه سیاسی و غیر مترقبه غیر سیاسی را به کمپنی های تطبیق کننده پروژه به عهده دارد.

پروژه فاز دوم بند برق کجکی:

پروژه فاز دوم بند برق کجکی با ظرفیت تولید ۱۰۰ میگاوات برق آفتابی در ولایت هلمند احداث میگردد و تعهدات مستقیم و احتمالی دولت ج.ا.ا به آن شامل موارد ذیل میگردد:

۱. تعهدات احتمالی:

- تضمین اجرآلت دولت (Sovereign Guarantee) به منظور تضمین تأديات و تعهدات برشا شرکت الی ختم قرار داد.

- جبران خساره در صورت فسخ قرارداد به اثر وقوع حادثه غیر مترقبه سیاسی.
- جبران خساره در صورت وقوع حادثه غیر مترقبه.

اصولنامه اجرای بودجه

این اصولنامه، طرز اجرای بودجه ملی را تنظیم مینماید.

چارچوب قانونی برای تطبیق بودجه

- .۱ به اساس ماده (۳۷) قانون اداره امور مالی و مصارف عامه، تمام واحدهای بودجوی مکلف اند تا بودجه شان را در مطابقت به این اصولنامه اجرای بودجه که از طرف ولسی جرگه تصویب میگردد، اجرا آت نمایند. در صورت مغایرت با سایر قوانین به استثنای قانون اساسی، احکام این اصولنامه مرجح دانسته میشود.

شرایط اداری برای تطبیق بودجه ملی

عمومیات

- .۲ سال مالی ۱۳۹۸ از اول برج جدی سال ۱۳۹۷ هجری شمسی شروع و الی اخیر قوس ۱۳۹۸ هجری شمسی ادامه می یابد.
- .۳ بودجه ملی بعد از تائید کابینه جمهوری اسلامی افغانستان، تصویب شورای ملی و توشیح جلالتمآب رئیس جمهور نهایی پنداشته شده و تمام واحدهای بودجوی مکلف اند تمام پلان ها و اجرا آت شان را طبق بودجه توشیح شده عیار سازند. هیچ نوع اضافه خرچی در مصارف وزارت ها و ادارات مستقل در کودها (باب ها) بدون موافقه قبلی ریاست عمومی بودجه وزارت مالیه قابل اجرا نمیباشد.
- .۴ واحدهای بودجوی باید پلان تدارکاتی و مالی خویش را در مطابقت با متحدمالا موزارت مالیه قبل از آغاز سال مالی مطابق مسوده بودجه تائید شده کابینه جمهوری اسلامی افغانستان به اساس فضول مصارف و ولایات به شکل ماهوار در بخش بودجه عادی و انکشافی ترتیب نموده به ریاست عمومی بودجه ارسال نمایند و همچنان مصارف خویش را مطابق پلان مالی و تدارکاتی عیار نمایند.
- .۵ به اساس فقره (۲) ماده (۱۲) قانون تدارکات، تا زمانیکه بودجه ملی مطابق هدایت قانون اداره امور مالی و مصارف عامه منظور نگردد تدارکات صورت گرفته نمیتواند، اما بعد از تائید بودجه ۱۳۹۸ از طرف کابینه جمهوری اسلامی افغانستان واحد های بودجوی غرض صرفه جویی در وقت میتوانند کار مقدماتی تدارکاتی را آغاز نمایند، اما عقد قرارداد پروژه ها بعد از تصویب بودجه ملی توسط شورای ملی و توشیح مقام عالی ریاست ج.ا.ا. صورت گرفته میتواند.
- .۶ مطابق ماده (۴۲) قانون اساسی و ماده (۲) قانون امور مالی و مصارف عامه هیچ شخص (حقیقی و یا حکمی) مقامات دولتی واحد های بودجوی نمیتواند عواید ملی را تصاحب، استفاده، نگهداری و یا اقدام به افتتاح حسابات بانکی در بانک های دولتی و خصوصی (نمایندگی های ولایتی و مرکزی) منظور جمع آوری عواید ملی بدون موافقه کتبی وزارت مالیه نمایند. همچنان نمایندگی های افغانستان مقیم خارج مکلف اند تا عواید حاصله را ربuar به حساب واحد، که توسط وزارت مالیه مشخص می شود تحويل نموده و مصارف ادارات مربوط را از طریق بودجه ملی و صدور تخصیص اجرا نمایند.

۷. مالیات، محصول و عوارض گمرکی، حق العبور و سایر التزامات پولی و مالی ناشی از تورید و صدور مواد نفتی و مشتقات آن مثل پترول، دیزل، گاز، تیل خام وغیره طبق اسناد تقینی مربوط تادیه می گردد مگر اینکه پرداخت آنها طبق قانون و موافقنامه های موجود معاف باشد.
۸. اصولنامه اجرای بودجه که از طرف ولسی جرگه توام با سند بودجه تصویب میگردد حیثیت قانون را داشته، اجرآت برخلاف آن، نفس قانون پنداشته میشود.
۹. در جدول بودجه عادی برای وزارت های فواید عامه، مالیه، کار و امور اجتماعی، حج، ارشاد و اوقاف، اداره ملی حمایت از افراد دارای معلولیت و ورثه شهدا و اداره امور ریاست جمهوری ج.ا.علاوه بر مصارف عملیاتی شان تحت هر اداره موارد مصرفی دیگر نیز مشخص گردیده است. این وجهه صرف بمنظور خاص که در جدول بودجه عادی مشخص شده قابل مصرف بوده، ادارات مربوطه به هیچ وجه نمیتوانند از آن به اهداف دیگری استفاده نمایند.

تغییرات و تعدیلات

۱۰. تعدیلات از یک باب به باب دیگر از صلاحیت وزارت مالیه میباشد. قرارداد ها و جمله خریداری ها در محدوده بودجه منظور شده و فصول بودجوی منظور شده تنظیم گردد. هیچ واحد بودجوی نمیتواند در بودجه عادی بالاتر از حد بودجه منظور شده قرارداد ها را عقد نماید و در پروژه های انکشافی چندین ساله اختیاری و یا در صورتیکه قیمت قرارداد بالاتر از منظوری بودجه باشد، موافقه کتبی وزارت مالیه حتمی است.
۱۱. بودجه عادی سال مالی ۱۳۹۸ با جزئیات هر باب محاسبه گردیده، واحد های بودجوی مکلف به رعایت مصارف در محدوده هر باب میباشد. طلبات و باقیات سالهای گذشته از داخل بودجه سال مالی ۱۳۹۸ قابل اجرا نبوده، مگر اینکه وزارت مالیه بعد از ارزیابی و تحلیل موافقه کتبی خویش را در مورد ابراز بدارد. بنابرین تمام واحدهای بودجوی مکلف به انجام به موقع تدارکات، قرارداد تهیه اجناس، خدمات و تادیه تمام طلبات هرسال مالی در جریان همان سال مالی میباشد.

۱۲. در بودجه سال ۱۳۹۸ فصول ذیل به دیگر فصول قابل تعديل نیستند:

- معاشات (به استثنای وزارت دفاع ملی، وزارت امور داخله و ریاست عمومی امنیت ملی)؛

- اعماشه (به استثنای وزارت دفاع ملی، وزارت امور داخله و ریاست عمومی امنیت ملی)؛

- صرفیه برق؛

- آب؛

- صفائی؛

- محصول مخابرات،

- حفظ و مراقبت وسایط؛

- حفظ و مراقبت تعمیرات.

۱۳. تعديلات در داخل فضول ممنوعه (به استثنای مصارف برق) از صلاحیت های وزارت مالیه میباشد. وجوده اضافه کاری معاشات نیز شامل کود ممنوعه بوده واحدهای بودجه در صورت نیاز ادارات شان با رعایت مقرره اضافه کاری و بودجه منظور شده میتوانند از آن استفاده نمایند و به هیچ صورت از دیگر فضول به اضافه کاری معاشات تعديل صورت گرفته نمیتواند.

۱۴. وجوده که در بودجه عادی وزارت امور داخله و دفاع ملی از جانب دونر تمویل میگردد، تعديلات در آن بعد از موافقه دونر مربوط قابل اجرا میباشد. تعديلات فضول ممنوعه به فضول غیر ممنوعه در وجوده تمویل کنندگان مجاز است. بنابر شرایط امنیتی کشور، ۵ فیصد تعديلات که در ماده (۴۷) قانون اداره امور مالی و مصارف عامه تصريح شده وزارت دفاع ملی، وزارت امور داخله و ریاست عمومی امنیت ملی از این امر مستثنی میباشد.

۱۵. تعديل از سایر فضول و کودهای داخل بودجه به فضول اوپراتیفی مجاز نیست. مصارف اوپراتیفی فقط برای وزارت/ واحد- های بودجه ذیل قابل اجراست:

- وزارت دفاع ملی؛

- وزارت امور داخله؛

- ریاست امنیت ملی؛

- ریاست محافظت و امنیت رجال بر جسته دولتی ریاست دفتر مقام عالی ریاست جمهوری؛

- شورای امنیت ملی.

۱۶. تعديلات از یک باب به باب دیگر از صلاحیت وزارت مالیه بوده همچنان بمنظور جلوگیری از عقب مانی امور واحدهای بودجه اجرای تعديلات بودجه کمیته بودجه نیز از صلاحیت های وزارت مالیه میباشد. تعديلات از باب ۲۱ به سایر باب ها قابل اجرا نیست، ادارات امنیتی (وزارت دفاع ملی، وزارت امور داخله و ریاست عمومی امنیت ملی) از این امر مستثنی است.

۱۷. در صورت ازدیاد عواید در جریان سال مالی به مقایسه مقدار پلان شده، وزارت مالیه میتواند این ازدیاد را بمنظور تمویل کسر بودجه منظور شده، شامل بودجه نماید.

۱۸. هرگاه در چهارم سال مالی حکومت به شرایط دشوار مالی مواجه گردد که ایجاب رسیدگی عاجل را نماید، وزارت مالیه میتواند طرح تعديل میان بودجه عادی و انکشافی را به کاینه ارائه و بعد از تصویب کاینه جهت معلومات به شورای ملی ارسال دارد.

۱۹. وزارت ها و ادارات که شامل پرسه مصارف حفظ و مراقبت گردیده باید در تخصیصات موافقه شده ولايتی وجوده مذکور را در شروع سال مالی به تمام ادارات ولايتی ابلاغ نموده و مطابق به پلان مالی آن را به ادارات ولايتی انتقال نمایند. تمام اجرآت بعدی در سطح ولايات صورت گيرد. اين وجوده در جریان سال مالی بدون دلایل موجه و موافقه ریاست عمومی بودجه از یک ولايت به ولايت دیگر قابل تعديل نمی باشد.

مدیریت پروژه و قرارداد ها

۲۰. برای هر نوع اضافه کاری در قراردادها قبل از آغاز آن موافقه کتبی تمویل کننده پروژه و درصورت وجود اختیاری موافقه کتبی ریاست عمومی بودجه وزارت مالیه الزامی است. اضافه کاری بیشتر از ۱۵٪ در قرارداد پروژه اختیاری قابل اجرا نمیباشد.
۲۱. پروژه های که بعد از گذشت دو سال هیچ پیشرفتی نداشته باشد، بعد از پیشکش به کمیته بودجه از لست حذف خواهد شد مگر اینکه ادارات بتوانند دلایل ممنوع برای عدم پیشرفت یا پیشرفت محدود ارائه نمایند و یا ارقام باقیمانده در سنده بودجه شامل تادیات تامینات اجرای کار پروژه ها باشد.
۲۲. ادارات نمیتوانند برمنای تعهد شفاهی تمویل کنندگان قرارداد عقد نمایند. در زمینه تعهد کتبی آنها مبنی بر تمویل ضروری است. هر گاه تمویل کننده در جریان سال مالی از تعهد خویش منصرف گردد اداره مربوطه مکلف است موضوع را در جریان ۱۰ روز کاری رسماً به وزارت مالیه اطلاع دهد.
۲۳. تمام قراردادها و پرداخت ها در داخل کشور به پول افغانی صورت گیرد، اما قراردادها و پرداخت ها در خارج از کشور میتوانند از این امر مستثنی باشد. هیچ قرارداد نمیتواند همزمان به دو نوع واحد پولی عقد گردد.
۲۴. تمام ادارات و واحد های بودجوی مکلف اند که گزارش اجرآت خویش را مطابق رهنمود به وزارت های مالیه و اقتصاد در طول دو هفته بعد از ختم هر ربع سال مالی ارسال نمایند. وزارت مالیه مؤلف است که بعد از حصول گزارشات ادارات، گزارش توحیدی را در ظرف یک ماه در صورت تقاضا به کمیسیون مالی و بودجه ولسی جرگه ارسال نماید.
۲۵. تخصیصات بودجه عادی و انکشافی به استثنای کودهای احتیاط، به اساس متعدد المال جداگانه وزارت مالیه تنظیم میگردد.
۲۶. تمام واحدهای بودجوی مکلف اند تا پول پیشکی خویش را الی ختم سال مالی تصفیه نمایند و موضوع تصفیه پیشکی ها از جانب مفتشین اداره عالی تفییش حین بررسی مالی ادارات جداً مورد بررسی قرار گیرد. در صورت عدم تصفیه پیشکی در بودجه عادی در سال مالی بعدی مستحق پیشکی نمی شوند. پیش پرداخت های قراردادها و اعتبارنامه (LC) از این امر مستثنی است.
۲۷. طبق حکم ماده نود و شش (۹۶) قانون اساسی هر گاه قانون یا مقرره حاوی فشار مالی جدید یا تنقیص در عایدات دولت باشد، باید در متن پیشنهاد مدرک جبران نیز پیش بینی شده باشد. هر قانون یا مقرره جدید که در آن تزئید در معاشات، حقوق، امتیازات مامورین ملکی و نظامی، تزئید تشکیلاتی و یا تأثیرات مالی و مصرفی که با متن این سند (بودجه ملی) مغایرت داشته باشد، قابل اجرا نیست. در صورتیکه قانون و یا لایحه جدید تصویب گردد امتیازات، حقوق و یا سایر مصارف جدید برمنای آن در سال مالی بعدی اجرا میگردد.
۲۸. جهت استفاده بهتر وجوه مالی حفظ و مراقبت سرکهای وزارت فواید عامه تمام قراردادهای حفظ و مراقبت را تحت بودجه انکشافی اختیاری عقد نماید. برعلاوه آن ۶۵٪ پول حفظ و مراقبت سرکها در حفظ و مراقبت اساسی، آن در حفظ و مراقبت جاری، ۱۵٪ آن در بازسازی عاجل سرکها در حالت اضطرار قابل استفاده میباشد.
۲۹. تمام قراردادهای ساختمنی، آبرسانی و سایر قراردادها که امکان تدارکات باز را دارند نمی توانند از منع واحد عقد قرارداد گردد.
۳۰. تصمیم گیری تمویل پروژه های اختیاری از صلاحیت دولت جمهوری اسلامی افغانستان و تمویل پروژه های غیراختیاری از صلاحیت تمویل کننده گان میباشد. حذف/شامل نمودن پروژه های غیر اختیاری و یا تنقیص ازدیاد وجوه به آن منحیث

ضمایم بودجه در جریان سال مالی از صلاحیت وزارت مالیه بوده و وزارت مالیه مکلف است تا معلومات مذکور را در مدت

۷ روز کاری به شورای ملی ارسال نماید.

۳۱. اجرای ضمیمه، حذف بودجه عادی از وجوده غیر اختیاری بنابر دلایل و نیازمندی موجه و منظوری وزارت مالیه به اساس تعهد کتبی تمویل کننده در جریان سال مالی قابل اجرا میباشد و معلومات مذکور در مدت ۷ روز کاری به شورای ملی ارسال میگردد.

۳۲. پروژه هایکه در برنامه ملی سرکهای روستایی و برنامه ملی دسترسی به دهات مربوط وزارت احیا و انکشاف دهات و برنامه ملی سرک های روستایی مربوط فواید عامه درج است دارای عین کود بودجوی بوده و بعد از تصویب ولسی جرگه غیرقابل تغییر میباشد.

۳۳. استادان تحصیلات عالی، اکادمی علوم و موسسات تحصیلی که در دیگر واحد های بودجوی، تصدیها و موسسات دولتی مقرر باشند از امتیاز کادر علمی مستفید شده نمیتوانند. همچنان استادان و دانشمندان اکادمی علوم نمیتوانند از معاش بست های اداری مستفید شوند.

۳۴. تمام ادارات که از بودجه ملی وجوده مالی دریافت میکنند مکلف به مصرف وجوده منظور شده بوده و در مقابل مصارف به ولسی جرگه پاسخگو میباشند. در صورت موجودیت مشکل، جهت رفع آن کتاباً با وزارت مالیه در تماس شوند.

۳۵. مالیات بر معاشات و قرارداد ها طبق قانون مالیات بر عایدات اخذ گردد. توافقات بین المللی و خرج دسترخوان از این امر مستثنی میباشند.

۳۶. تمام ادارات بالخصوص وزارت خارجه از استخدام کارکنان بالمقطع تا حد امکان جلوگیری نماید. هیچ کارمند نمیتواند در خارج از کشور بطور خدمتی گماشته شود. تعیین کارکنان خدمتی در داخل سفارتخانه ها و یا دفاتر دیپلماتیک در محدوده تشکیلات منظور شده از صلاحیت وزارت امور خارجه میباشد مشروط بر اینکه در معاش، مصارف و سایر امتیازات کارکن خدمتی افزایش به عمل نیاید. وزارت امور خارجه مکلف است تا نورم معاشات و امتیازات کارکنان محلی نماینده گی های خویش را در خارج از کشور در تفاهم با وزارت مالیه ترتیب و بعد از منظوری اجرا نماید.

۳۷. وزارت های ذیربیط سکتور زیربنا در تمام قرارداد های ساختمانی شان که موضوع شریک سازی زیربنا ها را ایجاب نماید در مرحله دیزاین پروژه بطور جدی موضوع را مدنظر گیرند بالخصوص وزارت های فواید عامه، مخابرات، انکشاف دهات، انرژی و آب، شاروالی ها، شرکت آبرسانی و کانالیزاسیون، شرکت برشنا و غیره در مرحله دیزاین و ساختمان سرک ها باید موضوع فایبر نوری، لین های انتقال برق، سیستم کانالیزاسیون و آبرسانی را در نظر گیرند و به همانگی در تطبیق آن اقدام نمایند. همچنان اداره تدارکات ملی این موضوع را در زمان منظوری قرارداد های جدید جداً مدنظر گیرند.

۳۸. اجرای بودجه تنها مسئولیت وزرا و یا آمرین اعطای واحد های بودجوی نبوده، بلکه معینان/ معاونین ادارات، مسئولین پروژه ها و رئیسی مربوطه ادارات نیز مسئول میباشند.

۳۹. تمام قوانین، مقررات و پالیسی ها که تاثیر مالی روی بودجه ملی داشته باشند باید توسط کابینه ج. ۱. تائید گردنده، البته قبل از تائید کابینه موافقه وزارت مالیه حتمی پنداشته میشود. در غیر آن وزارت مالیه مکلف به تطبیق آن نمی باشد.

۴۰. در بودجه غیر اختیاری وزارت مالیه میتواند اعتبارنامه (LC) را نظر به موافقنامه حکومت جمهوری اسلامی افغانستان با تمویل کننده (دونر) افتتاح و صرف وجوده قابل مصرف را در بودجه ملی شامل نمایند.

مسایل مربوط به کارمندان

۴۱. وزارت ها و ادارات مکلف اند تشکیل شان را به تفکیک مرکز و ولایات در مطابقت به سقف تصویب شده از جانب شورای ملی عیار نموده از هر نوع تزئید تشکیل در جریان سال مالی جداً خود داری نمایند. تشکیل تصویب شده در سند بودجه نهائی میباشد.
۴۲. تمام مامورین دولت (پائین رتبه و عالیرتبه) نمیتوانند در وقت رسمی همزمان از دو مرجع معاش اخذ نمایند.
۴۳. معاشات کارمندان پروژه های انکشافی اختیاری و غیر اختیاری که از طریق بودجه ملی طی مراحل میگردد، طبق لایحه "طرح پالیسی رهنمود پرداخت معاش کارکنان پروژه های حمایوی" (NTA) تنظیم گردد و به هیچ وجه معاش ماهوار از ۲۵۰,۰۰۰ افغانی تجاوز ننماید.
۴۴. آنده از کارمندان دولتی که به تقاض سوق داده میشوند از طرف ادارات دولتی دوباره استخدام نگرددند، در حالات استثنائی موافقه کنی وزارت مالیه و کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی باید اخذ گردد.

پالیسی های جدید ۱۳۹۸

مروز اجمالی

منابع مالی افغانستان محدود می بوده ، بنابراین نتایج متوجه بودجه باید بر مبنای اولویت های ملی باشد. اهداف کلی انکشافی افغانستان در سند چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان (ANPDF ۲۰۲۱-۲۰۱۷) که به عنوان پلان استراتژیک پنج ساله کشور برای دستیابی به خودکفایی و بهبود رفاه مردم می باشد، ذکر گردیده است. نیاز است تا اولویت های اتخاذ شده پالیسی به صورت مستقیم بر آجندای رشد اقتصادی، ایجاد عواید، ارایه خدمات ، و محظوظ دولت، چنانچه در سند چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان ذکر گردیده و به صورت مفصل در برنامه های ملی دارای اولویت تشریح گردیده است، منتج گردد.

فعالیت های جدید پالیسی چیست؟

فعالیت های جدید پالیسی در این بخش عبارت اند از پالیسی ها، برنامه ها یا پروژه های حکومت که در سال مالی ۱۳۹۸ (یا بعدتر) شروع میشود. هم چنان شامل تصامیمی است که بر مبنای آن تغییرات عمده در محدوده و یا قیمت برنامه های قبلی تائید شده میباشند.

تعريف پالیسی های جدید شامل موارد ذیل اند:

- تغییرات در مالیات و سایر اقدامات که موجب افزایش عواید حکومت می شود؛
- فعالیت ها و یا ابتکارات جدید مصرفی؛
- فعالیت ها یا ابتکارات که باعث کاهش مصارف قبلی غیر موثر حکومت میگردد؛
- تغییر در مشخصات/شیوه مصارف برنامه های موجود به منظور انعکاس واقعی فرضیات مصارف؛
- تطبیق چارچوب میان مدت مصارف همرا با پیشنهاد های چندین ساله برای عواید و مصارف جهت تخمین بودجه و سه سال آینده به شمول برنامه تعهدات پروژه دولت و دونرها/تمويل کننده گان.

طرح و پیشنهادات بمنظور ازدیاد عواید

قسمیکه هویدادست افغانستان در طول سال های متمادی وابسته به کمک های خارجی بوده که بخش عمده بودجه ملی در طول سال های گذشته از کمک های خارجی تمویل میگردد، ولی به مرور زمان کمک های خارجی بخصوص در بودجه ملی رو به کاهش بوده و لازم است تا دولت افغانستان راه های مختلف را جهت خودکفایی جستجو نماید. یکی از راه ها میتواند بلند بردن و معرفی چشمه های عایداتی جدید از طریق تحلیل ظرفیت های موجود عایداتی در سطح مرکز و ولایات و شناسایی چشمه های عایداتی میباشد.

مهترین اقدامات در راستای افزایش عواید داخلی قرار ذیل اند:

- اجرای معاشات تشویقی برای کارمندان بمنظور ارایه خدمات مسلکی و جلوگیری از فساد اداری و به همین ترتیب بمنظور جلوگیری از جمع آوری عواید به شکل پول فیزیکی، وزارت مالیه در هماهنگی با داغستان بانک امکان

پذیری ایجاد نمایندگی بانک‌ها را ارزیابی و میکانیزم جامع را در زمینه ایجاد خواهند کرد و در صورت نیاز قوانین مربوط نیز مورد بازبینی قرار گرفته و تعديل می‌گردد؛

- تقویه برنامه‌های آگاهی عامه و شامل ساختن مضمون مالیات در نصاب درسی پوهنتونها بمنظور ترویج فرهنگ مالیاتی؛
- اتخاذ تدابیر لازم بمنظور جمع آوری بهتر عواید غیر مالیاتی از طریق برگزاری جلسات و ملاقات با وزرا و مقامات ادارات دولتی؛
- وزارت معادن با همکاری سکتور امنیتی در زمینه جلوگیری از استخراج غیر قانونی و حرفه‌ی معادن و قاچاق آن اقدام نموده، عواید حق الامتیاز و سایر وجاip مالیاتی و گمرکی آنرا به حساب دولت انتقال نماید و در صورت امکان تصدی های که در بخش معادن فعالیت مینمایند را تقویت و بالای آن سرمایه گذاری نمایند؛
- وزارت مالیه در تفاهم با وزارت معادن حساب واحد معادن را جهت جمع آوری عواید آن در مرکز و ولایت ایجاد نماید تا از پرآگندگی در جمع آوری عواید این وزارت جلوگیری بعمل آید؛
- ایجاد اداره استخبارات مالیاتی بمنظور جلوگیری از فرار مالیاتی (دسترسی به فورم‌های ثبت دارایی)، گسترش تعداد مالیه دهنده‌گان و جلوگیری از کتمان مالیه؛
- تشکیل کمیته عواید ولایتی در چوکات مقام ولایت با اشتراک رئیس شورای ولایتی، رئیس امنیت ملی، آمر امنیت، رئیس نمایندگی امور خارجه، رئیس عدله، رئیس اقتصاد، رئیس مخابرات، رئیس ترانسپورت، آمرین و مدیران بخش عواید مستوفیت‌ها؛
- ساده سازی بیشتر پروسه بررسی و تصفیه حسابات مالیاتی در ریاست‌های مرکزی و ولایات؛
- وزارت‌ها و ادارات مستقل باید نوع و اندازه فیس خویش را نظر به چگونگی وضعیت اقتصادی و اجتماعی در هر سه سال بررسی نمایند؛
- ارزیابی و تحلیل منابع عایداتی وزارت‌ها و ادارات مستقل بمنظور شناسایی ساحتات که در آن عواید ائتلاف می‌گردد و طرح پالیسی‌ها جهت جلوگیری از ضایع شدن آن و همچنان بهبود کیفیت اوراق بهادر وزارت‌ها و ادارات مستقل؛
- ایجاد میکانیزم واحد برای جمع آوری و انتقال بموقع عواید غیر مالیاتی واحدهای خارجی دولت (سفارت‌ها، قونسل‌ها، آتشه‌های ترانسپورت و آتشه‌های تجاری)؛
- تطبیق سیستم الکترونیکی ارایه اظهارنامه و دسترسی مالیه دهنده به فورمه جات مالیاتی آنلاین (Fast Track Filing) در سایر ادارات؛
- آغاز پروسه محاسبین مالیاتی برای رسیدگی خدمات امور مالیاتی مالیه دهنده‌گان (دسترسی مالیه دهنده‌گان به خدمات مالیاتی توسط نمایندگان یا وکلا (محاسبین) منحیث مرجع قانونی؛
- اتخاذ تدابیر لازم برای تطبیق مالیه بر ارزش افزوده در هماهنگی با گمرگات و سایر ادارات ذیربط؛
- اجرای برنامه اطاعت پذیری مبتنی بر خطر در پنج ولایت جدید درجه دوم و هماهنگی برای ایجاد کمیته اطاعت پذیری مبتنی بر خطر، توسعه و تطبیق پروسه بررسی به اساس خطر.

اصلاحات در بودجه سال مالی ۱۳۹۸

ارتباط پالیسی به بودجه: با اتخاذ پالیسی پیش‌بینی های چندین ساله بودجوی، حکومت بودجه آینده نگر را آماده ساخته است که به اساس آن تصامیم نه تنها در سال بودجه بلکه برای میان مدت اتخاذ خواهد گردید. رویکرد پیش‌بینی های چندین ساله بودجوی نشانگر برآورد جامع هزینه های فعلی پالیسی های دولت در چوکات محدودیت های موجود بودجه ای می باشد. پیشنهادات جدید پالیسی از طریق صرفه جویی در پورتفولیو موجود و یا از طریق محدوده مالی قابل دسترس با در نظر داشت اولویت های حکومت و نتایج مشخص متوجه آنها جهت بهبود رفاه مردم تمویل خواهند گردید.

با توجه به برنامه های ملی دارای اولویتی که پلان های تطبیقی آنها به صورت کامل انکشاپ یافته اند، پورتفولیو موجود وزارت خانه ها با در نظر گرفتن اصل سازگاری با اهداف برنامه های ملی دارای اولویت مرتبط بررسی گردید. در چند سال آینده حکومت بر بررسی اساس فرضیات پالیسی های موجود تمرکز خواهد نمود که در نتیجه فعالیت های با عملکرد ضعیف و دارای اولویت پایین حذف خواهد گردید. این به این معنا است که حکومت اقدامات برای صرفه جویی منابع را روی دست گرفته است که در آن برنامه های جدید بر اساس مطابق با اهداف چارچوب ملی صلح و انکشاپ افغانستان در نظر گرفته خواهد شد.

شرح بیشتر برنامه های ملی دارای اولویت در سال ۲۰۱۸: حکومت در مورد تطبیق چارچوب ملی صلح و انکشاپ افغانستان جهت بهبود سطح زندگی افغانها، بهبود اقتصاد، و ایجاد افغانستان صلح آمیز و مرغه تعهد سپرده بود. تبدیل استراتئیزی ها به عمل نیازمند اولویت بندي مصارف بر می باشد که ما را در رسیدن به اهداف صلح و انکشاپ تعیین شده بوسیله برنامه های ملی دارای اولویت منحث راهنمای مناسب پالیسی برای وزارت های زیربط ، کمک مینماید. برنامه های ملی دارای اولویت افغانستان، برنامه هایی مبتنی بر نتایج بوده که وزارت ها/ادارات را جهت رفع مشکلات کلی در خصوص موضوعات پالیسی و اهداف استراتئیک هدایت خواهد نمود. بودجه برنامه های ملی دارای اولویت با در نظر داشت محدوده مالی قابل دسترس و پیش‌بینی برآورد هزینه واقع بینانه، و در همخوانی با پروسه ریفورم مدیریت مالی عامه (PFM) ترتیب گردیده است. برنامه های ملی دارای اولویت نقش کلیدی را در خصوص بهبود هماهنگی پالیسی با بودجه با در نظر داشت همخوانی پیشنهادات جدید بودجوی با برنامه های ملی دارای اولویت مرتبه، ایفا می نماید. انکشاپ این برنامه ها کار ساده ای نیست، اما ما توانسته ایم پیشرفت قابل ملاحظه ای را در خصوص اولویت های اصلی به دست آوریم.

تمامی برنامه های ملی دارای اولویت دارای اصول مشترک می باشند. پیشنهادات جدید سرمایه گذاری عامه تحت برنامه ملی دارای اولویت باید :

- در سطح ملی بوده و توجه دقیق در خصوص ایجاد انکشاپ متعادل از نظر جغرافیایی و پاسخگویی به مسایل جندر داشته باشند.
- فقر را کاهش داده، رشد اقتصادی را تسريع نموده و رفاه مردم افغانستان را بهبود بخشنند.
- پالیسی جدید حکومت در خصوص برآورد دقیق پیش‌بینی هزینه های مرتبط با حفظ و مراقبت (operations and maintenance) را در نظر داشته باشند.
- دارای منطق قوی بوده و رویکرد اجرایی هماهنگ جهت حل مشکل را داشته باشند

<p>برنامه های ملی دارای اولویتی که در سال ۲۰۱۸ تکمیل شده است و یا در مراحل برنامه ریزی و یا تطبیق می باشند:</p>	<p>برنامه های ملی دارای اولویت تکمیل شده در این خصوص که در حال اجرا می باشند:</p>
<p>۷- برنامه انکشاپ سکتور خصوصی ۸- برنامه ملی انکشاپ معادن و منابع ۹- برنامه حکومت داری موثر ۱۰- برنامه انکشاپ منابع بشری</p>	<p>۱- برنامه میثاق شهروندی (در ماه می سال ۲۰۱۷ تکمیر گردیده است) ۲- برنامه توانمند سازی اقتصادی زنان (در ماه مارچ ۲۰۱۷ راه اندازی گردیده) ۳- پلان ملی زیربنا (۲۰۱۶) ۴- برنامه ریفورم سکتور عدلی و قضایی (در ۲۰۱۷ تائید گردیده) ۵- برنامه جامع انکشاپ زراعت (در اکتوبر ۲۱۶ تائید شده) ۶- برنامه انکشاپ شهری (در ماه جولای ۲۰۱۶ تائید شده)</p>

اصلاحات در بخش سرمایه گذاری عامه: در سال جاری تمرکز روی ارزیابی پروژه ها بر اساس مطابقت با اهداف استراتئیزی ملی صلح و انکشاپ افغانستان و آمادگی واحد های بودجوي برای ارسال کانسپت نوت های با کيفيت خوب بود .اما برای سال بعدی پيشنهادات بودجوي باید از نظر هزينه مالي و اقتصادي تحليل گردد . منابع مالي در بودجه ملي افغانستان در آينده همينطور محدود خواهد ماند بنا مقاييسه بين گريزنه های بديل مالي بایدپيش از آن که به پيشنهادات بودجوي واحد های بودجوي تعهد سپرده شود مشخص گردد .

مجزا ساختن پروسه پروژه سازی از پروسه بودجه سازی: در سال جاری پروسه ترتیب پروژه های انکشاپی از پروسه بودجه سازی جدا گردیده است . تیم ترتیب پروژه های انکشاپی در واحد های بودجوي میتوانند در طول سال روی طرح و ترتیب پروژه های انکشاپی جدید خویش کارنمایند و با درنظرداشت امکانات بودجوي این پروژه ها را در جريان بررسی و سط سال يادرزمان پروسه ترتیب بودجه بودجه ملي شامل بودجه ملي سازند . در سال مالي ۱۳۹۷ برای واحد های بودجوي فارمت های قيمت گذاري ترتیب ارایه گردیده تا بتوانند پيشبياني واقعی از مصارف چندين ساله پروژه های جدي را ارایه نمايند . بر علاوه شرح پروژه ها يا کانسپت نوت بصورت درست و ستندرد تهيه و ترتیب گردیده تا ادارات بتوانند قبل از تصويب پروژه ها مفکرره پروژه های جدید خویش را بخوبی برای ادارات مربوطه بيان نمايند . پروژه ها و فعالیت های جدید باید منطق خوب برای حل مشکل داشته و طرح مشخص تغيير و هزينه يابي واقعی برای چندين سال را داشته باشند .

ارزیابی پروژه های زیربنایی (Portfolio Review):

به عنوان بخشی از پروسه اصلاح بودجه، دولت افغانستان برای تقویت مدیریت سرمایه گذاری عامه، در سال مالي ۱۳۹۷ ارزیابی پروتفوليوهای پروژه های زیربنایی را انجام داد . ارزیابی مذکوره نشان میدهد که تعداد زیادی از پروژه های زیربنایی برای چندين سال به تعویق افتیده اند . قراراست اين پروژه ها جهت ارزیابی سالانه به كميته بودجه فرستاده شوند که اين ارزیابی در برگيرنده قيمت گذاري ، پلانگذاري پروژه ها و وتصحیح پيشبياني های بودجه پروژه ها میباشد که اين خود يك اقدام خوب جهت بهبود نتایج و پیامد های ملی پروژه های انکشاپی زیر بنایخواهد بود .

وزارت مالیه در ۹ وزارت بزرگ زیربنایی، بررسی مفصل نمونه فعالیت‌ها در مورد حالت تطبیق و شناسایی محدودیت‌های حساس را جهت بهبود عرضه خدمات، مطابقت و تأثیرات فعالیت‌های انکشافی انجام داده است. بررسی نمونه‌ی بی، جزء روند فعلی اصلاحات بودجه حکومت برای بهبود مدیریت سرمایه گذاری عامه، مطابقت و عملکرد های فعالیت‌های فعلی زیربنایی می‌باشد. تمرکز اصلی بالای ۹ وزارت بزرگ زیربنایی طوریکه در پلان ملی زیربنایی ۲۰۱۶-۲۰۲۱ تصریح گردیده، می‌باشد. این ادارات/وزارت‌ها شامل وزارت فواید عامه، وزارت انرژی و آب، د افغانستان بر شناشرکت، وزارت مسکن و انکشاف شهری، وزارت زراعت، اداره هوانوردی ملکی، وزارت معادن و پترولیم و وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی می‌گردد.

ارزیابی مصارف پروژه‌های زیربنایی: مصارف برنامه ملی زیربنایی در سال ۲۰۱۷ به ۶۳۲ میلیون دالر میرسید که ۲۰ فیصد بیشتر از مصرف ۵۲۷ میلیون دالری سال ۲۰۱۵ بود. سکتورهای ترانسپورت و انرژی بر اساس تخصیص بودجه و مصارف از جمله سکتورهای پشتاز محسوب می‌گردند که فیصدی آن‌ها بترتیب حدود ۷۶ فیصد و ۷۲ فیصد می‌گردد.. در سال ۲۰۱۸ تخصیص بودجه انکشافی ۶۴۴ میلیون دالر می‌باشد که ۴۲ فیصد مجموع بودجه انکشافی را تشکیل میدهد و این نخستین سالی می‌باشد که انتقال تخصیصات مصرف ناشده از سالهای قبلی متوقف گردیده و تخصیص بودجه بر اساس پروژه از جمله مقررات مالی سال محسوب می‌گردد.

محدودیت‌های پروژه‌ها/پروتفولیوی زیربنایی: بخش زیربنایی یک فیصدی بزرگ از پروژه‌های انکشافی را تشکیل میدهد که از با باعث تأخیر در تطبیق پروژه‌ها زمان تطبیق آن تمدید گردیده است. که این خود باعث یک مشکل سیستماتیک در پروژه‌های انکشافی که از طریق بودجه اختیاری و غیر اختیاری تمویل می‌گردد شده است. بنابر دلایل ذیل پروژه‌ها در تمام مراحل تطبیق به چالش‌ها و مشکلات مواجه بوده است:

محدودیت‌های ظرفیت مدیریتی پروژه‌ها در مرحله ترتیب و تصویب اسناد داوطلبی، پروسه تدارکات ضعیف و ارزیابی پروژه‌ها در مرحله تطبیق آن.

روندهای پروژه‌های زیربنایی در دو مرحله صورت می‌گیرد: ۱. مطالعه و بررسی ابتدایی توسط وزارت مالیه در مشورت با واحد‌های بودجوي مربوطه. ۲. ارزیابی تفصیلی وضعیت فعلی پروژه‌ها و ایجاد فرمول جهت شناسایی پروژه‌های چالش می‌باشد:

پروژه‌های که دارای مشکل اند (سرخ)	پروژه‌های در خطر (زرد)	پروژه‌های رضایت‌بخش (سبز)
<ul style="list-style-type: none"> پروژه‌های که بیشتر از ۶ سال در بودجه باقی مانده و میزان مصرف آن کمتر از ۲۵٪ است. پروژه‌های که ۶-۵ سال در بودجه باقی مانده و میزان مصرف آن کمتر از ۵۰٪ است. پروژه‌های که ۴ سال یا بیشتر در بودجه باقی مانده و تا به حال قرارداد ندارند. 	<ul style="list-style-type: none"> پروژه‌های ۲-۴ سال در بودجه بوده اند و میزان مصرف آن کمتر از ۷۵٪ است. پروژه‌های که ۲-۴ سال در بودجه بوده اند و تا به حال قرارداد ندارند. 	<ul style="list-style-type: none"> پروژه‌های که رضایت‌بخش اند و میزان مصرف آن قناعت‌بخش است
۹۶ پروژه	۵۷ پروژه	۱۲۸ پروژه (٪۴۶)

نوت : در بعضی از موارد کود AFG پروژه ها برای جندین پروژه استفاده شده است و یا هم زمانی که پروژه قبلی به اتمام رسیده است استفاده آن برای پروژه های جدید ادامه پیدا کرده است.

بر این اساس پورتفولیوی کنونی شامل ۲۸۱ پروژه بوده که از آنجلمه ۹۶ پروژه دارای مشکل اند (۳۴٪ پورتفولیو تشکیل داده) ، ۵۷ پروژه در خطر اند (۲۰٪) و ۱۲۸ پروژه های قناعت بخش اند (۴۶٪) پروژه ها را تشکیل میدهد. بنابراین این مشخصات متذکره شامل ۵۴٪ از پروژه های است که در خطر و یا دارای مشکل اند .

پروفایل خطرات در وزارت ها متفاوت میباشد: وزارت فواید عامه ۵۴٪ فیصد از پروژه ها در خطر بوده، د افغانستان برشنا شرکت ۷۳٪ فیصد وزارت انرژی و آب ۷۵٪ فیصد ، اداره هوانوردی ملکی ۵۲٪ درصد، وزارت زراعت ۳۹٪ فیصد، وزارت شهر سازی و مسکن ۴۴٪ فیصد، شهرداری کابل ۲۹٪ فیصد، وزارت مخابرات ۴۶٪ فیصد، وزارت معادن و پترولیم ۲۷٪ فیصد و وزارت هائی که بیشتر از ۷۲٪ فیصد از تأثیبات را تشکیل میدهد زیربنایی بودجه اختیاری در سال ۲۰۱۷ را عهده دار میباشند (وزارت فواید عامه، د افغانستان برشنا شرکت و وزارت انرژی و آب) با فیصلی بلندی از مشکلات او پروژه های تحت خطر طبقه بندی شده اند.

وضعیت تطبیق پروژه ها. بر اساس مشوره های صورت گرفته با واحد های بودجوي و تحلیل تطبیق ۲۸۱ پروژه قرار ذیل نتیجه گیری گردیده : ۲۱۱ پروژه (۷۵٪ فیصد) در حال تطبیق میباشند ، ۷۷ پروژه (۱۰٪) در حال تکمیل شدن است هم از لحاظ مالی و فریکی ، ۳۰ پروژه (۱۱٪) تا هنوز قرارداد نگردیده اند و ۱۳ پروژه (۴٪) در حال ترتیب بوده و برای سروی ، دیزاین و یا مطالعه امکان سنجی آماده میشوند. از جمله ۲۱۱ پروژه یعنی ۷۵٪ فیصد پروژه ها که در مرحله تطبیق اند ۱۳۷ پروژه (۴۹٪ پورتفولیو) در حال جریان اند ، ۱۶ (۶٪) نیاز به تمدید تاریخ ختم دارند ، ۹ (۳٪) آن مشکل عمله امنیتی دارند و فعلاً قابل تطبیق نیستند، ۱۶ (۵٪) مشکلات لایحل دارند و ۳۳ (۱۲٪) در مرحله تدارکاتی اند . هر یک از این پروژه ها در بخش ۴ مورد ارزیابی قرار گرفته اند و دارای پیشنهادات مشخص میباشند.

پیشنهادات: یافته های بررسی پورتفولیو پروژه ها در کمیته استماعیه بودجه با وزارت ها شریک ساخته شده و از آنها خواسته شد تا تطبیق پروژه های جاری را سرعت بخشیده و ازنزدیک نظارت نمایند. اقدامات مربوط به راه حل های خاص برای هر پروژه نیز پیشنهاد گردیده اند تا وزارت ها را در تطبیق پروژه های که با چالش ها مواجه اند کمک نماید.

ارزیابی پروژه های زیر بنایی:

در تحت این ۹ وزارت ۲۸۱ پروژه وجود دارد که اکثر پروژه ها مربوط وزارت فواید عامه ، وزارت انرژی و آب و وزارت زراعت و مالداری میباشد . (که فیصلی آن به ترتیب ۲۸٪، ۲۹٪ و ۱۶٪ میباشد) به همین ترتیب وزارت شهر سازی و مسکن، شرکت برشنا و اداره هوانوردی ملکی میباشد که به ترتیب فیصلی آن قرار ۱۱٪، ۹٪ و ۷٪ میباشد از مجموع پروژه ها ۱۹۹ پروژه اختیاری میباشد و ۸۲ پروژه غیر اختیاری میباشد . در سال های اخیر تعداد پروژه های زیر بنایی اختیاری افزایش یافته است . در سال مالی ۱۳۹۶ پروژه های غیر اختیاری ۷۲٪ پروژه های تخصیص یافته را تشکیل میداد (۱۲۹.۷۰ مiliard افغانی) و ۶۳٪ مصارفات را (۲۷.۴۰ مiliard افغانی) و پروژه های اختیاری ۲۸٪ پروژه های تخصیص یافته را تشکیل میداد (۴۹.۲۶ مiliard افغانی) و ۳۷٪ مصارف را تشکیل میداد (۱۶ مiliard افغانی).

از آنجاییکه در سال جاری محدوده مالی محدود است، ۳۰ پروژه که هنوز عقد قرار داد نشده اند باید در اولویت قرار داده شوند بجای اینکه پروژه های جدید آغاز گردد. بعضی پیشنهادات دیگر نیز مشتمل بر مسایل ذیل اند:

- پروژه های فعلی که دارای مشکلات در عرصه تطبیق دارند، نیاز به تصمیم در موارد ذیل را دارند: تمدید زمان پروژه، تدارکات، امنیت، مشکلات حل ناشده، متوقف ساختن پروژه در صورت لزوم، فشرده ساختن ساحه کاری پروژه و تخصیص مجدد وجوه.
- پروژه های تحت سروی، دیزاین و امکان سنجی یا پروژه هاییکه تاکنون قرارداد اخذ نشده اند، باید برای مطابقت و اولویت بندی مورد ارزیابی قرار گیرند؛ تنها پروژه های که دارای اولویت بلند میباشند، جهت طرح پروژه یا کانسپت نوت و طی مراحل مزید پیشنهاد گردد.
- درخواست تمدید تاریخ پروژه باید بر اساس معیار اجرآلت پروژه باشد. قبل از منظوری تمدید پروژه، پروژه های دارای اجرآلت ضعیف توأم با تأخیر در پرسه تدارکاتی و تطبیقی باید از نظر اولویت بندی، اقدامات اصلاحی و در صورت لزوم متوقف ساختن پروژه مورد بررسی قرار گیرند. برای تمدید پروژه های که از طریق بودجه غیراختیاری تمویل میشوند منظوری دونرها نیز لازمی خواهد بود.
- پروژه های که دارای یک بخش بزرگ مصارف اداری و عملیاتی اند و برای پرداخت معاشات کارمندان و مصارف عملیاتی وزارت استفاده میگرددند، بررسی گردند. مصارف کارمندان باید شناسایی گردیده و در مورد تخصیص بودجه بیشتر در بودجه عادی وزارت جهت تمویل همچو مصارفات توافق صورت گیرد.
- ترتیب قیمت و بیلانس پروژه های اختیاری موجود، از لحاظ بیلانس تعهد در پروژه (تحت قرارداد) و بیلانس تعهد ناشده در پروژه.
- جهت پیش بینی تعهدات جاری و پیش بینی منابع مالی تعهد شده در بودجه اختیاری از طرف وزارت مالیه لازم است تا پیش نویس تعهدات مالی (قروض احتمالی آینده) برای تمام وزارتخانه ها که پروژه های شان از وجوه اختیاری تأمین مالی میگردد ترتیب گردد.
- ایجاد و تطبیق یک سیستم مبتنی بر نتایج (PPMS) جهت تطبیق، مدیریت و ارزیابی مؤثر پروژه ها.

تشکیل ادارات

مرور ساختاری و تمرکز زدایی

در چهارده سال گذشته نفوس کشور با توجه به بهبود خدمات اجتماعی و اقتصادی شدیداً افزایش نموده است. در دهه گذشته به نیازمندی به تجدید نظر روی ساختار وظایف حکومت طوریکه باید، رسیدگی صورت نگرفته است. تجدید نظر ساختار حکومت شامل بهبود امور حکومتداری از طریق ترتیب مجدد ساختار حکومت مرکز و ولایتی میگردد.

حکومت در نظر دارد تا امکانات ادغام بعضی وظایف حکومت را در سطح مرکزی مطالعه نموده تا این طریق اطمینان حاصل شود که آیا امکان ایجاد محدوده تشکیلاتی وجود دارد یا خیر. این محدوده تشکیلات بعداً برای توسعه و تقویت تشکیلات ولایات و ولسوالی ها استفاده خواهد گردید.

حکومت در ک مینماید که اکثریت مردم در ساحت دور افتاده زندگی مینمایند در حالیکه ساختار اداری فعلی این انعطاف پذیری را که خدمات انکشافی و حکومتداری بشکل متوازن صورت گیرد، حمایت نمیکند. بنظر سهیم ساختن بیشتر شهر و ندان از طریق خدمات بهتر حکومتداری و انکشافی، نیاز است تا واحد های بودجوي با وظایف مشترک باهم مددگر دند و مفیدیت در عرضه خدمات حاصل گردد. در ضمن ادغام ادارات مشابه در مرکز در قسمت ایجاد محدوده ساختار اداری که بتواند جهت تقویت ساختار های موجود و جدید استفاده گردد، میتواند مؤثر واقع شود. این موضوع میتواند در امر معرفی ولایات جدید به اساس تخمین های معیاری نفوس و تجزیه ولایات بزرگ موجود به ولایات جدید انعکاس یابد. این کار را اداره مستقل ارگانهای محلی و اداره مرکزی احصائیه و معلومات رهبری نموده تا روی ساختار ولایات بر اساس تخمین معیاری نفوس تجدید نظر صورت گیرد.

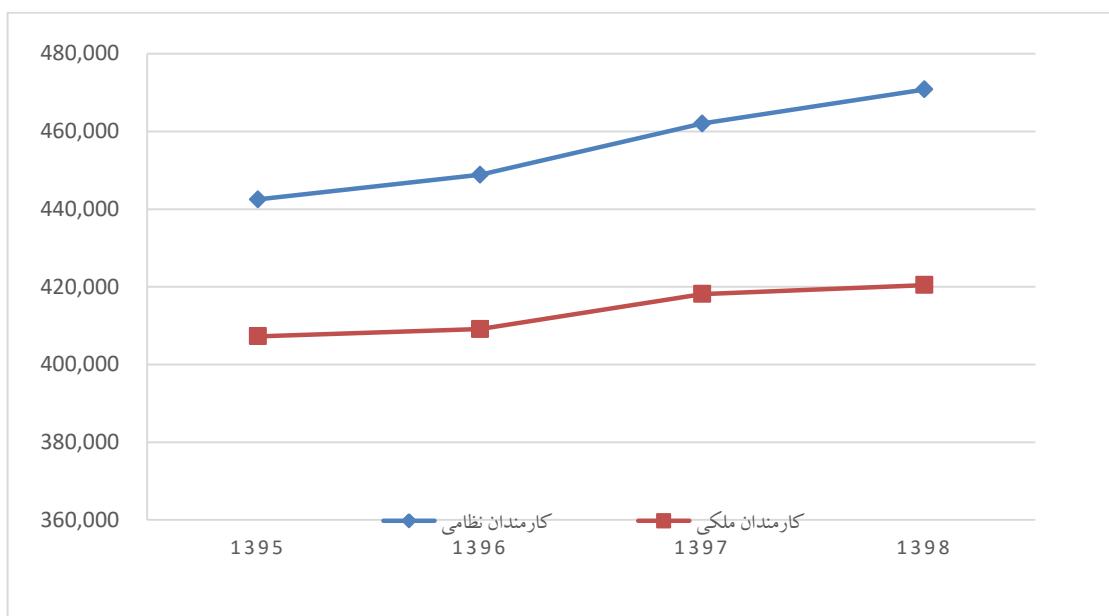
در این بخش همچنان در مورد استخدام که شامل کارمندان تحت تشکیل و کارمندان تحت کتگوری کمک های تخصصی (NTA) می شود، معلومات ارائه شده است.

تشکیل

مجموع تعداد تشکیل در سال مالی ۱۳۹۸ حدوداً به ۱۴۴۸ تن (ملکی و نظامی) میرسد که در مقایسه با تشکیل سال گذشته یک افزایش ۱۱،۲۹۷ نفری (۱۰.۳ فیصد) را نشان میدهد که بیشترین افزایش در بررسی وسط سال ۱۳۹۷ بوجود آمده است. باید گفت که بیشترین افزایش در بخش کارمندان نظامی بوجود آمده که در سال مالی ۱۳۹۷ بالغ بر ۴۶۲،۰۰۲ نفر بوده در حالیکه در سال مالی ۱۳۹۸ به ۴۷۰،۸۰۰ نفر افزایش یافته است. این افزایش قابل توجیه بوده زیرا در این اواخر اوضاع امنیتی بدتر شده و نیازمندی در این بخش بیشتر شده است.

قبل‌اً، تعداد تشکیل در سال مالی ۱۳۹۷ به ۲۲،۱۹۷ بست در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۶ افزایش یافته و به همین ترتیب در سال مالی ۱۳۹۶ در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۵ تعداد تشکیل به تعداد ۱۹۰،۸ بست افزایش را نشان میداد.

شکل ۷ (کارمندان ملکی و نظامی)

مصارف مزد و معاشات در سال مالی ۱۳۹۷ بالغ بر ۴۳.۹ میلیارد افغانی (۶۴۳ دالر) افزایش نموده است. اوسط افزایش در این کود اقتصادی نزدیک بر ۱۰ فیصد بوده که بیشترین افزایش یعنی (۱۳ فیصد) را در سال مالی ۱۳۹۷ در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۶ نشان میدهد. مجموع مصارف پلان شده برای سال مالی ۱۳۹۸ بالغ بر ۱۹۶ میلیارد افغانی بوده که ۴۷ فیصد بودجه ملی را تشکیل میدهد. به اساس همین سطح افزایش در کود مزد و معاشات توقع میرود تا سال مالی ۱۴۰۱ مجموع بودجه این کود بالغ بر ۲۶۱ میلیارد افغانی برسد که در اینجا موضوع پایداری بودجه عادی را در میان مدت زیر سوال میبرد. حکومت پلان دارد تا بودجه عادی را از طریق اقدامات در موثریت مصارف و کنترول تشکیل، مصارف بودجه عادی را کنترول و کاهش دهد تا محدوده مالی بیشتر را در بودجه انکشافی ایجاد نماید.

جدول ۱۲ (وزارت خانه با بیشترین تعداد تشکیل)

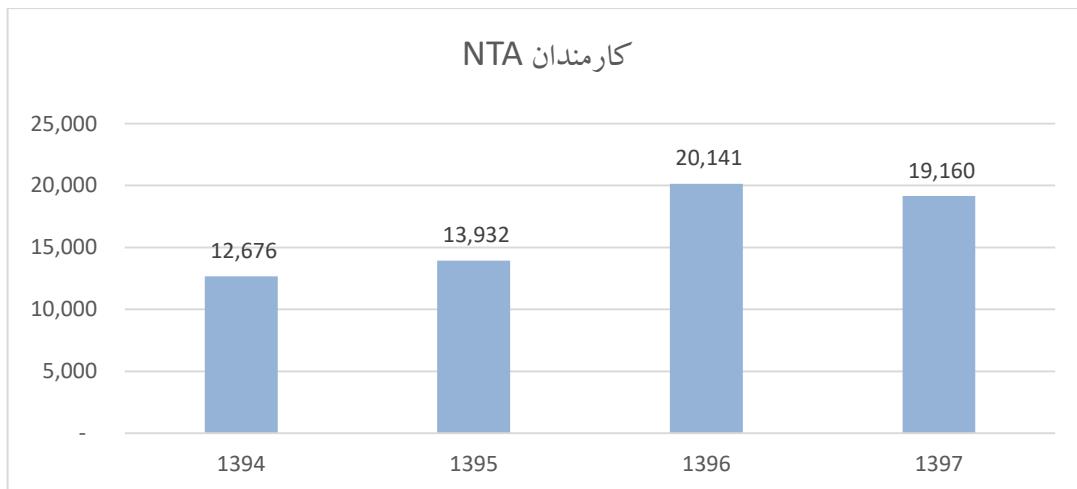
ادارات	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸
وزارت معارف	263,961	263,961	271,899	264,498
وزارت دفاع ملی	202,886	204,449	208,113	240,484
وزارت امور داخله	202,696	208,354	208,354	178,781
ریاست عمومی امنیت ملی	40,741	40,741	42,941	46,941
وزارت صت عامه	18,395	18,403	18,403	18,342
وزارت تحصیلات عالی و مسلکی	12,844	13,444	13,844	13,844
وزارت مالیه	8,607	8,120	9,707	9,707
وزارت زراعت، آبیاری و مالدرای	8,388	8,388	8,384	8,388
وزارت حج، ارشاد و اوقاف	8,329	8,371	8,371	8,371
اداره مستفل ارگان های محلی	7,450	7,514	7,624	7,642

کمک های تختنیکی داخلی (NTA):

به اساس معلومات ارایه شده تعداد کارمندان (NTA) که از طریق بودجه ملی تمویل میگردد روبه افزایش میباشد. مجموع تعداد کارمندان (NTA) از ۱۲,۶۷۶ در سال ۱۳۹۴ به ۲۰,۱۴۱ نفر افزایش نموده است که یک افزایش ۵۹ درصدی را نشان میدهد.

یکی از اقدامات حکومت این است تا تعداد کارمندان (NTA) را کاهش دهد که به اساس آن در حدود ۵ فیصد کارمندان (NTA) در سال مالی ۱۳۹۷ نظر به سال مالی ۱۳۹۶ کاهش نموده است. حکومت مصمم است تا تعداد کارمندان (NTA) را به اندازه قابل ملاحظه در سال مالی ۱۳۹۸ کاهش دهد. به منظور حفظ موثریت در ظایف و خدمات اصلی حکومت و جلوگیری از خطر عرضه خدمات ضعیف یا ناقص حکومت مصمم است تا تشکیل (NTA) را به تشكیل تدریجی در بسته های کلیدی حکومت جاگزین نموده و تعداد از کارمندان (NTA) را به حد اصغری یا پائین آن نگهدارد.

شکل ۸ (کارمندان NTA)

جدول ۱۰ (واحد بودجوی با بیشترین تعداد کارمندان NTA)

واحد بودجوی	1394	1395	1396	1397
وزارت صحت عامه	3,628	55	4,865	4,021
وزارت احیا و اکتشاف دهات	2,620	73	2,838	2,963
وزارت امور شهر سازی	1,200	1,985	1,384	1,735
وزارت زراعت، مالداری و آبیاری	3,372	1,264	109	1,563
اداره ثبت و احوال نفوس	109	92	957	1,429
وزارت معارف	564	0	12,279	10,688
وزارت فواید عامه	311	760	965	1,049
وزارت انرژی و آب	75	329	470	980
وزارت مالیه	8	318	400	882
وزارت کار و امور اجتماعی	8	685	685	818

عملیات مالی در ولایات

مرور اجمالی

این بخش بودجه ملی ارائه کننده معلومات در مورد تقسیمات منابع مالی به سطح ولایات میباشد. توزیع عادلانه و مؤثر منابع مالی بنی بر نیازمندی های واقعی شهروندان و منافع علیای کشور بمنظور رسیدن به خود کفایی در صدر برنامه های حکومت قرار دارد.

حکومت غرض تقویت عرضه خدمات اساسی و تقویت زیربنا ها به تمام شهروندان بمنظور رسیدن به صلح و حفظ ثبات در کشور معهد میباشد.

بمنظور افزایش شفافیت و حسابدهی، نیاز است تا حکومت سقف های دقیق ولایتی را در تقسیمات ولایتی بودجه ملی در زمان معینه ترتیب و تکثیر نماید.

این گزارش در برگیرنده موضوعات ذیل میباشد:

۱. مصارف بسطح ولایات- مصارف از سال مالی ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۷؛
۲. میثاق شهروندی- این بخش ارائه کننده فعالیت های برنامه میثاق شهروندی بشمول تخمین منابع مورد نیاز برای سال های مالی (۱۳۹۶، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰) میباشد.

مصارف حکومت از سال ۱۳۹۴ - ۱۳۹۷ به سطح ولایات

حکومت از طریق سیستم اطلاعات مدیریت مالی عامه افغانستان (افمس) مصارف ولایات را پیگیری و مدیریت مینماید که پول از کجا میآید، در کجا به مصرف میرسد و چگونه مصرف میشود.

در کل حدود ۵۵٪ مصارف حکومت به ولایات اختصاص داده شده و متباقی ۴۵٪ دیگر مصارف توسط وزارت ها و واحد های بودجوی مرکزی بمصرف میرسد که از لحاظ جغرافیائی و اهداف تعیین شده حکومت، نمیتوان مستقیماً به یک ولایت خاص آن را منسوب کرد. این بخش مصارف شامل تجهیزات، مصارف عملیاتی و همچنان سرمایه گذاری های ملی میباشد.

با توجه بسطح بالای شهرنشینی در افغانستان در سال های اخیر و خصوصاً رشد جمعیت کابل و سایر مراکز شهری، افزایش رشد نفوس پایدار را نسبت به هزینه های ولایات نشان می دهد که با افزایش بودجه طی ۸ سال گذشته تقسیمات منابع به طور غیرمستقیم نسبت به مرکز سازگار نیست. نفوس کابل از ۳.۶ میلیون نفر در سال ۱۳۸۹ به ۴.۸ میلیون نفر در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است. در این مدت هزینه های سرانه در کابل نسبتاً پایدار باقی مانده در حالی که در سایر ولایات با سرعت بیشتری افزایش نموده است. در طول این دوره کابل از جمله ده ولایات با بیشترین هزینه سرانه به ۲۹ بیست و نهمین ولایت سقوط کرده است.

جدول ۱۴ (懋ارف حکومت به اساس ولایات)

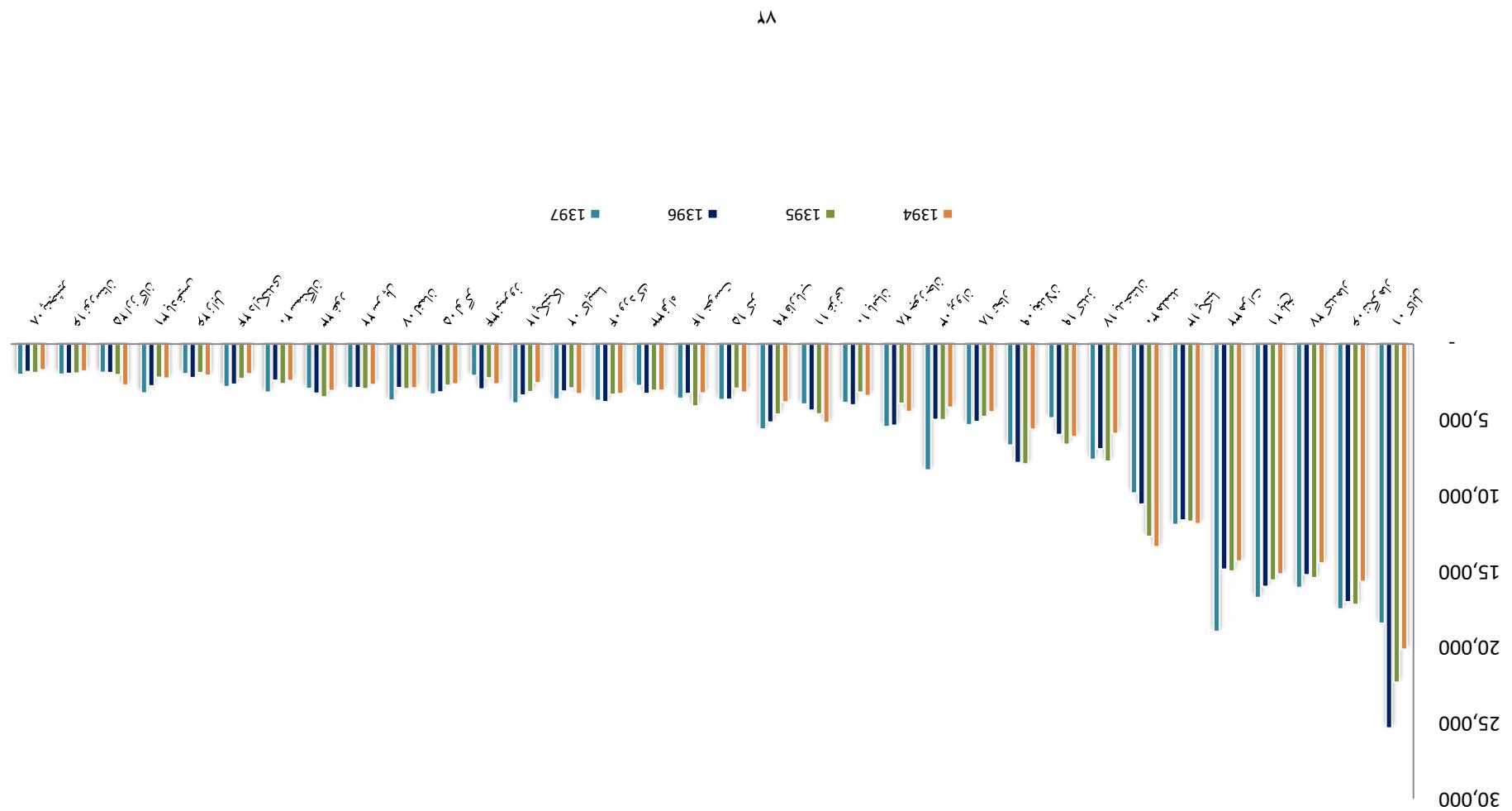
ولایت	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
۰۱ کابل	20,132	22,314	25,334	18,427
۰۶ ننگرهار	15,657	17,188	17,001	17,487
۲۷ کندھار	14,444	15,417	15,221	16,059
۲۱ بلخ	15,172	15,584	15,994	16,724
۳۲ هرات	14,329	14,991	14,859	18,960
۱۳ پکتیا	11,864	11,710	11,607	11,909
۳۰ هلمند	13,376	12,691	10,573	9,842
۱۷ بدخشان	5,904	7,732	6,922	7,611
۱۹ کندز	6,115	6,631	5,970	4,875
۰۹ بغلان	5,630	7,921	7,829	6,674
۱۸ تخار	4,478	4,782	5,120	5,322
۰۳ پروان	4,183	5,007	4,977	8,317
۲۸ جوزجان	4,465	3,909	5,373	5,448
۱۰ بامیان	3,409	3,187	4,016	3,869
۱۱ غزنی	5,188	4,611	4,366	3,970
۲۹ فاریاب	3,830	4,624	5,154	5,608
۱۵ کتر	3,185	2,914	3,648	3,676
۱۴ خوست	3,239	4,085	3,274	3,581
۳۳ فراه	3,054	3,064	3,273	2,748
۰۴ وردک	3,265	3,324	3,813	3,732
۰۲ کاپسا	3,280	2,895	3,119	3,630
۱۲ پکتیکا	2,560	3,150	3,376	3,894
۳۴ نیمروز	2,645	2,249	2,982	2,086
۰۵ لوگر	2,641	2,738	3,160	3,313
۰۷ لغمان	2,897	2,958	2,878	3,700
۲۲ سرپل	2,679	2,950	2,890	2,899
۲۳ غور	3,074	3,503	3,254	2,941
۲۰ سمنگان	2,419	2,616	2,395	3,189
۲۴ دایکندی	1,969	2,268	2,668	2,812
۲۶ زابل	2,069	1,883	2,217	1,959
۳۱ بادغیس	2,263	2,205	2,767	3,235
۲۵ ارزگان	2,716	2,027	1,897	1,882
۱۶ نورستان	1,783	1,922	1,937	2,000
۰۸ پنجشیر	1,691	1,892	1,816	2,010

تحلیل مصارف ولایتی

گرینه اول برای ارزیابی مصارف ولایتی مقایسه مصارف اسمی حقیقی سالانه میباشد. شکل ذیل نشان دهنده مصارف ولایتی در سال ۱۳۹۷ میباشد، باید گفت که پیش بینی مصارف الی ختم سال مالی ۱۳۹۷ بطور تخمینی در نظر گرفته شده است که امکان تغیر در آن میروند.

پنج ولایت با بیشترین مصارف اسمی عبارت اند از کابل، ننگرهار، کندهار، بلخ و هرات که ۳۷٪ مصارف ولایتی و ۲۰٪ کل بودجه را تشکیل داده و همچنین از جمله ولایات با بیشترین جمعیت که ۳۹ فیصد جمعیت کل کشور را دارا میباشد.

ضمناً پنج ولایات با کمترین مصارف اسمی عبارت اند از پنجشیر، نورستان، ارزگان، زابل و دایکندی که در این ولایات پنج فیصد کل مصارف ولایتی صورت گرفته و تقریباً سه فیصد کل بودجه را تشکیل می دهند. این پنج ولایت تنها پنج فیصد از جمعیت کل کشور را تشکیل می دهند.

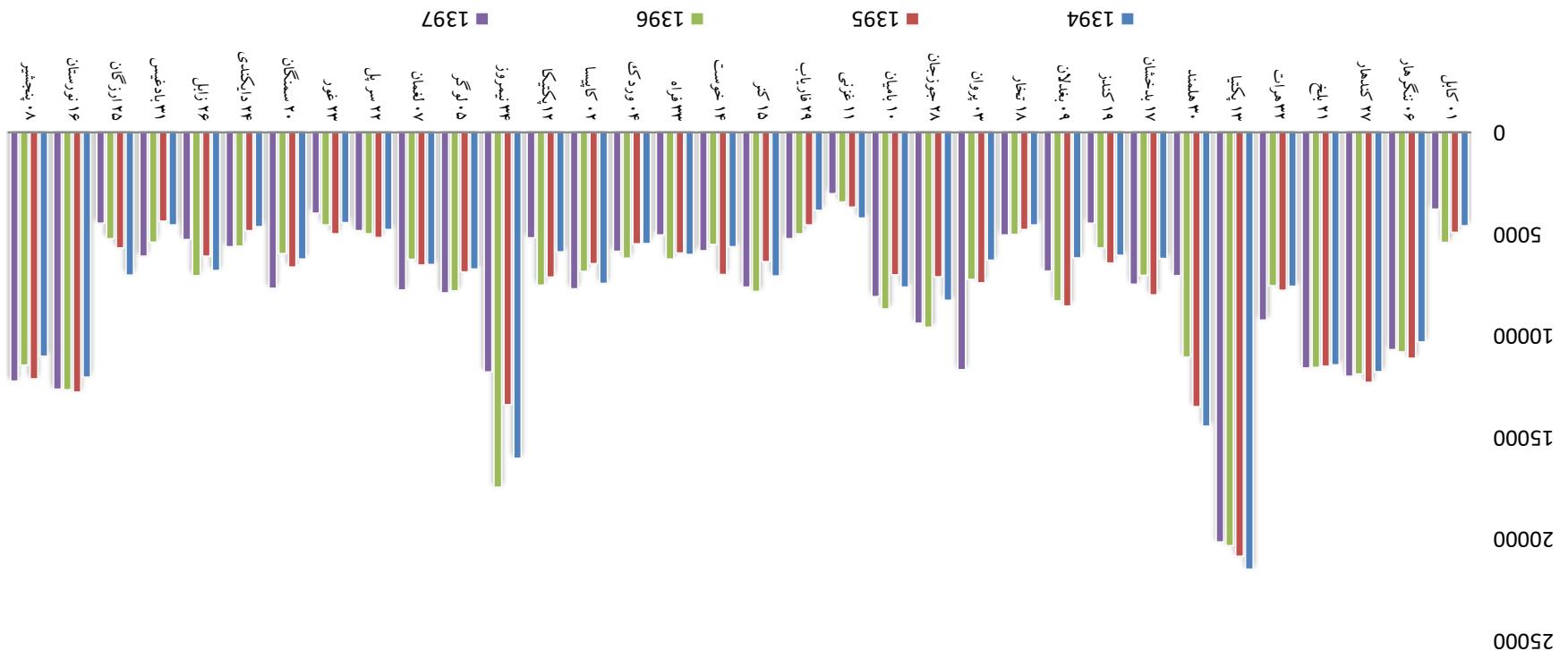
፩፻፭ (፳፻፻፭ ዓ.ም. ቀን ከሚያ ደረሰኝ)

همچنین می‌توان تجزیه و تحلیل را جهت بررسی مصارف سرانه حکومت به سطح ولایات انجام داد. این روش تحلیل نشانده‌نده آن است که به چه اندازه بالای هر فرد در یک ولایت مصرف صورت می‌گیرد. در بعضی موارد، این روش راه بهتر برای فهم بیشتر از اختصاص مساویانه منابع است.

تحت شرایط مصارف سرانه، ولایات پکتیا، نیمروز، نورستان، کندھار و پنجشیر با بیشترین مصارف حکومت نشانی شده است. ولایت پکتیا با بیشترین مصارف در هشت سال گذشته نسبت به تمام ولایات بوده و همچنان مصارف سرانه اختصاص یافته به این ولایت در سال ۱۳۹۷ به ۲۰۱۶۲ افغانی معادل ۲۹۵ دالر امریکائی میرسد.

پنج ولایت با پائیزترین مصارف سرانه حکومت عبارت اند از غزنی، کابل، غور، فاریاب، بادغیس و سرپل. پایین ترین میزان مصارف سرانه در غزنی بوده که حکومت آن را برای هر فرد در سال ۱۳۹۷ مبلغ ۳,۰۱۹ افغانی معادل ۴۴ دالر امریکائی محاسبه نموده است. سطح بالای مصارف سرانه در ولایت در پکتیا تقریباً شش برابر بیشتر از میزان کمترین مصارف سرانه حکومت در ولایت غزنی می‌باشد. این تحلیل نشان دهنده سطح نابرابری یا غیر مساویانه بودن تقسیمات منابع مالی بوده که حکومت در بودجه سال‌های آینده به آن رسیدگی نماید.

پنج ولایت برتر و پنج ولایت پایین تر در مصارف سرانه حکومت با توجه به میزان نسبی آن در مقایسه با سایر ولایات طی سال‌های گذشته کاملاً پایدار بوده است. بقیه اکثریت میزان قابل توجهی مصارف حکومت را در ولایات بیشتر دیده اند. برخی از آنها در یک سال با افزایش پرتوهای بزرگ رو به افزایش بوده اند در حالیکه وضعیت امنیتی در حال حاضر به این معنی است که برخی از ولایات بین امن و نامن حرکت می‌کنند.

(۱۳۹۸ چهل و دویمین دوره انتخاباتی) + جمعیت

مجالس مشورتی حکومت با مردم

مجالس مشورتی حکومت با مردم یکی از شیوه های ایجاد ارتباط با مردم و دریافت نظریات آنان در مورد کارکرد حکومت است. دریافت معلومات در مورد مشکلات و نیازمندیهای مردم مستقیماً از طریق نمایندگان آنان که متشکل از اشار مختلف میباشد و دریافت پیشنهادات سازنده در مورد شیوه عرضه خدمات به مردم و بالآخره ایجاد یک رابطه خوب میان مردم و حکومت جهت از میان برداشتن فاصله میان حکومت و مردم از اهداف این مجالس میباشد.

مجالس مشورتی حکومت با مردم یک پرسو سه باز، آزاد و دیموکراتیک بوده که حکومت را قادر میسازد تا در مشوره با مردم تصمیم گرفته و منابع مالی دولت را روی ساحتان انکشاپی بمصرف برساند تا بیشترین موثریت را از خود بجای بگذارد.

حکومت سعی میورزد تا با استفاده از بعضی از ابزارها نیازمندیهای مردم را جمع آوری نموده و با طرح پالیسی های مناسب به نیازمندیهای آنان رسیدگی نماید، اما تجارب نشان داده است که طرح اکثر پالیسی ها، پروژه ها و برنامه های انکشاپی بر مبنای آمار، ارقام و معلوماتی که از منابع متفاوت در دسترس قرار میگیرد، صد درصد انعکاس دهنده نیازمندی های مردم نبوده و متأثر از نظریات کارشناسان که در مرکز هستند، قرار گرفته است.

بنابراین وزارت مالیه تصمیم به اخذ معلومات بطور مستقیم از خود مردم را با دایر نمودن مجالس مشورتی در سطح پنج ولایت روی دست گرفته تا با این اقدام خود با جمع آوری نیازمندیهای مردم و انعکاس آن در بودجه ملی به آن نیازمندیها رسیدگی نماید.

وزارت مالیه بعد از مشاوره با ارگانهای ذیدخل تصمیم به برگزاری مجالس مشورتی را در سطح پنج ولایات (کابل، بلخ، هرات، کندهار و ننگرهار) اتخاذ نمود. انتخاب اشتراک کننده ها نیز به مشوره ادارات ذیدخل از میان اعضای شوراهای انکشاپی ولسوالی ها و جوانان فعال در سطح شهرها صورت گرفته است. هیات وزارت مالیه در سطح رهبری برگزاری این مجالس قرار داشته و نمایندگان اداره مستقل ارگانهای محلی، وزارت اقتصاد، معینیت پالیسی وزارت مالیه از جمله اعضای تیم مرکزی و معاون مقام ولایت، مستوفی ولایت، رئیس اقتصاد ولایت منحیث تیم ادارات ولایتی در این مجالس حضور داشتند.

شیوه تطبیق

پیشنهادات اشتراک کننده ها توسط تیم خاص یادداشت گردیده و بعداً پیشنهادات به اساس ماهیت شان کنگوری بندی شده و به وزارت / اداره مربوطه شان توسط (لست نیازمندیها) در سطح مرکز ضمیمه یک مکتوب ارسال و از ایشان تقاضا گردیده است تا این نیازمندیها را منحیث پیشنهادات دارای اولویت مردم در میان مدت (۱۴۰۱-۱۳۹۸) در پیشنهادات بودجه شان در نظر گیرند.

تعداد پیشنهادات و اشتراک کننده ها در ۵ مجالس مشورتی قرار ذیل میباشد

جدول ۱۵(نیازمندی ها به اساس ولایت)

شماره ولایت	تعداد اشتراک کننده	تعداد نیازمندیها	تعداد اشتراک کننده
۱	کابل	۹۰	۱۰۸
۲	بلخ	۱۴۰	۲۱۰

شماره	ولایت	تعداد اشتراک کننده	تعداد نیازمندیها
۳	هرات	۱۳۰	۱۰۹
۴	کندھار	۱۲۵	۱۱۱
۵	ننگرهار	۱۲۰	۲۱۹
مجموع		۶۰۵	۷۵۷

از تمام ادارات دولتی خواسته شده تا حداقل دو سه نیازمندی‌های مردمی را در پلان بودجوي سال مالي ۱۳۹۸ خویش در نظر بگیرند و آنده پروژه‌های الى را که بنابر محدودیت منابع مالي تمویل شده نمیتوانند در بودجه سال های ۱۴۰۱-۱۳۹۹ در نظر بگیرند.

برای آنده از پیشنهادات که قبیل از قبیل در بلان های بودجوي ادارات منحیث پروژه های در حال تطبيق شامل میباشد خواسته شده است تا معلومات ذیل را فراهم نمایند: (أ) تعین مدت تکمیل پروژه (أ) مشکلات مربوط به اجرا/تطبيق پروژه (أ) محدودیت منابع مالي.

گرینه های تمویل

پیشنهادات مجالس مشورتی حکومت با مردم صرفا در حالات ذیل قابل تمویل بوده است:

۱. منابع موجود (اختیاری)- این منابع شامل سقف بودجه بوده که قبلًا در جلسات استماعیه بودجه نیز مورد تائید قرار گرفته است.
۲. وجود غیر مشروط- این وجهه احتیاطی بوده و در جریان هرسال مالی برای هر ولایت مبلغ ۷۰ میلیون افغانی اختصاص داده میشود.

گرینه تمویل هر پروژه را اداره مربوطه انتخاب می نماید، زمانیکه لست پروژه ها از تمام ادارات ذریعه مکتوب رسمي و یا ایمیل دریافت گردید، وزارت مالیه لست پیشنهادات مردمی را که توسط ادارت ذیربیط انتخاب گردیده با تمام ولایات از طریق اداره مستقل ارگانهای محلی شریک خواهد ساخت.

میثاق شهر و ندی

هدف برنامه میثاق شهر و ندی تحقق بخشیدن دیدگاه خود کفایی دولت از طریق همکاری حکومت افغانستان با هزاران جامعه محلی آن میباشد. این برنامه یکی از ستون های کلیدی چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان است که کشور را در راستای کاهش فقر و استفاده بهینه و موثر از منابع مالی باری میرساند.

این برنامه مانند برنامه همبستگی ملی از طریق بودجه و سیستم مالی واحد در سطح جامعه با مکانیسم های که مشارکت، تخصیص مجدد منابع، شفافیت و حسابدهی را تضمین می کند کار می نماید. برنامه میثاق شهر و ندی خدمات اساسی از قبیل: تعلیم و تربیه، صحت، زیربناهای اساسی روستایی (شامل آب آشامیدنی، جاده ها، آبیاری، انرژی های تجدید پذیر)، حفظ الصحه، زیاله برداری و خدمات انکشافی زراعتی را در روستاهای افغانستان بهبود خواهد بخشید.

برنامه میثاق شهروندی در واقع تلاش های بین الوزارتی برای ارائه خدمات در مناطق روستایی و شهری به صورت موثر تر و شهروند محور است. شش واحد بودجوى وزارت های مالیه، احیا و انکشاف دهات، زراعت آبیاری و مالداری، معارف، صحت عامه و اداره مستقل ارگان های محلی از تطبيق کنندگان اصلی این برنامه ملی دارای اولویت هستند.

این برنامه به از بین بردن روند شکننده و خشونت بار کنوئی کمک می کند و همچنین از ۳۸،۰۰۰ شوراهای انکشاف اجتماعی (CDCs) به متابه نقطه ورود فعالیت های حکومتی و انکشافی در سطح اقتصاد خرد استفاده صورت میگیرد. میثاق شهروندی جوامع روستایی، ولسوالی ها، ولایات و حکومت مرکزی را با هم پیوند می دهد و به این ترتیب حکومت را قادر می سازد تا به نیاز های مردم بیشتر پاسخ دهد. حداقل ۲۵ میلیون نفر که ۵۰٪ فیصد از آنان زنان می باشند در سراسر افغانستان از خدمات پیشرفتی بهره مند می شوند.

برنامه میثاق شهروندی یک برنامه ۱۰ ساله بوده که با هزینه ۵۲.۳ میلیارد افغانی معادل ۷۵۰ میلیون دالر هزینه که از طریق جامعه جهانی، حکومت افغانستان و بانک جهانی تمویل و در سه مرحله تطبيق میگردد.

၁၄၀၀	၁၃၉၉	၁၃၉၈	၁၃၉၇	၁၃၉၆	ကျကျင်းမာရီ	ကျကျင်းမာရီ	ကျကျင်းမာရီ	၂၀၂၁	၂၀၂၀	၁,၃၁၇,၇၀၃
၃၆၂,၆၉၅	၈,၄၇၆,၇၀၀	၆၁၆,၉၃၇	၄၈၅,၉၃၃	၁,၁ၹ၀,၇၂၁	၁၆,၂၆၇,၉၃၅	၄၂၁	၂၀၁	၂၀၁၇	၂,၂၄၁,၃၈၇	၁,၅၆၈,၁၃၁
၁,၁၂၉,၉၈၈	၄,၄၂၆,၃၁၀	၁,၉၂၂,၀၈၇	၂,၁၀၂,၃၄၄	၂၆၃,၄၉၂	၉၈၄၄,၂၂၀	၆၄၆	၂၁၂	၂၁၂	၂,၇၇၁,၃၃၇	၂,၆၁၈,၀၇၅
၁,၁၃၉,၁၅၆	၉,၄၇၆,၁၆၉	၂,၆၁၈,၀၇၅	၂,၁၀၂,၃၄၄	၂၆၃,၄၉၂	၉၈၄၄,၂၂၀	၄၅၁,၁၆၇	၁၆,၈၅၅,၉၀၅	၁၃၄၇,၁၄၈	၁,၁၆၆,၁၆၃	၉,၇၄၅
၁,၁၃၁,၅၈၃	၆,၅၈၈,၇၀၈	၄၇၉,၅၂၈	၃၇၇,၇၀၃	၂၁၂,၅၃၃	၇,၉၄၀,၃၈၅	၁၇၁	၁၇၁	၁၇၁	၂,၁၆၅,၁၈၃	၄,၀၁၉,၆၉၁
၁,၂၇၂,၉၀၂	၁,၂၇၃,၂၄၃	၂,၃၉၄,၁၀၅	၂,၃၉၄,၁၀၅	၂၇၀,၉၄၉	၁၀,၁၂၂,၈၃၀	၂၁၈	၂၁၈	၂၁၈	၁,၅၁၈,၉၈၅	၇,၈၉၂,၀၉၄
၂၆၆,၂၂၁	၅,၀၈၅,၁၅၇	၃၈၇,၁၀၆	၄၅၂,၈၃၆	၃၈၇,၁၀၆	၁၃၀၃၀,၅၃၅	၁၆၁	၁၆၁	၁၆၁	၁,၅၁၇,၄၃၅	၅,၀၈၅,၁၅၇
၄၈,၀၀၀	၅၀,၀၀၀	၉၅၆,၀၈၁	၁,၅၄၅,၃၆၁	၁၇၀,၂၇၅	၆,၃၆၁,၅၉၅	၁၃၇	၁၃၇	၁၃၇	၁,၅၄၅,၃၆၁	၄၈,၀၀၀
၂၃၅,၁၀၂	၁,၈၉၆,၉၅၂	၅၀၁,၉၆၂	၃၉၅,၃၇၃	၁,၀၇၄,၄၉၇	၃,၈၀၇,၆၇၀	၂၀၇	၁၇၉	၁၇၉	၁,၄၇၇,၂၁၃	၃၅,၀၀၀
၃၅,၀၀၀	၅၀,၀၀၀	၅၅၀,၀၀၀	၉,၅၈၂,၃၅၃	၃,၅၂၄,၄၈၈	၁၁,၉၇၈,၃၈၀	၃၂၇	၁၇၉	၁၇၉	၁၁,၉၇၈,၃၈၀	၃၅,၀၀၀
၇၅၈,၈၃၅	၁,၀၉၈,၀၁၀	၁,၂၉၀,၇၆၄	၁,၁၉၉,၄၈၃	၃၈၉,၂၇၇	၄,၇၃၆,၃၇၀	၅၀၈	၁၀၂	၁၀၂	၁၀၂	၇၅၈,၈၃၅

፩,៤០០	១៣៩៩	១៣៩៨	ឈរ ឈរ ឈរ ឈរ						
២,៦០៤,៦១៣	៧,៦៥៧,០០០	១១,៥៧៣,០០០	៣,៨៧៤,០០០	៦,១០០,៨១៥	១,១៩០,៥៧២	៣៣,០០០,០០០	៣០០	២,២៤៧,៤០០	៥,៤៤៨,៤៦៧
២,២៤៧,៤០០	៧,៦០០,០០០	៦,៣៣៥,០០០	២,៣៧២,០០០	១,៧៧៧,៤៥១	១,៦៦៨,១៤៩	២២,០០០,០០០	២០០	-	៥,៤៤៨,៤៦៧
៥,៤៤៨,៤៦៧	៧,៣៣២,០០០	២,០៤៤,០០០	៤,៤១៩,៦០៨	២,៧៥៥,៩២៥	២២,០០០,០០០	២០០	៥,១៣៥	៨៣៥,៤៤១	៦,៦៨៣,០០០
៥,១៣៥	៨៣៥,៤៤១	៦,៦៨៣,០០០	២,៣៦៦,០០០	៤,២៣៤,៤១៦	២,៣៨១,១៤៣	១៦,៥០០,០០០	១៥០	៣,០៥៨,១០០	៦,៤៣៨,៣២៧
៣,០៥៨,១០០	៦,៤៣៨,៣២៧	៨,៤៧៤,៨៥៥	២,៩៤០,០០០	៤,៩៤១,៦៤៥	៤,៤១៧,៨៥៣	៣០,២៧០,៧៨០		៥,៥៥/៥៥	៣,០៥៨,១០០
៥,៥៥/៥៥	៣,០៥៨,១០០	២៧,៩៧៩,២៣៥	៤០,៣៩៧,៨៥៥	១៣,៥៩៦,០០០	២១,៤៧៣,៩៥៥	១២,៤១៣,៦៤២	១២៣,៧៧០,៧៨០	៨៥០	៧,៩១០,១១៣

ကုန်အမျိုး	အ ၂၀၁၈ ခုနှစ် -၃၄	အ ၂၀၁၇ ခုနှစ် -၃၅	၂၁၁၁ ခုနှစ် -၄၆	၂၀၁၀ ခုနှစ် -၄၇	၂၀၁၉ ခုနှစ် -၄၈	၂၀၁၈ ခုနှစ် -၄၉
၄,၂၉၀,၆၄၉,၀၀၀	၆၉,၅၉၃,၀၀၀	၆၂၉၂၇,၀၀၀	၃,၃၂၀,၀၀၀,၀၀၀	ၹ၀၁,၀၅၆,၀၀၀	ၹ၀၁,၀၅၆,၀၀၀	ၶ၀၁,၀၅၆,၀၀၀
၅၅၀,၇၂၇,၀၀၀	၆၂၉၂၇,၀၀၀	၆၂၉၂၇,၀၀၀	၁၁၀,၇၄၀,၀၀၀	၄၃၃,၆ၹ၅,၀၀၀	၄၃၃,၆ၹ၅,၀၀၀	၄၃၃,၆ၹ၅,၀၀၀
၁,၇၀၀,၇၄၂,၀၀၀	၁၃,၂၁၂,၀၀၀	၁၃,၂၁၂,၀၀၀	၂၆၆,၈၄၉,၀၀၀	၁,၄၂၀,၆၈၁,၀၀၀	၁,၄၂၀,၆၈၁,၀၀၀	၁,၄၂၀,၆၈၁,၀၀၀
၆,၂၉၂,၀၀၀	၃၁,၂၁၂,၀၀၀	၃၁,၂၁၂,၀၀၀	၃၁၀,၀၀၀,၀၀၀	၁,၇၄၄,၃၄၄,၀၀၀	၁,၇၄၄,၃၄၄,၀၀၀	၁,၇၄၄,၃၄၄,၀၀၀
၃,၇၅၈,၀၆၃,၀၀၀	၉,၄၃၇,၀၀၀	၉,၄၃၇,၀၀၀	၁၉၂,၈၈၀,၀၀၀	၃,၅၅၅,၇၄၆,၀၀၀	၃,၅၅၅,၇၄၆,၀၀၀	၃,၅၅၅,၇၄၆,၀၀၀
၄,၁၄၄,၃၄၄,၀၀၀	၁၀၀,၀၀၀,၀၀၀	၁၀၀,၀၀၀,၀၀၀	၃၀၀,၀၀၀,၀၀၀	၁,၇၄၄,၃၄၄,၀၀၀	၁,၇၄၄,၃၄၄,၀၀၀	၁,၇၄၄,၃၄၄,၀၀၀
၄၆၀,၇၈၃,၂ၹ၅	၃,၅၂၃,၂ၹ၆	၃,၅၂၃,၂ၹ၆	၁၅၁,၆၈၂,၄၇၉	၃၀၅,၅၇၇,၅၂၀	၃၀၅,၅၇၇,၅၂၀	၃၀၅,၅၇၇,၅၂၀
၈၃၃,၀၃၉,၀၀၀	၆,၉၂၁,၀၀၀	၆,၉၂၁,၀၀၀	၁၉၅,၂၆၉,၀၀၀	၆၃၀,၈၄၉,၀၀၀	၆၃၀,၈၄၉,၀၀၀	၆၃၀,၈၄၉,၀၀၀
၂,၅၃၈,၅၅၇,၃ၱ၁	၈၅,၀၃၃,၂ၸ၀	၈၅,၀၃၃,၂ၸ၀	၈၂၇,၂ၹ၇,၄ၲ၆	၁,၆၂၆,၂ၲ၆,၆၀၅	၁,၆၂၆,၂ၲ၆,၆၀၅	၁,၆၂၆,၂ၲ၆,၆၀၅
၃၈၀,၀၀၀,၀၀၀	၈၀,၀၀၀,၀၀၀	၈၀,၀၀၀,၀၀၀	၁၂၀,၀၀၀,၀၀၀	၁၈၀,၀၀၀,၀၀၀	၁၈၀,၀၀၀,၀၀၀	၁၈၀,၀၀၀,၀၀၀
၁၇၇,၄၉၇,၈၂၆	၁၂,၅၈၃,၂ၦ၀	၁၂,၅၈၃,၂ၦ၀	၃၈,၃၈၈,၇၇၆	၁၂၆,၅၂၅,၈၄၀	၁၂၆,၅၂၅,၈၄၀	၁၂၆,၅၂၅,၈၄၀
၇၈,၇၇၃,၄၈၃,၀၀၉	၂,၉၆၆,၅၈၅,၉၀၇	၂,၉၆၆,၅၈၅,၉၀၇	၁၂၈၁၀,၇၇၃,၁၂၅	၆၂,၉၉၆,၁၂၃,၉၇၇	၆၂,၉၉၆,၁၂၃,၉၇၇	၆၂,၉၉၆,၁၂၃,၉၇၇
၆၀,၅၂၀,၁၈၉,၈၉၈	၂,၁၂၆,၃၁၅,၄၅၇	၂,၁၂၆,၃၁၅,၄၅၇	၁၀,၃၄၅,၉၈၆,၄၄၁	၄၈,၀၄၇,၉၇ၸ,၀၀၀	၄၈,၀၄၇,၉၇ၸ,၀၀၀	၄၈,၀၄၇,၉၇ၸ,၀၀၀
၅,၉၇၂,၃၃၁,၉၂၀	၃၉,၀၀၈,၉၂၀	၃၉,၀၀၈,၉၂၀	၂,၃၀၀,၀၀၀,၀၀၀	၃,၆၃၃,၃၂၃,၀၀၀	၃,၆၃၃,၃၂၃,၀၀၀	၃,၆၃၃,၃၂၃,၀၀၀
၁,၄၇၀,၂၉၃,၀၀၀	၇,၅၄၉,၀၀၀	၇,၅၄၉,၀၀၀	၂၈၀,၀၀၀,၀၀၀	၁,၁၈၂,၇၄၄,၀၀၀	၁,၁၈၂,၇၄၄,၀၀၀	၁,၁၈၂,၇၄၄,၀၀၀
၁၀၀,၀၀၀,၀၀၀	၁၀၀,၀၀၀,၀၀၀	၁၀၀,၀၀၀,၀၀၀	၂၅,၀၀၀,၀၀၀	၇၅,၀၀၀,၀၀၀	၇၅,၀၀၀,၀၀၀	၇၅,၀၀၀,၀၀၀
၅၁၃,၄၇၈,၆ၲ၄	၁၂,၅၈၃,၂ၦ၀	၁၂,၅၈၃,၂ၦ၀	၁၈၆,၃၂၆,၀၀၈	၃၁၄,၅၆၉,၄၁၆	၃၁၄,၅၆၉,၄၁၆	၃၁၄,၅၆၉,၄၁၆
၅၄,၁၀၀,၅၄၆,၇၇၈	၁,၃၄၈,၃၀၆,၅၂၇	၁,၃၄၈,၃၀၆,၅၂၇	၉,၅၁၁,၇၁၅,၆၃၉	၄၂,၈၇၅,၅၂၄,၆၁၂	၄၂,၈၇၅,၅၂၄,၆၁၂	၄၂,၈၇၅,၅၂၄,၆၁၂
၃၈,၂၉၉,၁၇၃,၇၆၆	၃၇၅,၃၀၆,၅၂၇	၃၇၅,၃၀၆,၅၂၇	၇,၀၅၆,၂၀၀,၂၃၉	၃၀,၈၆၇,၆၆၇,၀၀၀	၃၀,၈၆၇,၆၆၇,၀၀၀	၃၀,၈၆၇,၆၆၇,၀၀၀
၃၅,၁၂၈,၆၆၆,၄၆၉	၄၀,၅၅၇,၈၄၀	၄၀,၅၅၇,၈၄၀	၂,၅၃၈,၉၃၉,၆၂၉	၃၂,၅၄၉,၁၆၉,၀၀၀	၃၂,၅၄၉,၁၆၉,၀၀၀	၃၂,၅၄၉,၁၆၉,၀၀၀

፩፻፲፭	፩፻፲፭ ዘመን - ቀን								
5,680,685,000	16,358,000	3,981,680,000	1,682,647,000	3,981,680,000	1,682,647,000	190,000,000	110,766,000	196,496,000	420,000,000
337,573,320	9,437,400	81,459,000	246,676,920	81,459,000	246,676,920	40,000,000	40,000,000	40,000,000	40,000,000
578,500,000	26,000,000	25,100,000	297,400,000	25,100,000	297,400,000	45,000,000	45,000,000	45,000,000	45,000,000
633,000,000	3,000,000	175,000,000	96,000,000	175,000,000	96,000,000	125,595,000	7,000,000,000	7,000,000,000	7,000,000,000
7,125,595,000	2,000,000	7,000,000,000	27,595,000	7,000,000,000	27,595,000	96,000,000	125,595,000	96,000,000	125,595,000
623,360,000	13,360,000	420,000,000	190,000,000	420,000,000	190,000,000	155,427,000	110,766,000	196,496,000	6,921,000
313,262,000	6,000,000	110,766,000	196,496,000	110,766,000	196,496,000	155,427,000	155,427,000	155,427,000	13,291,000
597,700,000	6,921,000	435,352,000	435,352,000	435,352,000	435,352,000	55,242,384	163,445,000	163,445,000	12,583,200
4,067,428,000	13,213,000	1,216,855,000	2,837,360,000	1,216,855,000	2,837,360,000	220,033,000	1,167,673,000	1,309,769,000	6,000,000
1,393,997,000	6,291,000	220,033,000	1,167,673,000	220,033,000	1,167,673,000	400,000,000	1,309,769,000	1,715,769,000	6,663,375
706,663,375	6,663,375	500,000,000	500,000,000	500,000,000	500,000,000	200,000,000	357,000,000	471,000,000	9,000,000
837,000,000	837,000,000	357,000,000	357,000,000	357,000,000	357,000,000	250,000,000	250,000,000	250,000,000	250,000,000
524,620,972	13,212,000	352,236,000	159,172,972	352,236,000	159,172,972	145,000,000	220,000,000	145,000,000	365,000,000
6,291,600	6,291,600	145,000,000	145,000,000	145,000,000	145,000,000	85,000,000	207,550,000	85,000,000	298,841,600
527,091,784	7,549,920	207,550,000	234,741,640	207,550,000	234,741,640	284,800,224	425,579,814	881,303,040	8,321,241,014
8,321,241,014	14,358,160	7,000,000,000	7,000,000,000	7,000,000,000	7,000,000,000	7,000,000,000	7,000,000,000	7,000,000,000	234,425,000
234,425,000	234,425,000	7,000,000,000	87,077,000	147,348,000	87,077,000	108,000,000	253,500,000	386,500,000	6,310,673,320

جدول ۲۱: تشکیل سال مالی ۱۳۹۸ به اساس اداره

شماره	تشکیل	سال مالی
1	شورای امنیت ملی	۱۳۹۸
2	ریاست عمومی امنیت ملی	46,941
3	ریاست محافظت رئیس جمهور	2,430
4	وزارت امور خارجه	1,470
5	وزارت امور داخله	178,781
6	وزارت دفاع ملی	240,484
7	اداره مرکزی ثبت احوال نفوس	3,003
8	اداره ارگانهای محل	7,642
9	دفتر ریاست اجرایی و دارالنشای شورای وزیران	875
10	ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری	3,825
11	ستره محکمه	7,474
12	مشزانو جرگه - شورای ملی	1,173
13	ولسی جرگه - شورای ملی	3,104
14	اداره لوی څارنوالي	6,675
15	وزارت حج ، ارشاد و اوقاف	8,371
16	دفتر وزارت دولت در امور پارلمانی	332
17	وزارت عدله	3,064
18	کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی	965
19	کمیسیون مستقل انتخابات	465
20	کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی	132
21	کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان	715
22	کمیسیون شکایات انتخاباتی	410
23	ریاست دفتر مقام عالی ریاست جمهوری	7,169
24	وزارت فواید عامه	3,107
25	اداره ملی حفاظت محیط زیست	850
26	اداره هوانوردی ملکی	1,292
27	وزارت شهر سازی و مسکن	1,413
28	وزارت انرژی و آب	3,070
29	وزارت ترانسپورت	1,070
30	وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی	2,792
31	وزارت معادن و پترولیم	2,704
32	کمیسیون عالی انرژی اتمی افغانستان	138
33	اداره خط آهن	326
34	اداره مستقل اکشاف زون پایتخت	157
35	وزارت تحصیلات عالی	13,844
36	وزارت معارف	264,498
37	اکادمی علوم افغانستان	498
38	ریاست عمومی تربیت بدنی و سپورت	554

شماره	تشکیل	۱۳۹۸
39	ریاست عمومی رادیو تلویزیون ملی افغانستان	1,655
40	وزارت اطلاعات و فرهنگ	2,227
41	اداره تعليمات تехنیکی و مسلکی	7,122
42	وزارت صحت عامه	18,342
43	اداره مستقل اراضی افغانستان	3,393
44	وزارت احیا و اکشاف دهات	2,125
45	وزارت زراعت، آبیاری و مالداری	8,388
46	وزارت مبارزه علیه مواد مخدر	594
47	اداره ملی آماده گی مبارزه با حوادث	383
48	ریاست عمومی انسجام کوچی ها	380
49	وزارت امور زنان	875
50	وزارت امور سرحدات، اقوام و قبایل	1,397
51	وزارت امور مهاجرین و عودت کننده گان	1,248
52	وزارت کار، امور اجتماعی	6,711
53	اداره ملی حمایت افراد دارای معلولیت و ورثه شهدا	634
54	وزارت مالیه	9,707
55	اداره احصائیه و معلومات	1,050
56	اداره ملی استاندار افغانستان	300
57	اداره عالی بررسی	503
58	وزارت اقتصاد	1,030
59	وزارت صنعت و تجارت	1,284
مجموع واحدهای بودجوى		891,448

፩፻፲፭ ዓ.ም. የኢትዮጵያ ስራውን በኋላ አገልግሎት መመሪያ
338,800,000	3,651,278,296	5,981,582,216	11,980,947,318	577,357,548	3,349,227,122	42,500,000	37,042,496	500,397,205	123,846,874
12,066,979,520	6,085,397,304	7,025,201,504	7,025,201,504	42,330,341	7,276,817	42,500,000	21,957,504	550,004,364	182,000,000
19,006,148,822	3,096,295,021	6,747,573,317	6,747,573,317	42,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000	42,330,341	5,376,262,000
12,066,979,520	6,085,397,304	7,025,201,504	7,025,201,504	42,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000	42,330,341	185,562,000
19,006,148,822	3,096,295,021	6,747,573,317	6,747,573,317	42,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000	42,330,341	78,671,400
12,066,979,520	6,085,397,304	7,025,201,504	7,025,201,504	42,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000	42,330,341	15,789,000
19,006,148,822	3,096,295,021	6,747,573,317	6,747,573,317	42,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000	42,330,341	407,096,000
12,066,979,520	6,085,397,304	7,025,201,504	7,025,201,504	42,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000	42,330,341	95,893,000
12,066,979,520	6,085,397,304	7,025,201,504	7,025,201,504	42,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000	42,330,341	220,000,000
12,066,979,520	6,085,397,304	7,025,201,504	7,025,201,504	42,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000	42,330,341	260,842,000
12,066,979,520	6,085,397,304	7,025,201,504	7,025,201,504	42,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000	42,330,341	291,196,908
12,066,979,520	6,085,397,304	7,025,201,504	7,025,201,504	42,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000	42,330,341	26,000,000
12,066,979,520	6,085,397,304	7,025,201,504	7,025,201,504	42,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000	42,330,341	2,951,240,000
12,066,979,520	6,085,397,304	7,025,201,504	7,025,201,504	42,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000	42,330,341	328,900,000

ፋይናው	ፋይናው በመሆኑ / ተከራካሪ								
501,808,908	29,573,000	-	-	306,769,908	165,466,000	306,769,908	165,466,000	306,769,908	165,466,000
49,800,000	3,000,000	10,800,000	36,000,000	82,060,000	77,051,000	82,060,000	77,051,000	82,060,000	77,051,000
176,807,000	17,696,000	-	-	-	-	-	-	-	-
2,951,240,000	380,000,000	2,571,240,000	-	-	-	-	-	-	-
328,900,000	-	164,450,000	164,450,000	-	-	-	-	-	-
516,000,000	256,960,185	-	259,039,815	-	-	-	-	-	-
13,801,500,000	7,341,676,144	6,459,823,856	-	-	-	-	-	-	-
919,115,000	494,060,536	417,006,464	8,048,000	-	-	-	-	-	-
79,692,632	-	-	-	-	-	-	-	-	-
61,360,000	20,200,000	41,160,000	-	-	-	-	-	-	-
1,041,761,000	210,691,010	413,410,000	417,659,990	413,410,000	-	-	-	-	-
815,687,000	25,166,000	532,530,000	257,991,000	-	-	-	-	-	-
2,059,700,000	4,000,000	2,025,700,000	30,000,000	30,000,000	-	-	-	-	-
18,012,056,288	800,000,000	-	2,300,000,000	14,632,056,288	280,000,000	280,000,000	14,632,056,288	2,300,000,000	800,000,000
399,417,934,932	45,967,137,421	17,536,726,817	2,300,000,000	136,868,061,869	196,746,008,824	196,746,008,824	136,868,061,869	2,300,000,000	45,967,137,421

نام	مکان	جنسیت	تاریخ	ردیف	تفصیل	هزینه
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۳۹۴	۱۳۹۴	گلزاری	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۳۹۵	۱۳۹۵	گلزاری	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
۱۸,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۳۹۶	۱۳۹۶	گلزاری	۱۸,۰۰۰,۰۰۰
۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۳۹۷	۱۳۹۷	گلزاری	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۱۹,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۳۹۸	۱۳۸۴	گلزاری	۳۶,۷۷۹,۰۰۰
۱۹,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۳۹۹	۱۳۹۹	گلزاری	۳۶,۷۷۹,۰۰۰
۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۰۰	۱۴۰۰	گلزاری	۲۶۹,۴۰۰,۰۰۰
۱۹,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۰۱	۱۴۰۱	گلزاری	۲۶۹,۴۰۰,۰۰۰
۳۶,۷۷۹,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۰۲	۱۴۰۲	گلزاری	۷۴,۴۰۰,۰۰۰
۷۴,۴۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۰۳	۱۴۰۳	گلزاری	۷۴,۴۰۰,۰۰۰
۴۱,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۰۴	۱۴۰۴	گلزاری	۴۱,۰۰۰,۰۰۰
۴۱,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۰۵	۱۴۰۵	گلزاری	۴۱,۰۰۰,۰۰۰
۱۵۴,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۰۶	۱۴۰۶	گلزاری	۱۵۴,۰۰۰,۰۰۰
۱۵۴,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۰۷	۱۴۰۷	گلزاری	۱۵۴,۰۰۰,۰۰۰
۶,۱۵۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۰۸	۱۴۰۸	گلزاری	۶,۱۵۰,۰۰۰
۶,۱۵۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۰۹	۱۴۰۹	گلزاری	۶,۱۵۰,۰۰۰
۸,۷۷۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۱۰	۱۴۱۰	گلزاری	۸,۷۷۰,۰۰۰
۸,۷۷۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۱۱	۱۴۱۱	گلزاری	۸,۷۷۰,۰۰۰
۴۵,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۱۲	۱۴۱۲	گلزاری	۴۵,۰۰۰,۰۰۰
۴۵,۰۰۰,۰۰۰	محلہ کوہاٹ	ذکر نہیں	۱۴۱۳	۱۴۱۳	گلزاری	۴۵,۰۰۰,۰۰۰

۱۷۹۴۰۰۰۰۰	۳۳۸,۸۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۳۵۲,۸۵۰	۲۷,۰۰۰,۰۰۰	۲۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۱,۹۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۵۴۷,۱۵۰	۸۸,۸۰۰,۰۰۰	۱۱,۷۴۷,۱۵۰	۶,۷۴۷,۵۷۳,۳۱۷
نام	مکان	نام	مکان	نام	مکان	نام	مکان	نام	نام	نام
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	جیزه / جیزه	۱۳۹۷	جیزه / جیزه	۱۳۸۲						
AFG/390767	جیزه / جیزه	AFG/400002								
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	جیزه / جیزه	۱۳۹۷	جیزه / جیزه	AFG/400003						
AFG/400001	جیزه / جیزه	AFG/400005								
۴۲,۰۰۰,۰۰۰	جیزه / جیزه	۱۳۹۷	جیزه / جیزه	AFG/400004						
۴۲,۰۰۰,۰۰۰	جیزه / جیزه	۱۳۹۷	جیزه / جیزه	AFG/400006						
۲۱,۹۰۰,۰۰۰	جیزه / جیزه	۱۳۹۷	جیزه / جیزه	AFG/400007						
۸۸,۸۰۰,۰۰۰	جیزه / جیزه	۱۳۹۷	جیزه / جیزه	AFG/400008						
۱۱,۷۴۷,۱۵۰	جیزه / جیزه		جیزه / جیزه	AFG/410018						
۳,۱۲۸,۳۵۲	جیزه / جیزه		جیزه / جیزه	AFG/410038						
۷,۴۴۰,۰۰۰	جیزه / جیزه		جیزه / جیزه	AFG/410066						
۸۶۴,۵۹۳,۶۹۷	جیزه / جیزه		جیزه / جیزه	AFG/410074						
۷۳۹,۲۹۶,۷۲۱	جیزه / جیزه		جیزه / جیزه	AFG/410074						

۱۷۶۴۰۰۰۰۰۰۰	۱۷۶۴۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۷۶۴۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۷۶۴۳۰۰۰۰۰۰۰	۱۷۶۴۴۰۰۰۰۰۰۰	۱۷۶۴۵۰۰۰۰۰۰۰	۱۷۶۴۶۰۰۰۰۰۰۰
۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۳۹۲	۱۳۹۲	۱۳۹۲	۱۳۹۲
۵,۰۷۵,۱۹۸	۵,۰۷۵,۱۹۸	۵,۰۷۵,۱۹۸	۱۳۹۲	۱۳۹۲	۱۳۹۲	۱۳۹۲
۳,۶۸۹,۲۹۶	۳,۶۸۹,۲۹۶	۳,۶۸۹,۲۹۶	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱
۸,۶۸۹,۲۹۶	۸,۶۸۹,۲۹۶	۸,۶۸۹,۲۹۶	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱
۵۰,۲۳۲,۴۰۰	۵۰,۲۳۲,۴۰۰	۵۰,۲۳۲,۴۰۰	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱
۶,۷۲۳,۲۴۰	۶,۷۲۳,۲۴۰	۶,۷۲۳,۲۴۰	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱
۸۶۸,۹۳۰	۸۶۸,۹۳۰	۸۶۸,۹۳۰	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱
۴۰,۸۹۲,۹۶۰	۴۰,۸۹۲,۹۶۰	۴۰,۸۹۲,۹۶۰	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱
۳۱۲,۵۷۱,۸۳۹	۳۱۲,۵۷۱,۸۳۹	۳۱۲,۵۷۱,۸۳۹	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱	۱۳۹۱
۱۸۴,۷۵۷,۱۸۴	۱۸۴,۷۵۷,۱۸۴	۱۸۴,۷۵۷,۱۸۴	۱۳۹۲	۱۳۹۲	۱۳۹۲	۱۳۹۲
۲,۳۴۴,۶۴۸	۲,۳۴۴,۶۴۸	۲,۳۴۴,۶۴۸				

نېټوون	مکان / گلېچا	جنيه	سونا	پالٹ	جنيه	مکان / گلېچا	نېټوون	مکان / گلېچا	جنيه	سونا	پالٹ	جنيه	نېټوون	
30,412,536	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	30,412,536	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	26,067,888	AFG/420558
30,412,536	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	30,412,536	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	26,067,888	AFG/420559
30,412,536	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	30,412,536	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	26,067,888	AFG/420560
23,446,480	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	23,446,480	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	6,723,240	AFG/420561
23,446,480	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	23,446,480	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	6,723,240	AFG/420562
23,446,480	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	23,446,480	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	8,689,296	AFG/420563
6,723,240	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	6,723,240	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	8,689,296	AFG/420564
6,723,240	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	6,723,240	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	127,232,400	AFG/420565
8,689,296	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	8,689,296	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	3,689,296	AFG/420566
127,232,400	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	127,232,400	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	1,350,000,000	AFG/420567
3,689,296	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	3,689,296	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	1,350,000,000	AFG/420568
1,350,000,000	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	1,350,000,000	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	1,350,000,000	AFG/420569
1,350,000,000	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	1,350,000,000	عاجد	1396	جنيه	پالٹ	سونا	1,165,825,693	AFG/430060
2,292,994,358	عاجد	1381	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	2,292,994,358	عاجد	1381	جنيه	پالٹ	سونا	3,458,820,051	AFG/430061
3,458,820,051	عاجد	1382	جنيه	پالٹ	سونا	سونا	3,458,820,051	عاجد	1382	جنيه	پالٹ	سونا	430,919,964	AFG/430063

۱۷۶۴۰۰۰	۱۷۶۳۹۰۰۰	۱۷۶۳۸۰۰۰	۱۷۶۳۷۰۰۰	۱۷۶۳۶۰۰۰	۱۷۶۳۵۰۰۰	۱۷۶۳۴۰۰۰	۱۷۶۳۳۰۰۰	۱۷۶۳۲۰۰۰	۱۷۶۳۱۰۰۰	۱۷۶۳۰۰۰	۱۷۶۲۹۰۰۰	۱۷۶۲۸۰۰۰	۱۷۶۲۷۰۰۰	۱۷۶۲۶۰۰۰	۱۷۶۲۵۰۰۰	۱۷۶۲۴۰۰۰	۱۷۶۲۳۰۰۰		
۲,۷۶۰,۷۸۹,۰۰۰	۲,۱۰۸,۶۳۰,۰۰۰	۶۵۲,۱۵۹,۰۰۰	۳,۷۲۰,۰۰۰	۴۳,۶۷۱,۴۰۰	۷۸,۶۷۱,۴۰۰	۱۵,۷۸۹,۰۰۰	۴,۲۰۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۳,۶۷۱,۴۰۰	۱۵,۷۸۹,۰۰۰	۱۰,۰۳۴,۰۰۰	۱۰,۰۳۴,۰۰۰	۱,۵۵۵,۰۰۰	۱,۵۵۵,۰۰۰	۴,۲۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۰۷,۰۹۶,۰۰۰
گزارشی مالیاتی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	تکمیلی از توزیع مالیات بر سود از تجارت خارجی	
۱,۳۹۵	۱,۳۸۶	۱,۳۹۵	۱,۳۸۵	۱,۳۹۰	۱,۳۹۰	۱,۳۹۵	۱,۳۹۰	۱,۳۹۵	۱,۳۹۵	۱,۳۹۰	۱,۳۹۵	۱,۳۹۵	۱,۳۹۵	۱,۳۹۵	۱,۳۹۵	۱,۳۹۵	۱,۳۹۵		
AFG/590210	AFG/600006	AFG/600038	AFG/600039	AFG/610020	AFG/610043	AFG/610057	AFG/620134	AFG/620135	AFG/620163	AFG/620191	AFG/620192	AFG/620193	AFG/620194	AFG/620195	AFG/620196	AFG/620197	AFG/620198		

نوع	مبلغ	نحوه	جذب	بيان	رقم
دیگر	۱۰,۱۹۴,۰۰۰	جهانی	جهانی	(جهانی، تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن) تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۱
دیگر	۲۸,۰۰۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۸۹
دیگر	۲۸,۰۰۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۷
دیگر	۵۳,۱۹۶,۹۰۸	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۷
دیگر	۵۳,۱۹۶,۹۰۸	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۷
دیگر	۷۰,۰۰۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۷
دیگر	۷۰,۰۰۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۷
دیگر	۷۰,۰۰۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۷
دیگر	۷۰,۰۰۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۷
دیگر	۷,۰۰۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۸۸
دیگر	۱۹,۰۰۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۴
دیگر	۱۹,۰۰۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۴
دیگر	۲,۹۵۱,۲۴۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۸۶
دیگر	۱,۲۹۸,۴۶۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۸۷
دیگر	۳۸۰,۰۰۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۱
دیگر	۱,۱۶۱,۷۸۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۳
دیگر	۱,۱۶۱,۷۸۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۳
دیگر	۳۸۰,۰۰۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۷
دیگر	۱,۲۹۸,۴۶۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۸۷
دیگر	۳۸۰,۰۰۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۱
دیگر	۱,۱۶۱,۷۸۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۳
دیگر	۱,۰۰۰,۰۰۰	جهانی	جهانی	تولیدی، صادراتی، ایندیکیشن	۱۳۹۳

۱۴۹۷	۰۶۱۳	۰۶۱۲	۰۶۱۱	۰۶۱۰	۰۶۰۹	۰۶۰۸	۰۶۰۷
مکتب / گزارش	جهانی						
۱,۴۸۸,۰۰۰,۰۰۰	۵۳۵,۶۸۰,۰۰۰	۲,۵۲۹,۶۰۰,۰۰۰	۱,۴۸۸,۰۰۰,۰۰۰	۲۹۷,۶۰۰,۰۰۰	۲۹۷,۶۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰
AFG/830037	AFG/830040	AFG/830041	AFG/830042	AFG/830043	AFG/830044	AFG/830045	AFG/830046
گزینه هایی که میتوانند از طریق این روش ایجاد شوند	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود
۱,۴۸۸,۰۰۰,۰۰۰	۵۳۵,۶۸۰,۰۰۰	۲,۵۲۹,۶۰۰,۰۰۰	۱,۴۸۸,۰۰۰,۰۰۰	۲۹۷,۶۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰
AFG/830041	AFG/830042	AFG/830043	AFG/830044	AFG/830045	AFG/830046	AFG/830047	AFG/830047
آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود	آنچه در اینجا آورده شده است از طریق این روش ایجاد نمیشود
۹۶,۷۲۰,۰۰۰	۲۲۳,۲۰۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۷,۷۰۰,۰۰۰	۹۶,۷۲۰,۰۰۰	۹۶,۷۲۰,۰۰۰	۷,۷۰۰,۰۰۰	۹۶,۷۲۰,۰۰۰
AFG/830047	AFG/830045	AFG/830046	AFG/830046	AFG/830047	AFG/830047	AFG/830047	AFG/830047
۸۶۶,۰۶۷,۰۰۰	۲۳,۸۶۳,۰۰۰	۱۵۲,۱۹۵,۰۰۰	۵۶,۱۱۳,۰۰۰	۱۵۲,۱۹۵,۰۰۰	۵۶,۱۱۳,۰۰۰	۵۶,۱۱۳,۰۰۰	۱۷,۵۸۸,۰۰۰
AFG/840001	AFG/840011	AFG/840012	AFG/840013	AFG/840013	AFG/840013	AFG/840013	AFG/840013

ضمیمه

راپور مفصل به اساس احصاییه مالی حکومت

یادداشت های مربوط به گزارشات احصائیه مالی حکومت (GFS):

1. تمام ارقام مندرج در گزارشات (به اساس برنامه و ولایت) بر مبنای میلان مصارف سال های گذشته پیش بینی گردیده است.

این ارقام بعد از مشورت با وزارت و واحد های بودجوي قابل تغيير میباشند.

2. ارقام ارایه شده در جداول فعلاً تحت آزمایش کيفی بوده و ممکن در نسخه های بعدی تغييرات اندک در آن رونما گردد.

این مسئله در حقیقت ناشی از جدید بودن سیستم بودجه سازی فعلی بوده که در سال های بعدی بطور قابل ملاحظه بهبود خواهد یافت.

3. شرح تفصیلی به اساس واحد بودجوي و ولایت شامل بخش های ذیل اند:

گزارشات به اساس وزارت/واحد بودجوي - احصائیه مالی حکومت و تصنیف وظایف حکومت

- گزارش بودجه توحید شده به اساس وزارت/واحد بودجوي

- گزارش بودجه عادی به اساس وزارت/واحد بودجوي

- گزارش بودجه انکشافی به اساس وزارت/واحد بودجوي

گزارشات به اساس ولایت - احصائیه مالی حکومت و تصنیف وظایف حکومت

- گزارش بودجه توحید شده به اساس ولایت

- گزارش بودجه عادی به اساس ولایت

- گزارش بودجه انکشافی به اساس ولایت

تمام معلومات فوق از طریق وب سایت رسمی ریاست عمومی بودجه وزارت مالیه (www.budgetmof.gov.af) قابل

دریافت است.

መግቢያ የንግድ በዚህ ወረዳ እና የሚከተሉት ደንብ በፊርማ									
1401 ደንብ ቁጥር	1400 ደንብ ቁጥር	1399 ደንብ ቁጥር	1398 ደንብ ቁጥር	1397 ደንብ ቁጥር	1396 ደንብ ቁጥር	ገዢነት የሰነድ አቀፍ	1397 ደንብ ቁጥር	1398 ደንብ ቁጥር	1401 ደንብ ቁጥር
353,548,575,943	368,856,229,773	381,930,312,934	386,447,492,033	247,100,934,474	359,798,972,671	355,731,292,521	355,731,292,521	359,798,972,671	1398,548,575,943
175,208,610,887	158,537,123,866	140,908,245,980	127,133,078,744	76,123,707,917	111,273,947,539	111,514,751,608	111,514,751,608	111,273,947,539	175,208,610,887
7,525,949,848	6,809,839,067	6,052,560,4300	5,460,902,690	4,018,059,262	5,084,593,008	5,095,596,398	5,095,596,398	5,084,593,008	7,525,949,848
94,448,431,374	134,410,037,291	173,553,871,296	198,441,897,365	105,595,126,218	190,372,711,688	185,938,382,080	185,938,382,080	190,372,711,688	94,448,431,374
76,365,583,834	69,099,229,549	61,141,591,448	55,411,613,234	61,364,041,077	53,067,720,436	53,182,562,435	53,067,720,436	61,364,041,077	76,365,583,834
391,163,994,716	382,318,481,709	372,297,162,867	353,450,797,513	224,464,754,190	333,197,235,148	287,720,244,803	287,720,244,803	333,197,235,148	391,163,994,716
233,994,159,970	220,749,207,511	208,253,969,356	196,666,008,825	147,404,187,075	174,187,989,917	76,268,571,065	108,445,454,483	174,187,989,917	233,994,159,970
106,952,880,991	113,408,569,398	117,662,946,536	121,750,300,572	50,443,108,874	147,404,187,075	174,187,989,917	76,268,571,065	108,445,454,483	106,952,880,991
233,994,159,970	220,749,207,511	208,253,969,356	196,666,008,825	147,404,187,075	174,187,989,917	76,268,571,065	108,445,454,483	174,187,989,917	233,994,159,970
106,952,880,991	113,408,569,398	117,662,946,536	121,750,300,572	50,443,108,874	147,404,187,075	174,187,989,917	76,268,571,065	108,445,454,483	106,952,880,991
24,001,441,237	22,457,541,179	21,010,141,326	4,657,120,366	3,007,276,817	460,238,110	7,276,817	597,289,486	1,389,950,000	24,001,441,237
5,329,549,648	390,550,000	2,300,000,000	2,300,000,000	527,177,436	527,177,436	527,177,436	1,389,950,000	1,389,950,000	5,329,549,648
417,888,500	2,300,000,000	2,300,000,000	2,300,000,000	527,177,436	527,177,436	527,177,436	450,617,776	76,268,571,065	417,888,500
2,300,000,000	113,408,569,398	117,662,946,536	121,750,300,572	50,443,108,874	147,404,187,075	174,187,989,917	76,268,571,065	108,445,454,483	2,300,000,000
24,001,441,237	22,457,541,179	21,010,141,326	4,657,120,366	3,007,276,817	460,238,110	7,276,817	597,289,486	1,389,950,000	24,001,441,237
18,030,074,370	18,030,056,2886	18,047,212,284	19,497,212,298	2,000,455,156	26,659,055,993	11,476,078,981	23,349,838,778	21,869,796,002	18,030,074,370
37,615,148,773	-13,462,952,196	9,633,150,068	32,996,945,21	22,554,180,284	45,179,743,142	68,601,737,523	68,601,047,718	43,336,933,005	37,615,148,773
38,342,140,732	42,099,051,621	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	44,729,699,707	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	38,342,140,732
38,342,140,732	42,099,051,621	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	44,729,699,707	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	38,342,140,732
75,957,559,504	-55,561,853,557	-35,096,549,640	-12,183,048,621	-31,764,743,000	-17,335,196,282	2,345,749,359	(2-2-1-2) የንግድ የሚከተሉት ደንብ በፊርማ	65,474,489,359	75,957,559,504
38,342,140,732	42,099,051,621	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	44,729,699,707	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	38,342,140,732
454,719,127	516,726,280	561,659,000	-6,526,000,000	-6,591,033,334	-922,589,607	-1,380,145,064	-1,380,145,064	-7,100,000,000	454,719,127
454,719,127	516,726,280	561,659,000	-6,526,000,000	-6,591,033,334	-922,589,607	-1,380,145,064	-1,380,145,064	-7,100,000,000	454,719,127
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
75,957,559,504	-55,561,853,557	-35,096,549,640	-12,183,048,621	-31,764,743,000	-17,335,196,282	2,345,749,359	(2-2-1-2) የንግድ የሚከተሉት ደንብ በፊርማ	65,474,489,359	75,957,559,504
38,342,140,732	42,099,051,621	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	44,729,699,707	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	38,342,140,732
38,342,140,732	42,099,051,621	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	44,729,699,707	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	38,342,140,732
454,719,127	516,726,280	561,659,000	-6,526,000,000	-6,591,033,334	-922,589,607	-1,380,145,064	-1,380,145,064	-7,100,000,000	454,719,127
454,719,127	516,726,280	561,659,000	-6,526,000,000	-6,591,033,334	-922,589,607	-1,380,145,064	-1,380,145,064	-7,100,000,000	454,719,127
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
75,957,559,504	-55,561,853,557	-35,096,549,640	-12,183,048,621	-31,764,743,000	-17,335,196,282	2,345,749,359	(2-2-1-2) የንግድ የሚከተሉት ደንብ በፊርማ	65,474,489,359	75,957,559,504
38,342,140,732	42,099,051,621	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	44,729,699,707	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	38,342,140,732
38,342,140,732	42,099,051,621	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	44,729,699,707	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	38,342,140,732
454,719,127	516,726,280	561,659,000	-6,526,000,000	-6,591,033,334	-922,589,607	-1,380,145,064	-1,380,145,064	-7,100,000,000	454,719,127
454,719,127	516,726,280	561,659,000	-6,526,000,000	-6,591,033,334	-922,589,607	-1,380,145,064	-1,380,145,064	-7,100,000,000	454,719,127
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
75,957,559,504	-55,561,853,557	-35,096,549,640	-12,183,048,621	-31,764,743,000	-17,335,196,282	2,345,749,359	(2-2-1-2) የንግድ የሚከተሉት ደንብ በፊርማ	65,474,489,359	75,957,559,504
38,342,140,732	42,099,051,621	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	44,729,699,707	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	38,342,140,732
38,342,140,732	42,099,051,621	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	44,729,699,707	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	38,342,140,732
454,719,127	516,726,280	561,659,000	-6,526,000,000	-6,591,033,334	-922,589,607	-1,380,145,064	-1,380,145,064	-7,100,000,000	454,719,127
454,719,127	516,726,280	561,659,000	-6,526,000,000	-6,591,033,334	-922,589,607	-1,380,145,064	-1,380,145,064	-7,100,000,000	454,719,127
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
623,768,710	708,828,080	708,828,080	708,828,080	770,465,304	787,394,281	1,783,518,164	1,783,518,164	1,783,518,164	623,768,710
75,957,559,504	-55,561,853,557	-35,096,549,640	-12,183,048,621	-31,764,743,000	-17,335,196,282	2,345,749,359	(2-2-1-2) የንግድ የሚከተሉት ደንብ በፊርማ	65,474,489,359	75,957,559,504
38,342,140,732	42,099,051,621	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	44,729,699,707	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	38,342,140,732
38,342,140,732	42,099,051,621	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	44,729,699,707	44,729,699,707	45,179,743,142	45,179,743,142	38,342,140,732
454,719,127	516,726,280	561,659,000	-6,526,000,000	-6,591,033,334	-922,589,607	-1,380,145,064	-1,380,145,064	-7,100,000,000	454,719,127
454,719,127	516,726,280	561,659,000	-6,526,000,000	-6,591,033,334	-922,589,607	-1,380,145,064	-1,380,145,064	-7,	

1401 የሸጪ ስም	1400 የሸጪ ስም	1399 የሸጪ ስም	1398 የሸጪ ስም	1397 የሸጪ ስም	1396 የሸጪ ስም	ይህንን የሸጪ ስም እና በአማርኛ የሸጪ ስም
2,617,837,725	2,486,717,993	2,360,926,298	2,237,816,445	1,637,949,934	1,888,676,853	1,776,821,693
396,840,007	375,153,348	354,666,175	335,311,560	223,686,097	270,941,513	249,839,735
135,932,368	134,287,201	131,862,613	127,668,000	77,361,937	127,989,996	109,455,206
69,048,314	66,100,741	63,229,571	60,344,631	52,396,389	58,982,451	80,153,018
36,533,687	31,154,529	31,227,006	31,024,379	10,845,393	42,439,567	12,573,648
30,350,367	27,041,920	27,041,920	14,120,155	26,567,778	16,723,540	16,723,540
180,091,081	170,747,3789	7,574,188,883	7,430,000,003	5,690,733,818	7,010,751,06	4,690,448,26
7,431,140,522	7,544,972,773	7,574,188,883	7,430,000,003	5,690,733,818	7,010,751,06	4,690,448,26
556,227,331	524,115,202	161,379,160	152,779,160	99,535,137	132,130,926	132,130,926
6,694,822,111	6,850,383,964	6,918,301,272	6,812,029,406	5,314,648,146	6,462,295,880	4,046,777,749
346,335,492	339,997,981	332,114,694	320,515,484	186,099,865	321,267,993	260,420,557
22,298,052	21,043,243	19,859,179	18,741,865	15,056,582	18,234,897	16,885,461
103,494,758	104,756,960	104,898,592	102,729,613	111,501,112	66,839,037	176,696,059
207,542,682	224,197,778	207,356,924	199,044,005	123,247,193	182,531,684	176,696,059
97,010,853	91,671,360	86,628,266	66,357,935	78,826,734	63,515,753	63,515,753
104,617,347	101,168,800	97,554,048	97,554,048	90,366,026	57,469,183	40,366,026
77,636,496	75,093,438	72,445,595	69,412,203	37,158,179	54,202,013	43,684,448
690,665,670	670,557,422	69,260,525	1,183,046,827	1,158,488,524	1,183,046,827	920,893,999
667,166,074	667,166,074	702,557,422	69,412,203	37,158,179	54,202,013	43,684,448
2,376,581	2,700,660	2,935,500	3,000,000	12,142,740	20,176,812	37,158,179
400,820,420	396,840,547	390,284,946	379,128,478	199,856,505	373,081,992	383,874,842
2,376,581	2,700,660	2,935,500	3,000,000	12,142,740	20,176,812	37,158,179
311,897,113	311,018,888	307,897,339	299,996,290	144,434,953	272,450,884	292,450,884
8,978,792	8,522,625	8,090,275	7,680,473	10,625,425	14,130,792	7,623,045
77,567,934	74,398,675	71,361,831	68,451,716	32,644,387	66,342,715	83,800,1313
2,1,389,968,119	20,280,641,707	19,226,328,450	18,217,694,000	17,136,897,130	15,887,110,002	15,220,108,973
2,1,389,968,119	20,280,641,707	19,226,328,450	18,217,694,000	17,136,897,130	15,887,110,002	15,220,108,973
21,389,968,119	20,280,641,707	19,226,328,450	18,217,694,000	17,136,897,130	15,887,110,002	15,220,108,973
414,215,400	431,719,142	442,026,597	438,056,000	252,451,694	475,344,306	316,052,915
414,215,400	431,719,142	442,026,597	438,056,000	252,451,694	475,344,306	316,052,915
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,001	150,191,726	143,452,800	437,520,242	144,060,016	788,867,667
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,512,515	232,948,883	139,825,064
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	508,321,067	250,389,995	931,768,574
167,086,107	158,790,					

የኢትዮጵያ ማኅበር አስተዳደር የሚመለከት ትንተና ተቋማት						
1401 የጂዢ ስም	1400 የጂዢ ስም	1399 የጂዢ ስም	1398 የጂዢ ስም	1397 የጂዢ ስም	1396 የጂዢ ስም	ገዢነት የጂዢ ስም
3,371,430,441	3,199,086,548	3,034,350,841	2,874,450,000	2,045,570,754	2,396,891,663	2,244,836,010
135,932,368	134,287,201	131,862,613	127,668,000	76,993,721	127,989,996	109,040,850
7,431,140,522	7,544,972,773	7,574,188,883	7,430,300,003	5,689,390,317	7,010,751,506	4,685,649,551
346,335,492	339,997,981	332,114,694	320,515,484	185,693,100	312,267,993	259,860,486
316,956,606	320,019,846	287,353,768	273,019,751	176,693,443	253,694,798	234,452,250
952,084,202	964,228,425	943,653,000	1,749,001,955	1,381,442,000	1,085,238,588	1,085,238,588
400,820,420	390,284,946	379,128,478	196,709,058	373,081,992	381,981,587	381,981,587
2,138,968,119	2,028,041,707	19,226,328,450	18,217,694,000	17,136,897,130	15,887,110,002	15,220,108,973
414,215,400	431,719,142	442,026,597	438,056,000	252,216,918	475,344,306	315,271,962
167,086,107	158,790,001	150,919,726	143,452,800	437,027,275	144,060,016	768,335,517
381,720,139	361,098,322	341,620,550	323,222,000	260,354,333	232,48,883	139,760,843
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	250,389,995	360,995,281	178,959,5648
478,697,674	496,883,662	507,329,163	501,808,098	1,785,595,648	219,090,999	154,849,197
58,700,236	55,565,580	52,602,000	49,800,000	36,260,677	55,762,002	45,709,047
196,734,346	190,642,148	184,242,360	176,807,001	161,993,689	278,613,008	218,936,787
58,700,236	55,565,580	52,602,000	49,800,000	36,260,677	55,762,002	45,709,047
196,734,346	190,642,148	184,242,360	176,807,001	161,993,689	278,613,008	218,936,787
535,841,757	508,197,980	482,015,722	457,216,219	250,389,995	360,995,281	178,959,5648
478,697,674	496,883,662	507,329,163	501,808,098	1,785,595,648	219,090,999	154,849,197
58,700,236	55,565,580	52,602,000	49,800,000	36,260,677	55,762,002	45,709,047
196,734,346	190,642,148	184,242,360	176,807,001	161,993,689	278,613,008	218,936,787
58,700,236	55,565,580	52,602,000	49,800,000	36,260,677	55,762,002	45,709,047
2,337,953,440	2,656,765,273	2,887,788,340	2,951,240,000	1,455,969,964	3,192,255,497	1,455,969,964
205,552,475	296,082,658	321,282,650	328,900,000	132,188,400	328,920,000	132,188,400
408,771,988	464,513,520	504,906,000	516,000,000	774,040,570	557,600,000	774,040,570
10,933,459,970	12,424,386,330	13,504,767,750	13,801,000,000	7,963,560,001	10,564,270,983	7,963,560,001
62,301,713	62,752,100	62,752,100	61,560,000	919,155,000	62,536,3,74	1,082,2,77,686
93,304,789	88,520,189	83,987,308	79,692,632	53,802,273	76,835,919	65,776,554
746,797,807	837,682,068	902,927,249	919,155,000	1,565,50,004	1,555,50,004	1,564,20,337
93,304,789	88,520,189	83,987,308	79,692,632	53,802,273	76,835,919	65,776,554
746,797,807	837,682,068	902,927,249	919,155,000	1,565,50,004	1,555,50,004	1,564,20,337
62,301,713	62,752,100	62,752,100	61,560,000	919,155,000	62,536,3,74	1,082,2,77,686
847,805,991	845,767,973	837,787,424	1,062,787,462	1,041,760,999	1,312,2,47,988	674,402,247
1,042,402,695	1,058,703,724	1,062,787,462	1,062,787,462	1,002,937,776	815,687,000	1,002,937,776
1,042,402,695	1,058,703,724	1,062,787,462	1,062,787,462	1,002,937,776	815,687,000	1,002,937,776
1,652,030,636	1,685,490,854	2,019,457,450	2,019,457,450	2,059,700,000	2,059,700,000	2,059,700,000
16,338,191,700	16,295,200,024	16,420,305,030	16,420,305,030	18,012,056,288	18,012,056,288	18,012,056,288
847,805,991	845,767,973	837,787,424	1,062,787,462	1,041,760,999	1,312,2,47,988	674,402,247
1,042,402,695	1,058,703,724	1,062,787,462	1,062,787,462	1,002,937,776	815,687,000	1,002,937,776
93,304,789	88,520,189	83,987,308	79,692,632	53,802,273	76,835,919	65,776,554
746,797,807	837,682,068	902,927,249	919,155,000	1,565,50,004	1,555,50,004	1,564,20,337
62,301,713	62,752,100	62,752,100	61,560,000	919,155,000	62,536,3,74	1,082,2,77,686
847,805,991	845,767,973	837,787,424	1,062,787,462	1,041,760,999	1,312,2,47,988	674,402,247
1,652,030,636	1,685,490,854	2,019,457,450	2,019,457,450	2,059,700,000	2,059,700,000	2,059,700,000
16,338,191,700	16,295,200,024	16,420,305,030	16,420,305,030	18,012,056,288	18,012,056,288	18,012,056,288
847,805,991	845,767,973	837,787,424	1,062,787,462	1,041,760,999	1,312,2,47,988	674,402,247
1,042,402,695	1,058,703,724	1,062,787,462	1,062,787,462	1,002,937,776	815,687,000	1,002,937,776
93,304,789	88,520,189	83,987,308	79,692,632	53,802,273	76,835,919	65,776,554
746,797,807	837,682,068	902,927,249	919,155,000	1,565,50,004	1,555,50,004	1,564,20,337
62,301,713	62,752,100	62,752,100	61,560,000	919,155,000	62,536,3,74	1,082,2,77,686
847,805,991	845,767,973	837,787,424	1,062,787,462	1,041,760,999	1,312,2,47,988	674,402,247
1,042,402,695	1,058,703,724	1,062,787,462	1,062,787,462	1,002,937,776	815,687,000	1,002,937,776
93,304,789	88,520,189	83,987,308	79,692,632	53,802,273	76,835,919	65,776,554
746,797,807	837,682,068	902,927,249	919,155,000	1,565,50,004	1,555,50,004	1,564,20,337
62,301,713	62,752,100	62,752,100	61,560,000	919,155,000	62,536,3,74	1,082,2,77,686
847,805,991	845,767,973	837,787,424	1,062,787,462	1,041,760,999	1,312,2,47,988	674,402,247
1,042,402,695	1,058,703,724	1,062,787,462	1,062,787,462	1,002,937,776	815,687,000	1,002,937,776
93,304,789	88,520,189	83,987,308	79,692,632	53,802,273	76,835,919	65,776,554
746,797,807	837,682,068	902,927,249	919,155,000	1,565,50,004	1,555,50,004	1,564,20,337
62,301,713	62,752,100	62,752,100	61,560,000	919,155,000	62,536,3,74	1,082,2,77,686
847,805,991	845,767,973	837,787,424	1,062,787,462	1,041,760,999	1,312,2,47,988	674,402,247
1,042,402,695	1,058,703,724	1,062,787,462	1,062,787,462	1,002,937,776	815,687,000	1,002,937,776
93,304,789	88,520,189	83,987,308	79,692,632	53,802,273	76,835,919	65,776,554
746,797,807	837,682,068	902,927,249	919,155,000	1,565,50,004	1,555,50,004	1,564,20,337
62,301,713	62,752,100	62,752,100	61,560,000	919,155,000	62,536,3,74	1,082,2,77,686
847,805,991	845,767,973	837,787,424	1,062,787,462	1,041,760,999	1,312,2,47,988	674,402,247
1,042,402,695	1,058,703,724	1,062,787,462	1,062,787,462	1,002,937,776	815,687,000	1,002,937,776
93,304,789	88,520,189	83,987,308	79,692,632	53,802,273	76,835,919	65,776,554
746,797,807	837,682,068	902,927,249	919,155,000	1,565,50,004	1,555,50,004	1,564,20,337
62,301,713	62,752,100	62,752,100	61,560,000	919,155,000	62,536,3,74	1,082,2,77,686
847,805,991	845,767,973	837,787,424	1,062,787,462	1,041,760,999	1,312,2,47,988	674,402,247
1,042,402,695	1,058,703,724	1,062,787,462	1,062,787,462	1,002,937,776	815,687,000	1,002,937,776
93,304,789	88,520,189	83,987,308	79,692,632	53,802,273	76,835,919	65,776,554
746,797,807	837,682,068	902,927,249	919,155,000	1,565,50,004	1,555,50,004	1,564,20,337
62,301,713	62,752,100	62,752,100	61,560,000	919,155,000	62,536,3,74	1,082,2,77,686
847,805,991	845,767,973	837,787,424	1,062,787,462	1,041,760,999	1,312,2,47,988	674,402,247
1,042,402,695	1,058,703,724	1,062,787,462	1,062,787,462	1,002,937,776	815,687,000	1,002,937,776
93,304,789	88,520,189	83,987,308	79,692,632	53,802,273	76,835,919	65,776,554
746,797,807	837,682,068	902,927,249	919,155,000	1,565,50,004	1,555,50,004	1,564,20,337
62,301,713	62,752,100	62,752,100	61,560,000	919,155,000	62,536,3,74	1,082,2,77,686
847,805,991	845,767,973	837,787,424	1,062,787,462	1,041,760,999	1,312,2,47,988	674,402,247
1,042,402,695	1,058,703,724	1,062,787,462	1,062,787,462	1,002,937,776	815,687,000	1,002,937,776
93,304,789	88,520,189	83,987,308	79,692,632	53,802,273	76,835,919	65,776,554
746,797,807	837,682,068	902,927,249	919,155,000	1,565,50,004	1,555,50,004	1,564,20,337
62,301,713	62,752,100	62,752,100	61,560,000	919,155,000	62,536,3,74	1,082,2,77,686
847,805,991	845,767,973	837,787,424	1,062,787,462	1,041,760,999	1,312,2,47,988	674,402,247
1,042,402,695	1,058,703,724	1,062,787,462	1,062,787,462	1,002,937,776	815,687,000	1,002,937,776
93,304,789	88,520,189	83,987,308	79,692,632	53,802,273	76,835,919	65,776,554
746,797,807	837,682,068	902,927,249	919,155,000	1,565,50,004	1,555,50,004	1,564,20,337
62,301,713	62,752,100	62,752,100	61,560,000	919,155,000	62,536,3,74	

1401 የሚገኘበት	1400 የሚገኘበት	1399 የሚገኘበት	1398 የሚገኘበት	1397 የሚገኘበት	1396 የሚገኘበት	ይጠቃለውን የሚገኘበት
132,480,437	150,545,951	163,636,903	167,232,400	115,585,481	101,840,000	99,872,788
151,439,303	172,090,117	187,054,475	191,164,512	163,547,479	135,339,999	55,378,577
6,691,247	7,603,690	8,264,881	8,446,480	81,740,000	68,206,000	492,072,066
91,371,166	103,830,871	112,859,642	115,339,440	320,339,440	136,010,000	241,610,878
253,770,834	288,375,971	313,452,142	320,339,440	115,339,440	121,859,642	127,054,475
278,244,059	316,186,431	343,680,903	351,232,400	435,055,560	143,380,000	303,011,729
253,770,833	288,375,970	313,452,142	320,339,440	115,339,440	121,859,642	127,054,475
278,244,058	316,186,430	343,680,902	351,232,400	435,055,560	143,380,000	303,011,729
201,047,582	228,329,523	248,329,520	253,785,920	78,538,070	135,340,000	459,487,048
237,926,982	270,371,571	293,882,142	300,339,440	459,487,048	236,510,000	541,024,029
688,361	782,228	850,248	868,930	868,930	670,000	850,248
201,047,583	228,329,521	248,329,520	253,785,921	78,538,070	135,340,000	459,487,049
237,926,983	270,371,572	293,882,143	300,339,441	459,487,049	236,510,000	541,024,029
688,362	782,229	850,249	868,931	868,931	670,000	850,249
39,609,680	45,011,000	48,925,000	50,000,000	32,292,362	268,000,000	441,710,895
118,829,040	125,033,000	146,775,000	150,000,000	24,021,356	134,000,000	664,408,121
158,438,720	180,044,000	195,700,000	200,000,000	99,349,996	335,000,000	916,886,860
201,047,584	228,329,522	248,329,521	253,785,922	78,538,071	135,340,000	459,487,050
237,926,984	270,371,573	293,882,144	300,339,442	459,487,050	236,510,000	541,024,030
688,363	782,229	850,250	868,932	868,932	670,000	850,250
201,047,585	228,329,523	248,329,522	253,785,923	78,538,072	135,340,000	459,487,051
237,926,985	270,371,574	293,882,145	300,339,443	459,487,051	236,510,000	541,024,031
688,364	782,229	850,251	868,933	868,933	670,000	850,251
39,609,681	782,228	850,248	868,930	868,930	670,000	850,248
118,829,041	125,033,001	146,775,001	150,000,001	24,021,357	134,000,001	664,408,122
158,438,721	180,044,001	195,700,001	200,000,001	99,349,997	335,000,001	916,886,861
201,047,586	228,329,524	248,329,523	253,785,924	78,538,073	135,340,001	459,487,052
237,926,986	270,371,575	293,882,146	300,339,444	459,487,052	236,510,001	541,024,032
688,365	782,229	850,252	868,934	868,934	670,000	850,252
201,047,587	228,329,525	248,329,524	253,785,925	78,538,074	135,340,002	459,487,053
237,926,987	270,371,576	293,882,147	300,339,445	459,487,053	236,510,002	541,024,033
688,366	782,229	850,253	868,935	868,935	670,000	850,253
201,047,588	228,329,526	248,329,525	253,785,926	78,538,075	135,340,003	459,487,054
237,926,988	270,371,577	293,882,148	300,339,446	459,487,054	236,510,003	541,024,034
688,367	782,229	850,254	868,936	868,936	670,000	850,254
201,047,589	228,329,527	248,329,526	253,785,927	78,538,076	135,340,004	459,487,055
237,926,989	270,371,578	293,882,149	300,339,447	459,487,055	236,510,004	541,024,035
688,368	782,229	850,255	868,937	868,937	670,000	850,255
201,047,590	228,329,528	248,329,527	253,785,928	78,538,077	135,340,005	459,487,056
237,926,990	270,371,579	293,882,150	300,339,448	459,487,056	236,510,005	541,024,036
688,369	782,229	850,256	868,938	868,938	670,000	850,256
201,047,591	228,329,529	248,329,528	253,785,929	78,538,078	135,340,006	459,487,057
237,926,991	270,371,580	293,882,151	300,339,449	459,487,057	236,510,006	541,024,037
688,370	782,229	850,257	868,939	868,939	670,000	850,257
201,047,592	228,329,529	248,329,528	253,785,930	78,538,079	135,340,007	459,487,058
237,926,992	270,371,581	293,882,152	300,339,450	459,487,058	236,510,007	541,024,038
688,371	782,229	850,258	868,940	868,940	670,000	850,258
201,047,593	228,329,529	248,329,528	253,785,931	78,538,080	135,340,008	459,487,059
237,926,993	270,371,582	293,882,153	300,339,451	459,487,059	236,510,008	541,024,039
688,372	782,229	850,259	868,941	868,941	670,000	850,259
201,047,594	228,329,529	248,329,528	253,785,932	78,538,081	135,340,009	459,487,060
237,926,994	270,371,583	293,882,154	300,339,452	459,487,060	236,510,009	541,024,040
688,373	782,229	850,259	868,942	868,942	670,000	850,259
201,047,595	228,329,529	248,329,528	253,785,933	78,538,082	135,340,010	459,487,061
237,926,995	270,371,584	293,882,155	300,339,453	459,487,061	236,510,009	541,024,041
688,374	782,229	850,259	868,943	868,943	670,000	850,259
201,047,596	228,329,529	248,329,528	253,785,934	78,538,083	135,340,011	459,487,062
237,926,996	270,371,585	293,882,156	300,339,454	459,487,062	236,510,009	541,024,042
688,375	782,229	850,259	868,944	868,944	670,000	850,259
201,047,597	228,329,529	248,329,528	253,785,935	78,538,084	135,340,012	459,487,063
237,926,997	270,371,586	293,882,157	300,339,455	459,487,063	236,510,009	541,024,043
688,376	782,229	850,259	868,945	868,945	670,000	850,259
201,047,598	228,329,529	248,329,528	253,785,936	78,538,085	135,340,013	459,487,064
237,926,998	270,371,587	293,882,158	300,339,456	459,487,064	236,510,009	541,024,044
688,377	782,229	850,259	868,946	868,946	670,000	850,259
201,047,599	228,329,529	248,329,528	253,785,937	78,538,086	135,340,014	459,487,065
237,926,999	270,371,588	293,882,159	300,339,457	459,487,065	236,510,009	541,024,045
688,378	782,229	850,259	868,947	868,947	670,000	850,259
201,047,600	228,329,529	248,329,528	253,785,938	78,538,087	135,340,015	459,487,066
237,927,000	270,371,589	293,882,160	300,339,458	459,487,066	236,510,009	541,024,046
688,379	782,229	850,259	868,948	868,948	670,000	850,259
201,047,601	228,329,529	248,329,528	253,785,939	78,538,088	135,340,016	459,487,067
237,927,001	270,371,590	293,882,161	300,339,459	459,487,067	236,510,009	541,024,047
688,380	782,229	850,259	868,949	868,949	670,000	850,259
201,047,602	228,329,529	248,329,528	253,785,940	78,538,089	135,340,017	459,487,068
237,927,002	270,371,591	293,882,162	300,339,460	459,487,068	236,510,009	541,024,048
688,381	782,229	850,259	868,950	868,950	670,000	850,259
201,047,603	228,329,529	248,329,528	253,785,941	78,538,089	135,340,018	459,487,069
237,927,003	270,371,592	293,882,163	300,339,461	459,487,069	236,510,009	541,024,049
688,382	782,229	850,259	868,951	868,951	670,000	850,259
201,047,604	228,329,529	248,329,528	253,785,942	78,538,090	135,340,019	459,487,070
237,927,004	270,371,593	293,882,164	300,339,462	459,487,070	236,510,009	541,024,050
688,383	782,229	850,259	868,952	868,952	670,000	850,259
201,047,605	228,329,529	248,329,528	253,785,943	78,538,091	135,340,020	459,487,071
237,927,005	270,371,594	293,882,165	300,339,463	459,487,071	236,510,009	541,024,051
688,384	782,229	850,259	868,953	868,953	670,000	850,259
201,047,606	228,329,529	248,329,528	253,785,944	78,538,090	135,340,021	459,487,072
237,927,006	270,371,595	293,882,166	300,339,464	459,487,072	236,510,009	541,024,052
688,385	782,229	850,259	868,954	868,954	670,000	850,259
201,047,607	228,329,529	248,329,528	253,785,945	78,538,091	135,340,022	459,487,073
237,927,007	270,371,596	293,882,167	300,339,465	459,487,073	236,510,009	541,024,053
688,386	782,229	850,259	868,955	868,955	670,000	850,259
201,047,608	228,329,529	248,329,528	253,785,946	78,538,092	135,340,023	459,487,074
237,927,008	270,371,597	293,882,168	300,339,466	459,487,074	236,510,009	541,024,054
688,387	782,229	850,259	868,956	868,956	670,000	850,259
201,047,609	228,329,529	248,329,528	253,785,947	78,538,093	135,340,024	459,487,075
237,927,009	270,371,598	293,882,169	300,339,467	459,487,075	236,510,009	541,024,055
688,388	782,229	850,259	868,957	868,957	670,000	850,259
201,047,610	228,329,529	248,329,528	253,785,948	78,538,094	135,340,025	459,487,076
237,927,010	270,371,599	293,882,170	300,339,468	459,487,076	236,510,009	541,024,056
688,389	782,229	850,259	868,958	868,958	670,000	850,259
201,047,611	228,329,529	248,329,528	253,785,949	78,538,091		

1401 የሸጪ ስም	1400 የሸጪ ስም	1399 የሸጪ ስም	1398 የሸጪ ስም	1397 የሸጪ ስም	1396 የሸጪ ስም	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1395 የሸጪ ስም	1394 የሸጪ ስም	1393 የሸጪ ስም	1392 የሸጪ ስም	1391 የሸጪ ስም
72,309,756	82,170,177	89,315,410	91,277,884	59,186,324	136,680,001	143,625,608	(ክልኩ የፌዴራል) ንግድ ተስፋዬ የሚከተሉት ስም	1397 የሸጪ ስም	1396 የሸጪ ስም	1395 የሸጪ ስም	1394 የሸጪ ስም
110,907,104	126,030,800	136,990,000	140,000,000	114,535,412	187,935,628	(ARDP) የሚከተሉት ስም	261,935,628	241,466,817	59,186,324	89,315,410	91,277,884
10,019,664,655	11,385,982,559	12,376,068,000	12,648,000,001	6,747,757,074	11,822,820,000	3,627,555,577	ይህንን የፌዴራል የሚከተሉት ስም	205,020,000	105,489,642	140,000,000	114,535,412
318,359,973	361,772,697	393,231,193	401,871,428	744,954,990	683,400,000	733,614,596	(NABPP) የሚከተሉት ስም	34,170,000	209,739,589	19,470,000	34,170,000
17,753,252	20,174,150	21,928,424	22,410,244	35,263,440	29,783,397	29,783,397	(ወ/ሮ የሚከተሉት ስም)	16,383,694	24,970,363	3,812,227	3,812,227
117,878,408	133,952,736	145,600,800	148,800,000	192,011,229	136,680,000	261,452,045	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	8,546,193	205,020,000	13,382,198	13,382,198
102,985,168	117,202,800	127,205,000	130,000,000	102,765,305	136,680,001	17,379,559	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	97,134,498	136,680,002	910,970,775	97,134,498
294,696,019	343,881,840	364,002,000	372,000,000	194,658,278	341,699,999	40,966,273	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	102,765,305	102,765,305	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም
176,817,612	200,929,105	218,401,201	223,200,001	60,409,499	205,020,025	135,722,138	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	205,020,025	194,658,278	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም
125,333,688	142,492,827	154,883,507	158,286,671	158,292,836	205,020,025	135,722,138	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	154,883,507	193,076,684	177,630,549
118,070,040	134,170,500	145,837,500	149,041,901	139,255,388	341,700,000	295,400,006	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	(ወ/ሮ የሚከተሉት ስም)	194,387,110	194,387,110	145,837,500
156,314,883	177,630,549	193,076,684	197,319,043	139,255,388	341,700,000	295,400,006	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	193,076,684	193,076,684	177,630,549
118,048,400	180,044,000	195,700,000	200,000,000	2,989,000	195,700,000	200,000,000	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	195,700,000	180,044,000	156,314,883
158,838,720	188,048,408	193,076,684	197,319,043	139,255,388	341,700,000	295,400,006	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	194,387,110	194,387,110	188,048,408
23,765,808	27,006,600	29,355,000	30,000,000	30,000,000	31,769,652	31,769,652	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	27,006,600	27,006,600	23,765,808
117,878,408	133,952,736	145,600,800	148,800,000	192,011,229	136,680,000	261,452,045	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	97,134,498	136,680,002	910,970,775	97,134,498
43,888,821	49,873,660	54,210,500	55,401,635	120,444,838	167,009,972	384,288,260	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	194,387,110	194,387,110	43,888,821
118,070,040	134,170,500	145,837,500	149,041,901	139,255,388	341,700,000	295,400,006	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	(ወ/ሮ የሚከተሉት ስም)	194,387,110	194,387,110	118,070,040
125,314,883	177,630,549	193,076,684	197,319,043	139,255,388	341,700,000	295,400,006	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	194,387,110	194,387,110	125,314,883
158,838,720	188,048,408	193,076,684	197,319,043	139,255,388	341,700,000	295,400,006	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	194,387,110	194,387,110	158,838,720
117,878,408	133,952,736	145,600,800	148,800,000	192,011,229	136,680,000	261,452,045	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	97,134,498	136,680,002	910,970,775	97,134,498
125,333,688	142,492,827	154,883,507	158,286,671	158,292,836	205,020,025	135,722,138	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	154,883,507	193,076,684	177,630,549
118,048,400	180,044,000	195,700,000	200,000,000	2,989,000	195,700,000	200,000,000	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	195,700,000	180,044,000	118,048,400
156,314,883	177,630,549	193,076,684	197,319,043	139,255,388	341,700,000	295,400,006	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	194,387,110	194,387,110	156,314,883
117,878,408	133,952,736	145,600,800	148,800,000	192,011,229	136,680,000	261,452,045	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	97,134,498	136,680,002	910,970,775	97,134,498
125,333,688	142,492,827	154,883,507	158,286,671	158,292,836	205,020,025	135,722,138	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	154,883,507	193,076,684	177,630,549
118,048,400	180,044,000	195,700,000	200,000,000	2,989,000	195,700,000	200,000,000	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	195,700,000	180,044,000	118,048,400
156,314,883	177,630,549	193,076,684	197,319,043	139,255,388	341,700,000	295,400,006	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	194,387,110	194,387,110	156,314,883
117,878,408	133,952,736	145,600,800	148,800,000	192,011,229	136,680,000	261,452,045	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	97,134,498	136,680,002	910,970,775	97,134,498
125,333,688	142,492,827	154,883,507	158,286,671	158,292,836	205,020,025	135,722,138	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	154,883,507	193,076,684	177,630,549
118,048,400	180,044,000	195,700,000	200,000,000	2,989,000	195,700,000	200,000,000	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	195,700,000	180,044,000	118,048,400
156,314,883	177,630,549	193,076,684	197,319,043	139,255,388	341,700,000	295,400,006	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	194,387,110	194,387,110	156,314,883
117,878,408	133,952,736	145,600,800	148,800,000	192,011,229	136,680,000	261,452,045	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	97,134,498	136,680,002	910,970,775	97,134,498
125,333,688	142,492,827	154,883,507	158,286,671	158,292,836	205,020,025	135,722,138	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	154,883,507	193,076,684	177,630,549
118,048,400	180,044,000	195,700,000	200,000,000	2,989,000	195,700,000	200,000,000	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	195,700,000	180,044,000	118,048,400
156,314,883	177,630,549	193,076,684	197,319,043	139,255,388	341,700,000	295,400,006	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	194,387,110	194,387,110	156,314,883
117,878,408	133,952,736	145,600,800	148,800,000	192,011,229	136,680,000	261,452,045	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	97,134,498	136,680,002	910,970,775	97,134,498
125,333,688	142,492,827	154,883,507	158,286,671	158,292,836	205,020,025	135,722,138	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	154,883,507	193,076,684	177,630,549
118,048,400	180,044,000	195,700,000	200,000,000	2,989,000	195,700,000	200,000,000	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	195,700,000	180,044,000	118,048,400
156,314,883	177,630,549	193,076,684	197,319,043	139,255,388	341,700,000	295,400,006	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	194,387,110	194,387,110	156,314,883
117,878,408	133,952,736	145,600,800	148,800,000	192,011,229	136,680,000	261,452,045	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	97,134,498	136,680,002	910,970,775	97,134,498
125,333,688	142,492,827	154,883,507	158,286,671	158,292,836	205,020,025	135,722,138	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	154,883,507	193,076,684	177,630,549
118,048,400	180,044,000	195,700,000	200,000,000	2,989,000	195,700,000	200,000,000	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	195,700,000	180,044,000	118,048,400
156,314,883	177,630,549	193,076,684	197,319,043	139,255,388	341,700,000	295,400,006	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	194,387,110	194,387,110	156,314,883
117,878,408	133,952,736	145,600,800	148,800,000	192,011,229	136,680,000	261,452,045	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	97,134,498	136,680,002	910,970,775	97,134,498
125,333,688	142,492,827	154,883,507	158,286,671	158,292,836	205,020,025	135,722,138	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	154,883,507	193,076,684	177,630,549
118,048,400	180,044,000	195,700,000	200,000,000	2,989,000	195,700,000	200,000,000	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	195,700,000	180,044,000	118,048,400
156,314,883	177,630,549	193,076,684	197,319,043	139,255,388	341,700,000	295,400,006	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	194,387,110	194,387,110	156,314,883
117,878,408	133,952,736	145,600,800	148,800,000	192,011,229	136,680,000	261,452,045	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	97,134,498	136,680,002	910,970,775	97,134,498
125,333,688	142,492,827	154,883,507	158,286,671	158,292,836	205,020,025	135,722,138	የሽያጭ ደንብ በሚከተሉት ስም	1396 ወ/ሮ የሚከተሉት ስም	154,883,507	19	

1401 የሸጪ ስም	1400 የሸጪ ስም	1399 የሸጪ ስም	1398 የሸጪ ስም	1397 የሸጪ ስም	1396 የሸጪ ስም	የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
237,658,080	270,066,000	293,550,000	300,000,000	487,351,118	552,000,000	3,719,200 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
1,301,946,486	1,479,484,643	1,608,135,481	1,643,470,088	1,318,250,918	1,340,000,000	1,541,577,456 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
79,219,360	90,022,000	97,850,000	100,000,000	33,500,000	12,555,408	36,008,800 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
31,687,744	12,279,340	13,991,700	54,992,364	56,200,000	67,000,000	12,217,431 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
118,829,040	135,033,000	146,775,000	150,000,000	6,700,000	6,700,000	118,829,040 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
31,687,744	40,509,900	39,140,000	40,000,000	3,893,511	67,000,000	31,687,744 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
35,648,712	44,032,500	13,699,000	14,000,000	20,187,955	52,000,000	44,675,575 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
11,090,710	12,603,080	13,603,080	13,699,000	14,000,000	4,385,265	12,603,080 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
35,648,712	40,509,900	44,032,500	45,000,000	21,079,637	53,499,999	35,648,712 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
990,242	21,655,044	26,482,776	27,336,000	48,880,767	78,591,003	26,482,776 (NATEIA) የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
79,219,360	90,022,000	97,850,000	100,000,000	106,626,427	166,097,158	275,077,443 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
217,853,239	247,560,499	269,087,500	275,000,001	290,526,238	467,103,891	217,853,239 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
35,648,712	40,509,900	44,032,500	45,000,000	26,781,666	32,020,997	33,938,849 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
11,090,710	12,603,080	13,603,080	13,699,000	14,000,000	4,385,265	11,090,710 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
90,022,000	97,850,000	100,000,000	106,626,427	166,097,158	166,097,158	90,022,000 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
216,655,044	246,088,414	26,482,776	27,336,000	48,880,767	78,591,003	216,655,044 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
990,242	1,225,275	1,223,125	1,250,000	24,763,890	2,528,580	990,242 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
5,545,355	6,301,40	6,849,500	7,000,000	2,090,783	5,220,629	12,181,477 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
388,175	441,108	479,465	490,000	2,164,158	6,007,837	568,774 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
7,921,936	9,002,200	9,785,000	10,000,000	18,855,844	68,339,995	215,333 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
52,769,930	59,965,829	65,180,249	66,612,416	7,599,160	23,919,000	2,991,343 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
19,804,840	22,505,500	24,462,500	25,000,000	19,765,460	34,170,000	9,560,400 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
23,765,808	27,006,600	29,355,000	30,000,000	42,329,799	47,838,000	59,456,544 (GPI) የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
55,453,552	63,015,400	68,495,000	70,000,000	226,958,331	478,380,000	59,406,509 480024 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
29,561,455	33,592,653	36,513,655	37,315,948	7,599,160	23,919,000	2,991,343 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
52,769,930	59,965,829	65,180,249	66,612,416	7,599,160	23,919,000	2,991,343 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
19,804,840	22,505,500	24,462,500	25,000,000	19,765,460	34,170,000	9,560,400 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ
23,765,808	27,006,600	29,355,000	30,000,000	42,329,799	47,838,000	59,456,544 የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ በመመዘኛ የሽያጭ ደንብ በአዲስ አበባ ጥርታ

1401	1400	1399	1398	1397	1396	1395	1394	1393	1392	1391	1390
5	2,814,877,754	3,198,724,719	3,476,874,695	3,553,270,000	2,999,405,999	3,223,449,000	1,646,946,816				
435,706,480	495,122,100	538,175,000	550,000,000								
20,597,034	23,405,720	25,441,000	26,000,000	3,350,000							
19,804,840	22,505,500	24,462,500	25,000,000	572,978,219	100,499,999	82,406,104	45,880,739	67,000,000	20,296,480		
1,822,045,280	2,070,506,000	2,250,550,000	2,300,000,001	873,300,527	2,170,224,008	197,410,126					
118,829,040	135,033,000	146,775,000	150,000,000	127,379,157	201,180,000	17,052,358					
35,506,117	40,347,860	43,856,370	44,820,000	34,479,969	13,668,000	9,282,602					
79,868,167	90,759,280	98,651,392	100,819,000	15,264,514	34,170,000	23,415,400					
35,506,117	40,347,860	43,856,370	44,820,000	34,479,969	13,668,000	9,282,602					
79,868,167	90,759,280	98,651,392	100,819,000	15,264,514	34,170,000	23,415,400					
118,821,905	134,333,983	144,602,156	144,923,000	16,804,223	13,668,000	31,905,409					
41,205,950	46,824,943	50,896,677	52,015,000	42,954,345	34,170,000	45,117,417	34,170,000	45,117,417	74,163,231	77,177,500	50,896,677
7,771,419	8,831,158	9,599,085	9,810,000	25,000,000	9,949,092	34,170,000	6,509,000	34,834,190	3,091,687	6,509,000	34,834,190
19,804,840	22,462,500	24,462,500	25,000,000	34,170,000	34,170,000	45,117,417	2,177,580	12,688,258	20,502,000	13,947,385	2,701,432,037
15,843,872	18,004,400	19,570,000	20,000,000	12,688,258	12,688,258	20,502,000	12,688,258	12,688,258	20,000,000	18,004,400	2,485,317,474
3,000,000	9,934,502	3,000,000	9,934,502	3,000,000	9,934,502	3,000,000	9,934,502	3,000,000	9,934,502	3,000,000	2,187,079,377
13,269,243	15,078,685	16,389,875	16,750,000	16,750,000	16,750,000	7,050,000	2,778,400	26,800,000	2,778,400	7,050,000	436,91,169
2,388,464	2,714,163	2,950,178	3,015,000	16,293,000	16,293,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	474,881,706	485,316,001	15,942,701
12,907,210	14,667,285	15,922,701	16,293,000	16,293,000	16,293,000	485,316,001	485,316,001	485,316,001	474,881,706	436,91,169	2,485,317,474
384,464,230	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	2,946,960
13,269,243	(WTO) 580044	15,078,685	16,389,875	16,750,000	16,750,000	7,050,000	2,778,400	26,800,000	2,778,400	7,050,000	3,348,818
2,388,464	2,714,163	2,950,178	3,015,000	16,293,000	16,293,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	3,348,818
12,907,210	14,667,285	15,922,701	16,293,000	16,293,000	16,293,000	485,316,001	485,316,001	485,316,001	474,881,706	436,91,169	2,485,317,474
384,464,230	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	2,946,960
13,269,243	580044	15,078,685	16,389,875	16,750,000	16,750,000	7,050,000	2,778,400	26,800,000	2,778,400	7,050,000	3,348,818
2,388,464	2,714,163	2,950,178	3,015,000	16,293,000	16,293,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	3,348,818
12,907,210	14,667,285	15,922,701	16,293,000	16,293,000	16,293,000	485,316,001	485,316,001	485,316,001	474,881,706	436,91,169	2,485,317,474
384,464,230	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	2,946,960
13,269,243	580044	15,078,685	16,389,875	16,750,000	16,750,000	7,050,000	2,778,400	26,800,000	2,778,400	7,050,000	3,348,818
2,388,464	2,714,163	2,950,178	3,015,000	16,293,000	16,293,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	3,348,818
12,907,210	14,667,285	15,922,701	16,293,000	16,293,000	16,293,000	485,316,001	485,316,001	485,316,001	474,881,706	436,91,169	2,485,317,474
384,464,230	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	2,946,960
13,269,243	580044	15,078,685	16,389,875	16,750,000	16,750,000	7,050,000	2,778,400	26,800,000	2,778,400	7,050,000	3,348,818
2,388,464	2,714,163	2,950,178	3,015,000	16,293,000	16,293,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	3,348,818
12,907,210	14,667,285	15,922,701	16,293,000	16,293,000	16,293,000	485,316,001	485,316,001	485,316,001	474,881,706	436,91,169	2,485,317,474
384,464,230	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	2,946,960
13,269,243	580044	15,078,685	16,389,875	16,750,000	16,750,000	7,050,000	2,778,400	26,800,000	2,778,400	7,050,000	3,348,818
2,388,464	2,714,163	2,950,178	3,015,000	16,293,000	16,293,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	3,348,818
12,907,210	14,667,285	15,922,701	16,293,000	16,293,000	16,293,000	485,316,001	485,316,001	485,316,001	474,881,706	436,91,169	2,485,317,474
384,464,230	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	2,946,960
13,269,243	580044	15,078,685	16,389,875	16,750,000	16,750,000	7,050,000	2,778,400	26,800,000	2,778,400	7,050,000	3,348,818
2,388,464	2,714,163	2,950,178	3,015,000	16,293,000	16,293,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	3,348,818
12,907,210	14,667,285	15,922,701	16,293,000	16,293,000	16,293,000	485,316,001	485,316,001	485,316,001	474,881,706	436,91,169	2,485,317,474
384,464,230	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	2,946,960
13,269,243	580044	15,078,685	16,389,875	16,750,000	16,750,000	7,050,000	2,778,400	26,800,000	2,778,400	7,050,000	3,348,818
2,388,464	2,714,163	2,950,178	3,015,000	16,293,000	16,293,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	3,348,818
12,907,210	14,667,285	15,922,701	16,293,000	16,293,000	16,293,000	485,316,001	485,316,001	485,316,001	474,881,706	436,91,169	2,485,317,474
384,464,230	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	2,946,960
13,269,243	580044	15,078,685	16,389,875	16,750,000	16,750,000	7,050,000	2,778,400	26,800,000	2,778,400	7,050,000	3,348,818
2,388,464	2,714,163	2,950,178	3,015,000	16,293,000	16,293,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	3,348,818
12,907,210	14,667,285	15,922,701	16,293,000	16,293,000	16,293,000	485,316,001	485,316,001	485,316,001	474,881,706	436,91,169	2,485,317,474
384,464,230	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	2,946,960
13,269,243	580044	15,078,685	16,389,875	16,750,000	16,750,000	7,050,000	2,778,400	26,800,000	2,778,400	7,050,000	3,348,818
2,388,464	2,714,163	2,950,178	3,015,000	16,293,000	16,293,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	3,348,818
12,907,210	14,667,285	15,922,701	16,293,000	16,293,000	16,293,000	485,316,001	485,316,001	485,316,001	474,881,706	436,91,169	2,485,317,474
384,464,230	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	2,946,960
13,269,243	580044	15,078,685	16,389,875	16,750,000	16,750,000	7,050,000	2,778,400	26,800,000	2,778,400	7,050,000	3,348,818
2,388,464	2,714,163	2,950,178	3,015,000	16,293,000	16,293,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	3,348,818
12,907,210	14,667,285	15,922,701	16,293,000	16,293,000	16,293,000	485,316,001	485,316,001	485,316,001	474,881,706	436,91,169	2,485,317,474
384,464,230	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	3,015,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	2,946,960
13,269,243	580044	15,078,685	16,389,875	16,750,000	16,750,000	7,050,000	2,778,400	26,800,000	2,778,400	7,050,000	3,348,818
2,388,464	2,714,163	2,950,178	3,015,000	16,293,000	16,293,000	460,610,237	150,348,000	266,817,418	266,817,418	266,817,418	3,348,818
12,907,210	14,667,285	15,922,701	16,293,000	16,293,000	16,293,000	485,316,001	485,316,001	485,316,00			

